

Št. 227
7096 AA 50040201
OSREDNJA KNJIZNICA
SREŠKA VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1
6001 KOPER

GORICA - Dnevnik 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
CEDAD - Ul. Riformi 28 - Tel. 0432/731190
1500 LIR

EUROSAVA s.r.l. Trst Tel. 361177
NEDELJA, 5. OKTOBRA 1997

Čakala
je
trideset
stoletja

SERGIJ PREMUR

Danes bodo na vrtu pred trzasko železnisko postajo svečano odkrili spomenik cesarici Elizabeti, ki ga je občinska uprava spet postavila na mesto, od koder so ga odstranili leta 1921. Moralo je torej miniti več kot trideset stoletja, da so končno zatoni tudi v uradnem Trstu tiste nacionalistične strasti in nasilje, zaradi katerih so kmalu po požigu Balkana odstranili lepi spomenik v secesijskem slogu in zbrisali vse znake 600-letne zgodovine Trsta pod habsbursko krono: s spomenikom Elizabeti so izginili tudi mozaiki avstro-ogrske cesarjeve procelje sedanje prefekture in so jih nadomestili s vojaki plemiči, na mestu Maksimilianovih grbov v Miramaru so vklesali fasistične snopce, velika portreta Franca Jozefa in cesarice v Lloydovi palači so nadomestili z ogledalom itd. Ne bo mo na tem mestu nastevali tega, kar so fasisti unicili Slovincem: zgodovino poznamo in cutimo bolečino ran, ki se se celijo.

Zadovoljstvo ob ponovni postavitvi spomenika ni izraz avstrijskantske zasanjanosti v idilično mittelevropsko preteklost, ki je v glavnem, če ze ne samo - mit. Današnji praznik je pomemben, ker je ponoven dokaz procesa premoščanja nasprotovanj preteklosti in ovrednotenja tega, kar je za naše kraje značilno in pomembno, pa tudi koristno: večplastna zgodovina in kultura, ki nikogar ne ogrožata in lahko bogatita vse. Nenačadnje je tudi pozitivno, da se umetniški izdelek vrača v estetsko neurejeno mestno središče, ki bi bilo vredno večje pozornosti.

Končno pa se zadovoljstvo, da se je oglašil desničarski voditelj de' Vidovich, ki je protestiral proti obnovitvi spomenika: ni mu usla priloznost, di bi se enkrat pokazal zakrknjenost, ki je pred trideset stoletja botrovala njegovim prednikom, ko so odstranili Elizabetin spomenik. Na srečo pa je danes de' Vidovichev v Trstu vedno manj, ker jih je ogromna večina Tržčanov ze poslala tja, kamor spadajo: na odlagališče zgodovine, s katerega se bo danes vrnil med nas lepi spomenik nesrečne cesarice Elizabete.

ITALIJA / TUDI VČERAJ VRSTA POGOVOROV IN SREČANJ ZA REŠITEV KRIZE

Jutri odločilno srečanje med Prodiem in vodstvom SKP

D'Alema meni, da je kriza rešljiva, če pa to ne bi bilo mogoče, so volitve edini izhod

PERUGIA / DVAKRAT JE MOČNO ZATRESLO

Val potresnih sunkov se tudi včeraj ni umiril

RIM - Enainosemdeset sunkov, od teh dva močnejša: na potresnem področju Mark in Umbrije ni predaha, saj se zemlja neprestano trese. Velik preplah med prebivalstvom sta povzročila predvsem popoldnaska sunka, ki sta se približala sedmi stopnji jakosti po Mercallijevi lestvici. Zaradi nenehnega tresenja se seveda gmotna škoda večja, saj so vsi poskodovani objekti podvrženi novim kvarnim učinkom. Včeraj so v Assisiju v veliko bolj žalostnem ozračju kot sicer obhajali praznik sv. Franciska (f. AP), na potresna področja pa prihajajo prve montažne hiše. Med razveseljive vesti sodi tudi ocena meteorologov, da prihodnji teden ne bo vala slabega vremena.

Na 2. strani

Protipožarna vaja brez meja

LOKEV - Prostrano območje med Divačo in Bazovico je bilo včeraj ves dan prizorišče velikopotezne in uspešne protipožarne vaje Kras '97, v kateri so sodelovale sile iz Slovenije in iz Italije.

Na 3. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Ret županski kandidat

V Nabrezini bo Giorgio Ret županski kandidat »Liste 2000«, DSL in najbrž tudi SKP, medtem ko se SSK še ni izjasnila.

Stran 3

Odkritje kipa cesarici

Na trgu pred trzasko železnisko postajo bodo odkrili spomenik avstrijski cearici, ki so ga odstranili fasisti.

Stran 3

Ne odlagališču pri Trebčah

Rajonski svet za Vzhodni Kras je predsinočnim soglasno odobril resolucijo, v kateri nasprotuje ponovnemu odprtju odlagališča za odpadke pri Trebčah in se zavzema za sanacijo zadevnega območja.

Stran 4

Pismo KZ o Kolonkovcu

Pred jutrišnjo sejo trzaskega občinskega sveta je tajnik Kmečke zveze naslovil županu in strankam pismo proti razlašcanju na Kolonkovcu.

Stran 4

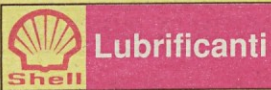
Jadran NTKB začel spodbudno

V svojem prvem prvenstvenem nastopu so košarkarji Jadrana NTKB dosegli spodbudno zmago proti Ferrari.

Stran 22

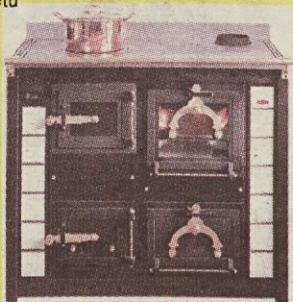
La Combustibile S.R.L.

34018 TRST - DOMJO 38 - Tel. 820331 - 810252

Izkušnost najboljšega na svetu

- diesel goriva
- plinsko olje za ogrevanje
- motorna olja
- les in premog za kurjavo

PEČI IN ŠTEDILNIKI NA DRVA IN PREMOG

BOUTIQUE
Lola

TRST
UL.
TORREBIANCA
37

atrio

NAČRTOVANJE NOTRANJNH PROSTOROV
opremljamo vaš prostor v sodelovanju s:

Kartell

GALLI

CUCINE

FLUXFORM

biesse

Molteni & C

TRŽIČ, ul. C.A. Colombo 20 - dr. cesta TS-MN
tel. 0481/40540 - Fax 0481/40929

Jean Louis David

MISTER SHOP
Modern, hiter, kakovosten
servis v skladu s tvojim
načinom življenja

NOV SALON (ekskluzivno moški)
UL. GHEGA, 12 (Palača Tartini) - Trst
Umivanje + striženje
+ friziranje s sušilnikom
28.000 lir

Z ODREZKOM
POSEBNA CENA
20.000 lir

Guštin Car Point

* AVTORADIO *

CLARION PANASONIC PIONEER
BLAUPUNKT SONY KENWOOD ALPINE

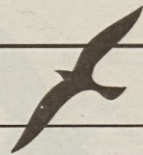
KLIMA - DODATNA OPREMA
ALARMNE NAPRAVE - TELEFONI

PNEVMATIKE - LITA PLATISCA
MEHANIZMI ZA ELEK. ODPIRANJE STEKEL
(z montažo)

OPČINE (Trst)

Ul. Carsia, 45/2a Tel. 211235

50 metrov od pooblašcene avtokarosetije Guštin

MARKE-UMBRIJA / PREPLAH MED PREBIVALSTVOM

Včeraj popoldne spet zaznali močnejša potresna sunka

V Assisiju bolj žalostno obhajali praznik sv. Frančiška - Poslali prve montažne hiše

RIM - Zemlja se se ni umirila: na potresnem območju Mark in Umbrije je včeraj popoldne spet močno zatreslo. Pravzaprav se po malem zemlja ne prestando trese, če so od polnoči do 18.13, se pravi v dobrih 18 urah, v vsedržavnem geofizičnem inštitutu zaznali 81 sunkov. Od teh sta bila zaznavnejša predvsem dva: prvi ob 17.07 in drugi ob 18.13, slednji naj bi spet dosegel 7. stopnjo jakosti po Mercallijevi lestvici. Epicenter prvega je bil ponovno pri Colfioritu, medtem ko so drugega bolj občutili na obmejnem področju med Markami in Lazio. O ranjenih ne poročajo, tudi večje škode omenjena popoldanska sunka ne bi povzročila, čeprav je seveda dodatno prizadela že poškodovane objekte. Zato pa sta seveda sunka vzbudila nov val preplaha med prebivalstvom, ki je zaradi nenehnega tresenja in bojzani, da ne bi spet prislo do močnejših potresnih sunkov, zelo preplašeno. strokovnjaki si-

cer pravijo, da gre v zadnjih dneh za normalen popotresni proces, vendar zagotovo ne morejo povsem pregnati bojzani prizadetih prebivalcev. Kot so sporočili iz uradov Civilne zaščite, pa meteorologi ne napovedujejo vala slabega vremena za naslednji teden, torej naj potresnim področjem prihodnji teden ne bi smelo deževati.

Včeraj pa so v Assisiju kljub naravni katastrofi vseeno obhajali praznik sv. Franciska. Kot je rekel marsikdo od udeležencev, pa letosnji ni bil praznik v pravem pomenu besede, saj se je v mesto zgrnilo veliko manj obiskovalcev kot sicer, predvsem pa so bili vsi pod vtisom posledic potresa, ki je med drugim hudo poškodoval tudi slovito baziliko. Iz Rima pa so včeraj jutraj na potresno področje odpotestali prve montažne hiše, namenjena prebivalcem najbolj prizadetih področij. Prva naselja bodo postavili v krajih Serravalle in Colfiorito.

POLITIČNA KRIZA / PRODI PRIPRAVLJEN NA ISKANJE REŠITVE, NE PA NA SKRPUCALO

SKP razmišlja o možnosti celoletnega programa, ki bi obvezal vlado in večino

Po napovedi ponedeljkevega srečanja v Oljki spet bolj optimisti

RIM - Predsednik vlade Romano Prodi se bo v ponedeljek popoldne srečal s predstavniki Stranke komunistične prenove. Na srečanju bodo preverili, ali vlada in SKP lahko najdeta skupni imenovalac za nadaljnje sodelovanje.

Srečanje bo odločilnega pomena za usodo Prodijske vlade, v ospredju, kolikor je bilo mogoče izvedeti, pa ne bo samo finančni zakon, ampak celoletni program. Vodstvo SKP naj bi poudarilo, da bi morali pred torkovim zasedanjem poslanske zbornice izoblikovati zelo jasno pot s konkretnimi jamstvi, ki naj ne bi zadevala zamo obdobje razprave o

proračunu, ampak bi jamčila udeležanje razvojnih poglavij, ki jih vsebuje finančni zakon, in obenem nakazala jasne razvojne izbire, za katere naj bi se vlada opredelila v tem 12-mesečnem obdobju.

Premier Prodi, ki je bil včeraj v La Spezii na prazniku Ljudske stranke, je poudaril, da je pripravljen na pogovor in na iskanje rešitve, ki naj bi preprečila krizo. Obenem je tudi podčrtal, da ne bo pristal na skrupulacne rešitve, saj »Evropa zahteva jasnost in ne bi sprejela brezoblične marmelade«. Tudi podpredsednik Walter Veltroni je poudaril pripravljenost na dialog in na do-

govor, ki pa mora biti skladen z vladnim programom.

Pripravljenost na dialog je podkrepil tajnik Demokratične stranke levice Massimo D'Alema, ki je v Capriju na srečanju mladih podjetnikov dejal, da je kriza rešljiva, saj »težave niso dramatične«. Dodal pa je, da je po njegovem mnenju treba razvozlati krizo v zelo kratkem času. Če ne bo mogoče hitro pripeljati Italijo na pot normalnosti, so volitve boljše rešitev. »Če pogajanja ne bodo uspešna, je bolj »evropsko« razpisati predčasne volitve in nato nadaljevati pot,« je menil lider Hrasta.

Predsednik Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini

je imel protipredlog: Prodi naj odstopi, nato pa naj Oljka in Kartel svobosčin oblikujeta finančni zakon, ki ne bo tako privijal davčnega vijaka. Po odobritvi takega nacrtu bi lahko razpisali volitve. Toda DSL take rešitve ne sprejema.

Po napovedi jutrisnjega srečanja se tajnik SKP Fausto Bertinotti ni hotel prenačati. Rekel je, da gre samo za »dejstvo, ki zaenkrat ni ne pozitivno ne negativno«. Toda v Oljki je napoved prispevala, da se je barometer prevesil na stran optimizma. »Prepričani smo, da bo srečanje obrodilo nekaj pozitivnega,« je menil predsednik senatorjev Demokratične levice Cesare Salvi.

Nova moda prinaša prav tisto, kar si iskal.

♥ **Oglej si modne novosti Mazzorato, prepričaj se o kakovosti in izredno ugodnih cenah.**

Prav tiste modne novosti, ki si jih iskal, te po izredno ugodnih cenah pričakujejo na naših policah. Novosti so zares neverjetne; vsakdo se bo čudil, kako jih lahko Mazzorato prodaja po tako nizkih cenah. Odgovor je preprost. Mazzorato je velika trgovska organizacija z desetimi prodajnimi mesti v Trivenetu. Je tako velika, da lahko ponudi najboljše po nižji ceni.

Oglej si modne izdelke za ženske, moške, otroke. Gre za klasične, elegantne, "casual" in športne izdelke najboljših znamk. Na voljo so tudi zelo lepi tekstilni izdelki za dom in gospodinjstvo. Prepričaj se o kakovosti in cenah, ki so **resnično ugodne**.

VILLA VICENTINA (UDINE)
Tel. 0431/970071
Magistralna cesta
TRST - BENETKE

Od 1. oktobra do 30. novembra
z nakupom v vrednosti 100.000 lir
sodelujete v nagradnem žrebanju:
10 fantastičnih enotedenskih
potovanj v Egipt!

**KONFEKCIJA ZA MOŠKE,
ŽENSKE IN OTROKE**

MAZZORATO

MODA - KAKOVOST - UGODNOST

Televizijska informacija v avtonomnih deželah

VIDEM - V deželah s posebnim statutom, se zlasti pa na območjih, ki mejijo z drugimi državami, mora imeti krajevni televizijski informativni program Rai posebno, specifično vlogo, po eni strani nosilca deželne »posebnosti«, po drugi pa povezovalca s sosedi. V tem smislu je bil zastavljen sklepni dokument konference, ki sta jo organizirala sindikalni odbor novinarjev deželnega sedža Rai in videmski Casnikarski krožek. Dokument, v katerem se novinarji zavzemajo za srečanje z Uradom za manj razširjene jezike pri EU, so

podpisali sindikalni odbori vseh sedežev Rai v avtonomnih deželah in pokrajinah.

Osnovna tema posveta je bila deželna kronika v okviru tretje mreže Rai, ki jo morajo preurediti. Kot je rekel direktor deželnih televizijskih informativnih programov Raia Nino Rizzo Nervo, bi morala tretja mreža posebno pozornost posvečati krajevnim specifikam. Videmskega srečanja se je udeležil tudi podpredsednik deželne sveta FJK Milos Budin, ki je naglasil pomen čezmejne televizije, pri kateri bi prvenstveno vlogo imele manjšine.

BARCELONA / INFANTINJA CRISTINA IN INAKI URDANGARIN

Razkošna in odmevna poroka

Dogodek je posnelo 75 televizijskih postaj - številne kronane glave

BARCELONA - V mestni stolnici sta si včeraj pred številnimi, a natančno izbranimi povabljenici obljubila večno zvestobo infantinja Cristina, drugorojenka kralja Juana Carlosa in kraljice Sofie, in rokometaš Inaki Urdangarin (na sliki mladoporočenca zapuščata cerkev, f. AP). Usodni »da« je bil izrečen v spanskini, medtem ko so pri celotnem obredu skrbno pazili, da sta ob kastiljskini (spanskini) prisla do izraza se krajevna katalonsčina in baskovski jezik, saj je zenin baskovskega rodu. Včerajšnja poroka ni bila velik dogodek samo za Spanijo, med drugim je idealno združila strani, ki so v precejšnjem sporu (včeraj jutraj le nekaj ur pred poroko je v baskovskih deželah spet eksplodirala bomba), temveč za cel svet, saj je kraljevo poroko posnelo kar 75 televizijskih postaj.

ČEZMEJNO SODELOVANJE / VELIKOPOTEZNA PROTIPOŽARNA VAJA KRAS '97

Kako bi s skupnimi močmi gasili ogenj na državni meji

Voditelji in udeleženci vaje so bili z uspehom nadvse zadovoljni

LOKEV - Prostrano področje med Divačo in Bazovico je bilo včeraj prizorišče velike protipožarne vaje Kras '97, v kateri so sodelovale sile z obeh strani meje. Slo je za stotine poklicnih in prostovoljnih gasilcev ter voditeljev in članov organizacij civilne zaščite, ki so bili opremljeni z avtociстерnami vseh velikosti, terenskimi vozili, helikopterji in sploh z vsem, kar nudi sodobna tehnika za boj proti ognju.

Vaja je imela za predpostavko, da je v času sušnega obdobja vlak povzročil več požarov ob progi med Divačo in Rodikom v Občini Sezana. Simulirani plameni so se zaradi močnega vetra hitro razširili na območje hriba Kokos, ogrozili nekatera naselja in se posebej vas Preloze ter naposled prekoracili državno mejo v smeri Italije. Pri tem je prišlo do več »namišljenih« incidentov. Dva gasilca sta zaradi nepazljivosti zdrsnila v brezno Pod gaugami ob cesti Lokve-železniška proga, tako da je morala poseči jamarska reševalna služba; med evakuacijo vasi Preloze so se trije otroci izgubili; med gašenjem požara so gasilci nalezli tudi na neeksplozivna ubojna telesa iz 2. svetovne vojne, zaradi česar so morale posesti tudi specializirane enote vojske itd.

Seveda so morali gasilci in drugi udeleženci vaje ob nakazanem scenariju primerno ukrepati. V prvi vrsti so se morale aktivirati alarmne službe, in sicer najpoprej na občinski, nato pa na regijski in celo mednarodni ravni (na ita-

lijanski strani je sodeloval operativni center v Palmarnovi). Nato so so stopili v akcijo gasilci z uporabo najrazličnejših sredstev in tehnik gašenja. Vaja je med drugim predvidevala izdelavo gozdne protipožarne preseke ter gašenje z eksplozijo. Kot rečeno, pa so poleg sil iz Primorske in Notranjske v Republiki Sloveniji sodelovale tudi sile iz Italije, kar je seveda terjalo velik koordinacijski napor.

Center gasilskih operacij je bil v bližini Lokve. Ob vasi je v hipu zrastle pravo sotorišče, opremljeno z vsemimi servisi, od informacijskih do prehrabnih. Po zaključnem zboru vseh udeležencev vaje se je tu spontano razvila prava veselica na odprtem, na kateri so se oglasili tudi zvoki vaske godbe in drugih glasbenih skupin.

Voditelji protipožarne vaje Kras '97 so bili z njenim potekom in rezultatom zelo zadovoljni. »Vaja je uspela,« nam je povedal načelnik štaba civilne zaščite Občine Sezana Jordan Kariz. »Preizkusiti smo hoteli, kako bi stekla medsebojna pomoč ob ognjeni ujni na državni meji, in lahko rečemo, da bi bili s skupnimi močmi kar učinkoviti. Dobro se je izkazal sistem tihega alarma, kakor tudi naš nov sistem zvez in predvsem koordinacija vseh operacij.«

Poveljnik tržaskih gasilcev Alessandro D'Angiolino pa je izrazil kar občudovanje nad delom svojih kolegov iz sosednje republike. »Organizacija je bila kar izvrstna. Ni bilo lahko koordinirati toliko ljudi in različnih služb,« je dejal.

Prizorišče protipožarne vaje med Bazovico in Divačo (foto KROMA)

DANES OPOLDNE / SLOVESNOSTI IN SPREVOD

Kip princeze Sissi pred železniško postajo

V Muzeju Sartorio je ob tej priložnosti razstava starih in novih dragocenih pahljač

TRST - Danes opoldne bodo na trgu pred železniško postajo s praznično slovesnostjo ponovno odkrili kip avstrijske cesarice Elizabete. Poklon priljubljeni princesi Sissi je izzval ogorčenje tržaskega predsednika predstavništva Svobodne občine Zadar v izgnanstvu Renza de Vidovicha; nasprotno se bodo predstavniki Independentističnega gibanja Nord Libero udeležili povorke, ker sodijo, da so polemike o avstrijskih dandanes povsem anahronične. Kakorkoli že, večina Tržančanov bo v današnjem dogodku verjetno videla le neobremenjen

spomin na zgodovinsko preteklost Trsta.

Ob tej priložnosti so Mestni muzeji v Vili Sartorio priredili prikupno razstavo 35 pahljač iz zbirke Alda Denteja. Ker je prireditelj posvečen habsburški cesarici, je zbiratelj izbral predmete, ki se navezujejo na kraljevsko čast: marsikatera pahljaca je bila last te ali one članice evropske kraljevske hiše.

Na včerajšnji kratki otvoritveni slovesnosti sta poleg zbiratelja spregovorila odbornik za kulturo Roberto Damiani in ravnatelj Mestnih muzejev Adriano Dugulin.

MANJŠINA / DEŽELNO TAJNIŠTVO SSK

Poslanec Caveri kmalu na obisku kot gost SSK

Deželno tajništvo se je poklonilo spominu sen. Darka Bratine

NABREŽINA - Senatorja Darka Bratino smo izgubili v trenutku, ko bi ga Slovenci v Italiji zaradi snujocih se reform in nekaterih obetajočih premikov tudi v prid naše skupnosti se posebno potrebovali. Ob njegovi nenadni smrti pa se tudi resno postavlja vprašanje nadaljnje zastopanosti slovenske manjšine v državnem parlamentu, saj ni nikaškega jamstva, da bi nam v bodoče se uspelo izvoliti slovenskega parlamentarca, in to niti v takšni obliki, v kakršni nam ga je uspelo doslej.

Tako je med drugim povedal tajnik SSK Martin Breclj, ko je ob začetku zadnje seje deželnega tajništva stranke v petek, 3. t.m., v Nabrezi-

ni komemoriral nenadno preminulega slovenskega senatorja. Sicer pa so udeleženci seje temeljito pretrgli sedanji trenutek Slovencev v Italiji v luči političnih razmer v deželi in državi, kakor tudi odnosov z matično Slovenijo in znotraj same slovenske manjšine. Med drugim so izrazili upanje, da bi kriza večine, ki podpira Prodijevo vlado, ne privedla do predcasnega razpusta parlamenta, saj bi to imelo vrsto negativnih posledic tudi za slovensko manjšino. S tem bi bili med drugim izničen napor za odobritev zaščitnega zakona in sploh bi bili postavljeni pod vprašaj izboljšani odnosi med osrednjimi oblastmi in Slovenci v Italiji, pa tudi med Italijo in Slovenijo, ki so bistvenega pomena tudi za manjšino, ki živi ob meji.

Na seji deželnega tajništva je bil govor tudi o obisku, ki ga bo poslanec Union valdotaie Luciano Caveri opravil kot gost SSK 9. in 10. oktobra v naših krajih. Caveri je, kot znano, predložil v poslanski zbornici predlog zaščitnega zakona, ki ga je pred nekaj leti izdelalo skupno predstavništvo Slovencev v Italiji. V tretjek, 9. t.m., bo govoril o njem in o naporih za njegovo odobritev v Spetu v Beniciji, in sicer ob 19. uri v sejni dvorani na zupanstvu. Naslednjega dne pa bo odpotoval v Ljubljano, kjer se bo sestel s predstavniki republiških oblasti.

DEVIN-NABREŽINA / NEODVISNI ŽUPANSKI KANDIDAT

Ret z »Listo 2000«, DSL in baje tudi SKP

Slovenska skupnost bo o svojem volilnem zadržanju dokončno odločala v sredo

NABREŽINA - Na bližnjih nabrežinskih volitvah bo Giorgio Ret županski kandidat novoustanovljene »Liste 2000«, DSL in po vsej verjetnosti tudi SKP in zelenih, medtem ko bo SSK o svojem zadržanju na volitvah 16. novembra odločala v sredo. Zaveznost, ki je doslej vodilo Obcino, se vsekakor ne bo predstavilo volilcem s skupno listo, morda pa s skupnim županskim kandidatom. To pa bomo, kot rečeno, zvedeli v sredo.

Listo »2000« so predstavili javnosti včeraj popoldne na devinskem gradu, kjer je imel uvodno poročilo njen glasnik Michele Moro. Volilni simbol ponazarja Kras in morje, v ozadju je tudi kamen, vse skupaj pa se uokvirja v prapor Evropske unije. Če sodimo po njenem programu, gre za neke vrste devinsko-nabrežinsko različico tržasko »Liste Illy«, z razliko,

Kandidat Giorgio Ret

da se tukaj ne naslanja le na levo sredino, ampak tudi na komuniste.

»Lista 2000« je na vrh svojega programa uvrstila različnost kot temeljno danost devinsko-nabrežinske stvarnosti, sledijo skrb za gospodarska raz-

voj, učinkovita vloga Občine in zaščita okolja. Mi se predstavljamo volilcem kot zmerna sila, ki pozitivno ocenjuje delo Depangherjeve uprave in doprinos vseh strank in komponent večinske koalicije »Insieme-Skupaj«. Nobena polemika ali kontrapozicija s strankami, ampak odraz civilne družbe, ki bo v sodelovanju s strankami skušala prispevati k zmagi razvoja in napredka.

Ret se je ob začetku svojega posega zahvalil navzočemu županu Depangherju, ki ga je v bistvu preprical, da je sprejel to kandidaturu. Dosedanji pogovori s strankami sedanjega večinskega zaveznistva so bili plodni in so potekali v konstruktivnem vzdušju, je dejal Ret, ki je izrazil upanje, da bo kandidatura doživela cim širšo podporo. Povedal je tudi, da bodo na »Listi 2000« kandidirali tudi predsta-

vniki Ljudske stranke, katerih občinski in pokrajinski voditelji so bili množično prisotni na predstavitvi.

Ret, ki je nekdanji predsednik Združenja obrtnikov, je dejal, da bo med volilno kampanjo skušal cim manj uporabljati besedo sožitje, ki je naravna danost občinske stvarnosti. Njegovo kandidaturu so včeraj v Devinu javno podprli zastopniki sindikatov in Oljke ter predsednik Združenja obrtnikov Fulvio Bronzi.

Predstavitve Retove liste se je - poleg predstavnikov vseh koalicijskih strank in tudi kandidata Pola svoboščin Romana Vlahova - kot »opazovalec« udeležil tudi tajnik občinske sekcije SSK Edvin Forcič. Razširjena seja devinsko-nabrežinske sekcije Slovenske skupnosti bo v sredo, 8.10 ob 20.30 v Radovičevi domaciji v Nabrežini st. 138/a.

MARIBOR / NA PETEM SEJMU GOSTTUR

(Ne) znano zamejstvo

Predstavili se bodo Slovenci, ki živijo izven mej Slovenije

TRST - Peti sejem GOSTTUR '97, ki se bo odvijal od 7. do 12. oktobra v Mariboru, bo ob gostinskih in turističnih temah odprl tudi okno v svet kulturnega življenja Slovencev v zamejstvu. V vseh dneh se namreč obeta pester spored kulturnih dogodkov, ki bodo nedvomno obogatili običajno sejensko ponudbo. Gre za celovito ponudbo, ki zeli s skupnim naslovom (Ne) znano zamejstvo predstaviti dogajanje za mejami slovenskega državnega prostora. Objame pa ves mejni pas, ki Slovenijo obdaja na vzhodu z Madžarsko, na severu z Avstrijo in jugozahodu pa z Italijo. V posameznih dneh se bodo obiskovalcem predstavili pevci, plesalci, godci, fotografi in kulturni animatorji, ki v treh zamejskih prostorih ohranjajo živo slovensko besedo. Projektu sta dala pokroviteljstvo Ministrstvo za zunanje zadeve RS in Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

V nizu pobud (Ne) znano zamejstvo bo prva na vrsti Benicija, ki bo nekako dopolnila otvoritveni dan: v torek, 7. t.m., se bodo ob napovedani okrogli mizi na temo »Kultura-turizem-mostovi med sosedi« predstavili občinstvu mladi pevci beneškega zbora Nase korenine. Spored bosta dopolnila predstavitev pobe Postaja Topolovo in predvajanje diaporitov o votivnih cerkvicah po vaseh beneških dolin. Vse dni bo obiskovalcem na ogled dokumentarna fotografska razstava o naših krajih od Milj do Kanalske doline.

V sredo bo na vrsti dan koroskih Slovencev; predstavili se bodo z razstavo o oblačilni kulturi v Rožu, s prikazom domačih obrti, korosko ljudsko pesmijo, glasbo in plesom. Vse

to bo dopolnjevalo se predvajanje video filmov in predstavitev vodnika dr. Janka Zerzerja Po koroskih poteh.

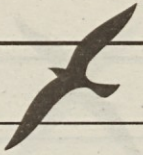
Cetrtek bo posvečen ponudbi slovenskih gostincev iz obmejnih pokrajin Italije: pri tem sta sodelovala SDG iz Trsta in Cedada in pa SGZ iz Gorice. Na sporedu so prikaz značilne osmice, pokusnja krajevni poslastic in vin Trzasko, Goriske in Benicije. Gostinsko ponudbo bo obogatil se niz kulturnih dogodkov, in sicer razstava kamnitih izdelkov Pavla Hrovatina, predstavitev knjige Vesne Gustin-Grilanc Je več dnevov ku klobas, nastopi godca na diatonično harmoniko Denisa Novata in MoPZ Skala iz Gabrij.

Tudi petkov sejenski dan bodo oblikovale skupine iz našega zamejstva: na vrsti pa bosta Trzaska in Rezija z nastopi ženske pevске skupine Stu ledi, Tamburaskega ansambla KD France Prešeren in folklorne skupine Val Resia.

Pregled zamejskega kulturno-gospodarskega utripa bodo v soboto sklenile skupine iz Porabja: na vrsti bodo nastopi ansambla Lacija Karpiča in folklorne skupine iz Gornjega Senika, prikaz lončarjev, izdelovanja papirnatega cvetja, predstavitev porabskega založništva in dokumentarni video filmi.

Pri oblikovanju tako razvejanega sporeda so si ob glavnih pobudnikih - Turistični zvezi Slovenije - prizadevali Zveza slovenskih kulturnih društev, Slovensko deželno gospodarsko združenje in Slovensko gospodarsko združenje v Gorici, Slovenska gospodarska zveza, SPZ in Kršćanska kulturna zveza v Celovcu.

Damiana Ota

TREBČE / RAJONSKI SVET SOGLASEN

Bivše odlagališče čim prej sanirati!

Rajonki svet zahteva, naj bi območje črtali iz Pokrajinskega načrta odlagališč za smeti

Trzaska pokrajinska uprava naj črta bivše odlagališče pri Trebčah iz Pokrajinskega načrta odlagališč za odpadke, trzaska občinska uprava pa naj zadevno območje pri Trebčah dokončno sanira. To je srž resolucije, ki jo je rajonski svet za Vzhodni Kras soglasno odobril pred sinočnim in s katero bo predsednik rajona Zoran Sosić v najkrajšem času seznanil pristojne krajevne in deželne oblasti.

Bodoča usoda bivšega trebenskega odlagališča je že dalj časa v središču krajevne upravne in politične pozornosti. Zadeva je postala posebno pereča v trenutku, ko je prišel na dnevni red pokrajinskega sveta osnutek novega Pokrajinskega načrta odlagališč za odpadke, v katerem je bilo predvideno, naj bi bivše odlagališče pri Trebčah na novo uporabljali. Temu so se postavili po robu domačini in ustrezno je reagiral tudi rajonski svet, ki je organiziral poseben ogled zadevnega območja, 11. septembra pa je s svojimi stališči tudi podrobneje seznanil predsednico komisije za prozornost Pokrajine Trst Adele Pino.

Vzhodnokraski rajonski svetovalci v svoji resoluciji najprej ugotavljajo, da sodi bivše odlagališče pri Trebčah v gozdno področje in da na njem velja vrsta vinkulacij krajinske in naravovarstvene narave ter da bi naposled moralo spadati v Kraski park. Zaradi vsega tega naj bi ga črtali iz Pokrajinskega načrta odlagališč za odpadke. Rajonski svet poziva Obcino Trst, naj v tem smislu poseže pri pokrajinski in deželni upravi.

Vzhodnokraski rajonski svetovalci pa se poleg tega zavzemajo, naj bi bivše odlagališče pri Trebčah tudi sanirali, točneje, naj bi ga očistili, z njega odstranili ostanke asfaltirane ceste in druge ruševine ter na njem obnovili avtohtono floro. V ta namen naj bi se trzaska občinska uprava poslužila deželnega zakona št. 42 iz leta 1991.

Rajonski svet predlaga, naj bi vse to izvedli pod nadzorom posebne komisije, v kateri bi bili zastopani tudi krajevni prebivalci, kakor tudi, naj bi uporabili studije tega teritorija, ki so jih izvedli ob sklenitvi Osima.

KOLONKOVEC / PRED JUTRIŠNJO SEJO OBČINSKEGA SVETA

Kmečka zveza ostro proti razlaščenju

Pismo Bukavca županu in načelnikom svetovalskih skupin

Na dnevnem redu jutrišnjega trzaskega občinskega sveta bo tudi vprašanje razlaščenj na Kolonkovcu in gradnje univerzitetnega športnega centra. Kočljivo temo naj bi pričeli obravnavati po razpravi o novem pravilniku za taksije, ki pa se bo zavlekla pozno v noč zaradi svoje zapletenosti in nesoglasij tudi v sami večini. V tem primeru bi razprava o Kolonkovcu odpadla in bi se s tem vprašanjem ukvarjali na naslednji seji, kar pa je spet vprašljivo, saj bo v četrtek stopil v veljavo novi regulacijski načrt in bo mogoče razlašcati in graditi tudi brez posebnega privoljenja občinske uprave.

O nepopravljivi škodi, ki bi jo povzročila razlaščenja, je tajnik Kmečke zveze pisal naslednje pismo:

Spoštovani gospod župan Obcine Trst in spoštovani gospodje načelniki skupin v trzaskem občinskem svetu.

Predmet: Gradnja univerzitetnega športnega centra na Kolonkovcu.

Nasa zveza vam je že podrobno pojasnila svoje stališče v zvezi z razlaščenjem najboljše kmetijske zemlje na Kolonkovcu za izgradnjo univerzitetnega športnega centra. Pri tem vam vsekakor želimo ponovno izraziti svoje najodločnejše nasprotovanje krcenju kmetijskih površin in uničenju zelo kvalitetnih vrtnarij, zaradi česar bo več kmečkih družin ostalo brez glavnega vira dohodkov. Gradnja univerzitetnega športnega centra na Kolonkovcu ni zgrešena, oziroma ni na-

paka samo z gospodarskega, ampak tudi z družbenega vidika. V resnici omenjeno območje na Kolonkovcu je bilo v letih '80 že hudo prizadeto zaradi razlaskitve za ljudske gradnje, ki so na to območje priselile več kot dva tisoč novih prebivalcev, kar je nasi in sirši skupnosti povzročilo ogromno gospodarsko, družbeno in etnično škodo. Omenjenemu posegu so na zahevo naše zveze in prizadetih sledile svečane obveze tako trzaskega občinskega odbora kot občinskega sveta, da je treba na Kolonkovcu preprečiti vsako nadaljnjo razlaskitev in ga ohraniti kmetijstvu kot zeleni pas, ki je mestu potreben. A vendar tako ni bilo. Trzaska občinska uprava je na svečane obveze hitro

pozabila in dve leti pozneje je ponovno uničevala vrtove na Kolonkovcu, tokrat za izgradnjo poštnega centra, ki je, kot nam potrjuje sama poštna uprava, zgrajen na zgrešeni lokaciji. Torej, kot smo takrat poudarjali, izbira, ki je imela kot rezultat neumnega upravljanja teritorija in neodgovorno in zgrešeno trošenje javnega denarja ter nepopravljivo škodo za kmetijstvo in nasa skupnost. Tragedija se na Kolonkovcu po nekaj več kot desetih letih spet ponavlja. Na žalost danes je vasa uprava, ki namerava dovoliti gradnjo športnega objekta za univerzitetne študente tam, kjer bo, če bo zgrajen, povzročil nepotrebno družbeno in gospodarsko škodo celotni tam živeči skupnosti, ki od takega objekta bo imela več negativnih posledic kot koristi. V tem novem predelu namreč ni javnih zelenih površin za potrebe ljudi (otrok, mladih in ostarelih), ki tam živijo, in tudi ne verjamemo, da bo trzaska univerza z gradnjo športnega objekta za svoje potrebe nadomestila te pomanjkljivosti. Prepricani smo, da bodo ljudje na tem predelu se naprej ostali brez potrebnih javnih objektov, ter da bo kmečkim družinam storjena nepopravljiva škoda. Zato vas spoštovani prosimo, da preprečite odobritev predlaganih načrtov za gradnjo univerzitetnega športnega centra na Kolonkovcu in tako omogočite umno upravljanje občinskega teritorija.

Z odličnim spoštovanjem

tajnik Kmečke zveze
Edi Bukavec

NOVICE

Začetek sezone DSI

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu začenja jutri svojo redno sezono kulturnih in družabnih srečanj s predavanjem prof. Sonje Gregori o ocarljivem svetu oddaljene Burme, ki jo je sama obiskala in poslikala. Predavanje, ki ga bo ponazorila z diapozitivi, bo v Peterlinovi dvorani v Donizettijevi ulici 3 s pričetkom ob 20.30. S tem se bo začela sezona kulturnih večerov, ki bo trajala do junija prihodnjega leta in na katero vabi DSI vse svoje člane, prijatelje in simpatizerje. V prejšnjih dneh je odbor društva določil datum obcnega zbora, ki bo v petek, 17. oktobra, na sedežu društva.

V Slovenskem klubu pogovor o repertoarju SSG

Večer v Slovenskem klubu nudi spet priložnost za razmislek o perečem vprašanju. Po razgovoru o pomenu različnosti v današnjem svetu in preseganju predsodkov, bo v torek, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani predstavitev letošnjega repertoarja Slovenskega stalnega gledališča. Predsednik upravnega sveta Rafko Dolhar in ravnatelj gledališča Miroslav Košuta bosta prikazala težave in možnosti delovanja v neprijaznih razmerah.

Ob predstavitvi repertoarja se zastavlja kopica vprašanj, na katere bo v torek najti prave odgovore, toda težave, s katerimi se upravitelji spopadajo, so resnične in njih premoščanje ni enostavno. Za predstavnike občinstva je to priložnost, da izkažejo zanimanje in navezanost na to slovensko ustanovo.

Danes 94. protestno zborovanje Edinosti

Od danes manjka samo še 88 dni do dneva, ko bo dopolnjenih 50 let, odkar je stopila v veljavo ustava Italijanske republike, ki v 6. členu predpisuje varstvo jezikovnih manjšin, v 10. prehodni določbi pa predpisuje takojšnje izvajanje 6. člena v deželi Furlaniji - Julijski Beneciji.

V znak protesta proti skoraj polstoletni zamudi pri uresničevanju temeljnega načela temeljnega zakona Italijanske republike priredi družbeno-politično društvo Edinost v nedeljo 5. 10. 1997 od 11.30 do 12.30 v Trstu, na sredini trga Zedinjenja Italije 94. protestno zborovanje. Posebna pozornost bo posvečena 43. obletnici krsitve določbe Posebega statuta.

Pirjevec v Tmovci

V restavraciji Suban v Tmovci bo jutri ob 20. uri prof. Joze Pirjevec govoril o 50-letnici pariske mirovne pogodbe. Srečanje prireja kraska sekcija Severne lige.

Rai: zagotoviti vidljivost slovenskih sporedov

Zamenjava televizijskih kanalov, ki je bila potrebna, da bi zagotovili vidljivost slovenskih sporedov tudi na zahodnem trzaskem Krasu, je povzročila ponekod v mestu in predmestjih nevsčenosti. Spomniti velja, da morajo gledalci na Trzaskem naračnati sprejemnike na nova kanala. Tisti, ki spremljajo slovenske TV oddaje preko Ferlugov, se morajo navezati na kanal 40, ostali, ki jim vidljivost omogoča prenosnik na Miljah, pa na kanal 64. Če kljub spremembam kanala vidljivost slovenskih sporedov ni zadovoljiva, lahko pokličete za potrebna pojasnila tehnični urad Rai-a 7784227.

DREVI / SLOVENSKI SPOREDI

Sen. Bratina: Slori počastil spomin, oddaja TV Mozaika

V petek se je na redni seji sestal upravni odbor Slorija. Na njej so se najprej spomnili pred nedavnim preminulega senatorja Darka Bratine, ki je dolgo vodil raziskovalni institut kot ravnatelj, zadnja leta pa je bil predsednik raziskovalnega odbora ustanove. V mislih, izrečenih v spomin na dolgoletnega ravnatelja, je bila predvsem poudarjena njegova vloga misleca, ki je navajal in spo-

dbujal k drugačnemu, bolj inovativnemu pristopu pri obravnavanju družbene in manjšinske problematike.

Senatorju Darku Bratini bo drevi ob 20.55 posvečena tudi posebna oddaja slovenskih programov Deželnega sedeža RAI za FJK. Gre za oddajo v okviru TV Mozaika, gostje v studiu bodo Milos Budin, Ales Doktoric, Ace Mermolja in Emidij Susic, vodil bo Marij Cuk.

PRAPROT / OD ČETRKA

SKD Vigred vabi na 2. kraški Otoberfešt

Odborniki, člani in prijatelji društva Vigred so se že ves mesec september vneto pripravljali na 2. kraški Otoberfešt. Uspeh 1. Otoberfesta jim je dal zagon, da ga letos ponovijo. Izkupicek poa je namenjen ureditvi novega društvenega sedeža. Načrt za vasko »stalco« je že nared. Odbor samo čaka, da ga pristojni organi odobrijo, in da tako steče obnovitev.

Letos se bo 2. kraški Otoberfešt odvijal vedno na prireditvenem prostoru v Praprotu od četrta, 9. do ponedeljka 13. t. m. Praznik bo začel s tamburasi KD »F. Prešeren« iz Boljunca v četrtek, 9. ob 19.00. Isti večer bo za ples poskrbel ansmbel Kraski kvintet. V soboto je predviden ex tempore za otroke, mlade in odrasle, zvečer pa bo Trio Venturini bo ogrel vzdušje, dokler ga ne bo zamejl ansambel Zamejski kvintet.

V nedeljo bo na vrsti pohod »Spoznajte znamenitosti naših vasi«. Zbirališče in vpisovanje bo na prireditvenem prostoru od 10.00 do 11.00 zjutraj. Ob 15. uri bo na vrsti spored Muzikfest, zvečer bo za zabavo igral ansambel Zupan.

Zadnji dan Otoberfesta bo sklenila godba Long slunk, za ples pa bodo poskrbele Vesele stajkerke.

PREISKAVA / KARABINJERJI IN SLOVENSKA POLICIJA

Sodelovanje proti mamilom

Preiskovalci zaplenili 50 milijonov lir hasiša namenjenega v Slovenijo

Krabinjerji so včeraj dopoldne predstavili dosežke akcije, v okviru katere so aretirali tri osebe zaradi prekupevanja z mamili. Gre za 47-letnega Clauda Piccigo iz Ul. Tigor, ki je prevažal 7 kg hasiša v Slovenijo, ter zakonca Blasenka Gurguric in Antonia Marchiōja iz Ul. Piccini, ki sta mamilo preskrbela (na sliki, od leve proti desni). Pokrajinski poveljnik polk. Leonardo Leso je predstavil potek preiskave in zaplenjeno mamilo v vrednosti 50 milijonov lir, ki ga je Picciga prevažal na svojem motornem kolesu prek meje pri Lazaretu, ko so ga krabinjerjio zasacili.

Zanimivost tokratnega odkritja je, da je mamilo »potovalo« v nasprotno smer, kot sicer: iz Italije v Slovenijo, je poudarjal polk. Leso, ki je naglasil zgledno sodelovanje s slovensko policijo. Informacija, da prekupevalci pripravljajo prevoz mamila, so namreč prejeli z onstran meje, in so Piccigo dobesedno pričakali na mejnem prehodu. Po zaslišanju je Picciga priznal imeni zakoncev, ki sta mu izročila hasiš, in so ju aretirali, njega pa izpustili na zacasnno svobodo. Preiskava nadaljuje s ciljem, da bi odkrili organizacijo, ki je preskrbela mamilo trzaskima zakoncema.

ČRNA KRONIKA

Sprevod obritoglavcev po mestnem središču

Promet v mestnem središču je včeraj popoldne bil v kaosu zaradi sprevo da fasistov Fiamme tricolore: manifestirali so proti aretaciji dveh svojih kameradov, ki sta zabodla z nozi dva anarhista med nedavnim spopadom v Drevoredu XX. septembra. Kakim 70 tukajšnjim obritoglavim črnosrajčnikom se je nameravalo pridružiti 30 skrajnežev iz Padove, ki jih je policija ustavila na železniski postaji in naložila na prvi vlak proti domu.

Sprevod fasistov se je odvil do zavora ob strogem nadzoru številnih policistov in krabinjerjev, ob pozdravljanju s stegnjenoro in vzklikanjem fasističnih parol, pa tudi zalitev proti sodstvu (ki je seveda »rdece«), silam javnega reda (ki imajo za sodelavce... anarhiste) in tiska (opsovali so snemalca Rai).

Požar v kuhinji

Včeraj popoldne se je

zaradi kratkega stika v hladilniku vnel požar v stanovanju v Ul. Tigor 17. Na kraj so prihiteli gasilci s tremi ekipami, ki so pogasili plamene. Gospodinj, 51-letno Lidio Zumin so odpeljali v bolnišnico, ker je vdihnila veliko dima, vendar njeno stanje ni zaskrbljujoče; gasilci so postavili podporme stebrice, ker je grozilo, da se bo zrušil strop kuhinje.

Okradli upokojenko

Trije neznanci so okradli priletno zensko: 77-letna Norina Feletti iz Sešljana je dvignila svojo pokojnino in pokojnino nekega sorodnika v postnem uradu v Ul. Marconi. Napotila se je po Ul. Battisti, ko so jo polili s tekočino, verjetno kavo. Priblizali so se ji trije neznanci in se ponudili, da ji bodo pomagali. Verjela jim je in vstopila v vezo nekega poslopja, kjer so ji pobrali iz torbice dva milijona lir pokojnin.

RADIO TRST A / OB NEDELJAH OB 11. URI

Od danes spet »Za smeh in dobro voljo«

Od danes ob 11. uri je po valovih Radia Trst A spet na sporedu nova serija oddaj »Za smeh in dobro voljo«, katere iniciatorja in glavna protagonista sta že vrsto let priljubljena gledališka umetnika Miranda Caharija in Livij Bogatec.

Tudi to pot bo avtor oddaje Livij Bogatec pod režijsko taktirko Sergeja Verča obravnaval zgoče teme iz našega zamejstva pa seveda tudi širšega prostora z njemu lastno, prav posebno, če ne kar izjemno pisateljsko duhovitostjo. Pepi (Livij Bogatec) in Zofka (Miranda Caharija) nas bosta iz nedelje v nedeljo zabavala in pripovedovala svoje zgode in nezgode, ki so večkrat ne samo radozivo sproščene, ampak tudi prav groteskno absurdne, zlasti takrat, ko se junaka naše nadaljevanke znajdeti v nemogocih, a mogočih situacijah svojega kar se da pestrega vsakdana.

Ob tem naj se zabeleži, da se bosta Miranda Caharija in Livij Bogatec skupaj z režiserjem Mariom Ursicem v kratkem

podala na dolgo, poldrugi mesec trajajočo turnejo preko luže v Južno Ameriko. Tam bodo tamkajšnjim Slovincem in Tržancem, ki jih zlasti v Argentini ni malo, ponudili svoji gledališki uspešnici »Srečanje« (pred kratkim smo televizijsko priredbo te igre lahko gledali tudi na zaslonih slovenske televizije v Trstu) in »Filomena Marturano«.

Prepričani smo, da nam bosta ob vrnitvi naša igralca znala povedati marsikaj zanimivega in duhovitega, del vtisov pa nam bosta zagotovila v oddaji »Za smeh in dobro voljo«, ki jo na tržaskem radiu v reprizni izvedbi ponavljajo še ob sredah ob 13.30.

Na sliki (Foto KROMA): igralca z režiserjem med vajami.

Almi Reschitz v spomin

Na tržaskem pokopališču so včeraj ob prisotnosti svojcev in nekaterih znancev in prijateljev pokopali znano gorisko in pozneje tržasko antifasistko in Slovenko Almo Reschitz. Pokojnica je umrla v Bologni pri svojcih v visoki starosti 92 let, v javnem življenju pa se predvsem zaradi starosti in slabega zdravja ni pojavljala že vrsto let. In vendar je med stariimi tržaskimi naprednimi ljudmi spomin nanjo se svez, saj je bila pokojna Alma aktivna v raznih naprednih, predvsem ženskih organizacijah in prisotna na domala vseh prireditvah in manifestacijah naprednega tabora. Bila je ženska mirnega, prijaznega, skromnega in plemenitega značaja.

Rojena v Gorici 18. avgusta 1905 v družini očeta in družine, ki je bila socialistično usmerjena, se je že mlada gibala v naprednih krogih. Kot je sama zapisala v svojih spominih na mlada leta, je k njim v Gorico pogosto zahajal na sestanke znani solkanski socialist in komunistični voditelj Jože Srebrnic, pa tudi drugi. Med prvo svetovno vojno je bila zaradi fronte družina v begunstvu v Ljubljani, po koncu vojne pa se je vrnila v Gorico. Zdaj že zrelo dekle se je Alma vključila v delavske vrste in sodelovala v veliki železničarski stavki leta 1921, ki je trajala skoraj dva meseca. Takrat je bila se vključena v ženski in v mladinski socialistični krožek.

Jože Koren

V Trst se je družina preselila leta 1925 in tudi tukaj dobila hitro zvezo z delavskimi borci. Zaposlila se je v Tovarni strojev kot pisarniška moč. Kljub pritiskom vodstva tovarne ni vstopila v fascio, vedno je našla tudi izgovor, da se ji ni bilo treba udeleževati sicer za vse uslužbenke tovarne obveznih fasističnih manifestacij.

Maja 1945 po kapitulaciji Italije je bila v tovarni izvoljena v tovarniški sindikalni odbor, avgusta istega leta pa je bila sprejeta v partijo. Marca in junija 1946 je sodelovala v veliki stavki v protest proti angloameriški protisindikalni politiki. Isto se je ponovilo ob podobni stavki leta 1948. V tistem letu se je tudi opredelila proti kominformu. Pozneje je postala članica Neodvisne socialisticne zveze, delovala je v vodstvih ženskih organizacij in komisij. Nekaj časa je bila zaposlena tudi na jugoslovanskem konzulatu v Trstu.

Z Almo Reschitz je odšla se ena zadnjih iz vrst odločnih slovenskih protifasistk, kakršne so bila Spela Kocjancić, Grozdana Cebihin, Marica Skabar, Tončka Colja, Graziela Gregorič in druge.

Naj ji bo teh nekaj besed slovesa v zahvalo za njeno poztvovalno delovanje za družbeni napredek in za njeno zvestobo do poslednjega diha.

ŠESTDESETLETNIKI

Po izletu v Marano še družabnost »Pri Lukši«

Sestdesetletniki s Proseka, Kontovela, Brisckov in Gabrovca (skratka vsi, ki jih je v rosnu mladih letih družila osnovna sola na Proseku) so se 20. septembra srečali in ves dan praznovali jubilejno leto.

Kar triintriideset slavlencev se je v dopolnjenih urah zbralo v prosejskih gostilni Pri belem konjicku in se potem vkrcalo na avtobus, ki jih je popeljal v Marano Lagunare, lep in zanimiv turistični in tudi znanstveni center, v bližini katerega so bili tudi na kosilu. V popoldanskem urah pa so si ogledali Vilo Manin v Passarianu, kjer so videli muzejske prostore in izredno zanimive razstave v njih.

Jubilanti so se vrnili domov v večernih urah, kjer so v gostilni »Pri Lukši« ob dobrem prigrizku in domači kapljici preživeli še nekaj prijetnih ur ter obujali spomine predvsem na otroška in mlada leta, ki so jih preživeli v domačem kraju.

Takšna srečanja so ne samo zanimiva, ampak tudi koristna, saj je to za vse slavlence velika pri-

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

OTVORITVENA PREDSTAVA SEZONE 1997-98
Anton Pavlovič Cehov

TRI SESTRE

Režija Dušan Mlakar

Premiera: V petek, 10. oktobra, ob 20.30 RED A
Ponovitve: V soboto, 11. oktobra, ob 20.30 RED B
v nedeljo, 12. oktobra, ob 16.00 RED C
v torek, 14. oktobra, ob 20.30 RED F
v sredo, 15. oktobra, ob 20.30 RED D
v četrtek, 16. oktobra, ob 20.30 RED E

Vpisovanje abonmentov vsak delavnik od 10. do 14. ure
v Kulturnem domu, ul. Petronio 4, telefon 632664.

ZAGOTOVITE SI TUDI ABONMA
ZA PARKIRISCE PERUGINO!

OBVESTILA

BARKOVLJANSKA SKUPNOST vabi vse, posebno pa noše, na praznik rožnovencne Matere božje, ki bo danes, 5. oktobra t. l., po masi, od 8. ure.

SKD TABOR Općine - Prosvetni dom. Se v ponedeljek vpisovanje na tečaj rekreativne telovadbe za ženske.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENCEV bo jutri, 6. oktobra, začelo novo sezono. Prof. Sonja Gregori bo z diapozitivi predstavila potovanje po »očarljivi Burmi«. Začetek ob 20.30.

POKRAJINSKA SEKCIJA USTANOVE AUŠER, v sodelovanju s sindikalno zvezo SPI-CGIL iz Rocola, priredi cikel predavanj o zdravstvu, ki bo začel jutri, 6. oktobra 1997, ob 17. uri, v sedežu navedenega sindikata v ul. Pasteur 3/A (rumena stran četverkot-

nika). Tokratni predmeti bodo: zobozdravništvo, paradontologija, stomatologija in plastična kirurgija. Predavala bosta (v italijanscini) dr. Fabrizio de Marco in dr. Paolo Kulterer. Sledi javna debata. Vabljeni vsi!

SLOVENSKI KLUB priredi v torek 7. oktobra, ob 20.30, v Gregorčičevi dvorani večer o SSG: REPERTOAR, PROBLEMI IN BODOČNOST. O stanju in možnih rešitvah bosta govorila predsednik US Rafko Dolhar in ravnatelj Miroslav Kosuta. Vljudno vabljeni!

GLEDALIŠKA DELAVNICA IN POSVETOVALNICA pri Zvezi slovenskih kulturnih društev odpira vrata v novo sezono: delovala bo ob sredah, od 18. do 20. ure, prvo srečanje pa bo v sredo, 8. oktobra, v Gregorčičevi dvorani (ul. S. Francesco 20). Vabljeni!

SD KONTOVEL obvešča da se bo pričela vadba aerobike in sicer ob sredah in petkih od 20.45 do 21.45. Prva lekcija bo 8. oktobra v mali telovadnici na Kontovelu.

SKD TABOR općine - Prosvetni dom v četrtek 9. oktobra ob 20. uri se bodo spet začela redna srečanja OB PLETENJU SE KAJ... Pridite!

KD SLOVAN - Padriče obvešča, da se bodo tečaji italijanskega jezika vršili vsak četrtek. Pričetek v četrtek, 9. t. m., ob 20.30 v osnovni soli K. D. Kajuh v Gropadi. Za podrobnejše informacije tel. st. 811053 (Massimo in Matejka).

SKD VIGRED vabi vse zainteresirane amaterskih glasbenih skupin (narodnozabavnih - od dua, kvinteta ali večje skupine), ki bi želeli sodelovati na 2. Kraskem Muzikfestu, ki bo v nedeljo, 12. oktobra, ob 15. uri, pod sotorom v Praprothu, da se vpišejo na Oktoberski festival, od četrta, 9. oktobra, do sobote, 11. oktobra.

SKD VIGRED prireja 2. KRASKI OKTOBERFEST v Praprothu pod sotorom, od 9. do 13. oktobra. Spored: četrtek, 9.10. - nastop Tamburškega ansambla KD F. Prešeren in ples z ansamblom Kraski kvintet; petek, 10.10. - ples s country skupino Hilly Billy Show - med plesom tekmovalno v zaganju; sobota, 11.10., ob 15. uri ex-tempore za otroke, mladino in odrasle, ob 19. uri nastop Tria Venturini in ples z ansamblom Zamejski kvintet; nedelja, 12.10.: od 10. do 12. ure zbirališče in vpisovanje za pohod »Spoznajte znamenitosti naših vasi«, od 14. do 16. ure Veseli otroški popoldan, ob 15. uri Muzikfest, nato ples z ansamblom Zupan; ponedeljek 13.10., ob 20. uri igra Godba Long Zlunk, nato ples z ansamblom Vesele Stajerke.

Prvi večer

DRUŠTVA SLOVENSKIH IZOBRAZENCEV

OČARLJIVA BURMA

v sliki in besedi prof. SONJE GREGORI

jutri, 6. oktobra 1997 - 20.30 - ul. Donizetti, 3

SLOVENSKI KLUB
pod pokroviteljstvom ZSKD

SSG: REPERTOAR, PROBLEMI IN BODOČNOST

Stanje in možne rešitve bosta v torek, 7. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani (ul. S. Francesco 20) orisala predsednik upravnega sveta dr. Rafko Dolhar in ravnatelj Miroslav Kosuta.

Vljudno vabljeni!

SKD TABOR Općine - Prosvetni dom. Od 13. 10. prirejamo tečaj rekreativne telovadbe za moske. Vsak ponedeljek, od 20. do 21. ure. Informacije in vpisovanje do 10. 10. po telefonu 213945.

SKD VIGRED vabi vsa kulturna, planinska in sportna društva, vse stopnje sol in vse ljubitelje narave, da se udeležijo sprehoda-pohoda »Spoznajte znamenitosti naših vasi«, v nedeljo, 12. oktobra. Zbirališče in vpisovanje v Praprothu, od 10. do 11. ure isti dan.

SZ BOR - SEKCIJA AEROBIKE obvešča vse zainteresirane, da se bo tečaj aerobike pričel v ponedeljek, 13. t. m., ob 20. uri na Stadionu 1. maj. Za vse dodatne informacije tel. v urad na st. 51377.

TUDI LETOS PRIREJA KD RDECA ZVEZDA tečaj angleskega jezika za mladino in odrasle. Uvodno srečanje bo v društvenih prostorih v Salezu v sredo, 15. oktobra ob 20.30.

SLOVENSKI VI-SOKOSOLSKI SKLAD SERGIJ TONČIC v Trstu obnavlja letne nagrade »dr. Frane Tončič«, ki ima namen vzpodbuditi visokosolske pripadnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji k raziskovalnemu in ustvarjalnemu delu. Nagrada, v znesku dva milijona lir, je namenjena diplomski studiji s področja humanističnih oz. eksaktnih ved, ki pomeni obogatitev slovenske kulture, zgodovine ali znanosti in ki je sklenila univerzitetni studij v enem od rokov akademskega leta 1995/96. Zainteresirani naj dostavijo izvod svoje studije do 31. oktobra 1997 Narodni in študijski knjižnici v Trstu, ulica Sv. Franciska 20/I. Prejeta dela bo ocenjevala komisija, ki jo bo imenoval upravni odbor sklada, nakar bo februarja prihodnjega leta sledila nagraditev.

HOCES POSTATI TAMBORNIK, živeti v naravi in se zabavati v družbi? **DRUŽINA JADRANSKIH DELFINOV** te vabi, da se ji pridružiš na sestankih, ki bodo vsako soboto ob 15. uri na stadionu 1. maja. Vabimo osnovnosolce, srednjesolce in visjesolce!

OBČINA REPENTABOR obvešča, da bo steklo popisovanje psov za vpis v deželni anagrafski seznam psov, ki ga predvideva d. z. 39/90. Živinozdravnik podjetja za zdravstvene storitve bo popisoval pse v mesecu oktobru t. l. ob torkih in četrtek od 11. do 12. ure pred občinskim sedežem, kamor naj v omenjenem obdobju lastniki pripeljejo pse.

SK BRDINA tudi letos organizira zimovanje na mariborskem Pohorju. Ponudba je zelo ugodna. Informacije in prijave so na sedežu kluba v ponedeljkih od 20. do 21. ure.

SKUPINA SHOW CHANCE vabi vsa dekleta in fante na MODERNI PLES. Poleg tega prireja plesna skupina tudi tečaj modernega plesa za osnovnosolce in srednjesolce ter skupno plesno telovadbo za starše in otroke. Vse se bo odvijalo v telovadnici CEO v Sesljanu. Za podrobnejše informacije in vpisovanja lahko telefonirate na št. 362732 od 12. do 14. ure ali na št. 299772 od 10. do 16. ure.

SK BRDINA prireja smucarski tečaj na plastični stezi v Nabrezini. Informacije in vpisovanja na sedežu kluba, Proseka ul. 131 na Općinah, ob ponedeljkih, od 20. do 21. ure, in na tel. št. 212859 in 299573.

SLOVENSKA ZAMEJSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA - tretji steg, vabi v svoje vrste nove člane iz miljske in dolinske občine. Otroci od sedmega do desetega leta starosti se lahko javijo na tel. št. 231028, otroci od desetega do trinajstega leta pa na tel. št. 228422 (v večernih urah).

S PRICETKOM novega solskega leta **SKLAD MITJA CUK** ponovno nudi dopolnilni pouk in individualne lekcije. Informacije na sedežu Sklada (Narodna ulica 126, Općine, tel. 212289).

SKLAD MITJA CUK sporoča, da je po poletnem premoru ponovno na razpolago otrokom in odraslim logopedinja. Informacije na sedežu Sklada (Narodna ulica 126, Općine, tel. 212289).

KMEČKA ZVEZA obvešča, da so uradi v podružnicah odprti s sledecim urnikom: Nabrezina 97, ob torkih, od 8. do 10. ure; Dolina, v prostorih Kmetijske zadruge, v ul. Travnik 10, ob četrtek, od 8. do 10. ure; Općine, Bazoviška 3, ob četrtek, od 11. do 13. ure.

OTROSKI PEVSKI ZBOR VIGRED obvešča, da bodo pevske vaje ob ponedeljkih, v društvenih prostorih v Sempolaju za otroke od 4. do 8. leta, od 16. ure do 16.45, za večje, do 14. leta, od 16.30 do 17.30.

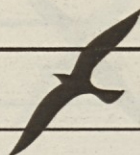
TAMBURASKI ANSAMBEL »France Prešeren« iz Boljunca prireja tečaj mandoline za začetnike z diplomiranim profesorjem. Za informacije telefonirajte na št. 228781 (Pavel).

OBVESTILO BRALCEM IN NAROČNIKOM

Obveščamo Vas, da sprejemamo
OSMRITNICE, OKVIRJENE OGLASE, MALE OGLASE, ČESTITKE
in naspošno vsa obvestila v uredništvu Primorskega dnevnika
v Ul. Montecchi 6 ali po telefonu 040/7796333

Z URNIKOM:

od ponedeljka do sobote od **10. do 15. ure**

VČERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
5. oktobra 1997
MARCEL

Sonce vzide ob 7.12 in
zatone ob 18.34 - Dolzina
dneva 11.22 - Luna vzide
ob 10.53 in zatone ob
21.09

Jutri, PONEDELJEK,
6. oktobra 1997
BRUNO

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 19
stopinj, zračni tlak 1022,7
mb raste, brezvetrije, vlaga
46-odstotna, nebo spre-
menljivo oblačno, morje
mirno, temperatura morja
19,5 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Simone
Gardos, Paola Braico, Gia-
da Finotto, Alessandro Gal-
lessi, Betarice Fontana.

UMRLI SO: 91-letna
Giuseppina Coretti, 94-let-
na Iolanda Ribul, 84-letni
Emilio Carli, 78-letna Pao-
la Gomicelli, 82-letni Gia-
como Moro, 90-letna Virgi-
nia Sörgo, 79-letna Regina
Gallo, 92-letni Alberto Ra-
nut, 90-letni Luigi Stoppa.

LEKARNE

NEDELJA, 5. oktobra
1997
Lekarne odprte od 8.30
do 13.00

Istrska ulica 33, Ul. Bel-
poggio 4, Trg Giotti 1,
Zavljje - Ul. Flavia 89, Fer-
netiči (tel. 212733)

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00
Istrska ulica 33
(tel. 638454), Ul. Belpoggio
4 (tel. 306283), Zavljje - Ul.
Flavia 89 (tel. 232253).

Fernetiči (tel. 416212) -
s predhodnim telefonskim
pозivom in z nujnim re-
ceptom.

Lekarne odprte od
16.00 do 20.30

Istrska ulica 33, Ul. Bel-
poggio 4, Trg Giotti 1,
Zavljje - Ul. Flavia 89.

Fernetiči (tel. 416212) -
s predhodnim telefonskim
pозivom in z nujnim re-
ceptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30
Trg Giotti 1
(tel. 635264).

Od PONEDELJKA, 6.
oktobra, do SOBOTE, 11.
oktobra 1997

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od
13.00 do 16.00

Ul. Bernini 4
(tel. 309114), Ul. Felluga 46
(tel. 390280), Milje - Lun-
gomare Venezia 3 (tel.
274998).

Opcine - Proseška ulica
3 (tel. 215170) - s predhod-
nim telefonskim pozivom
in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od
19.30 do 20.30

Ul. Bernini 4, Ul. Fellu-
ga 46, Largo Piave 2, Milje
- Lungomare Venezia 3.

Opcine - Proseška ulica
3 (tel. 215170) - s predhod-
nim telefonskim pozivom
in z nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Largo Piave 2 (tel.
361655).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 -
TELEVITA

Urad za informacije

KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije

KZE deluje od ponedeljka

do petka od 8. do 13. ure. -
tel. 573012.

**Zdravstvena dežurna
služba**

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ženska v prvi osebi

**Demi Moore
SOLDATO JANE
v kinu ARISTON
Trst**

ARISTON - 15.30,
17.45, 20.00, 22.15 »Sol-
dato Jane«, r. Ridley Scott,
i. Demi Moore, Viggo Mor-
tensen.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.15, 18.10, 20.05, 22.00

»Ovosodo«, r. Paolo Virzi.

EXCELSIOR - 16.15,
19.00, 21.45 »Contact«, r.
Robert Zemeckis.

AMBASCIA TORI - 15.20, 17.00, 18.45, 20.30,
22.15 »MIB Man in
Black«, r. Steven Spiel-
berg, i. Lee Jones, Willy
Smith.

NAZIONALE 1 - 15.30,
17.40, 19.55, 22.10 »Air
Force One«, i. H. Ford.

NAZIONALE 2 - 15.30,
17.40, 20.00, 22.20 »Loli-
ta«, i. Jeremy Irons, Mel-
anie Griffith, prepovedan
mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 3 - 15.30,
17.40, 19.50, 22.10 »Il
mondo perduto - Jurassic
Park«.

NAZIONALE 4 - 17.00,
18.45, 20.30, 22.15 »MIB
Man in Black«, r. Steven
Spielberg, i. Lee Jones,
Willy Smith.

MIGNON - 16.00, 18.00,
20.05, 22.15 »Scream«,
prepovedan mladini pod
14. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20,
20.10, 22.10 »Innamorati
cronici«, i. Meg Ryan,
Matthew Broderick.

ALCIONE - 16.00,
18.00, 20.00, 22.00 »Anna
Karenina«, r. Bernard Ro-
se, i. Sophie Marceau,
Sean Bean.

PRIREDTV

FRIZERSKI SALON

»CECILIA« iz Boljunca

prideja v nedeljo, 19. t. m.,

ob 18. uri v kulturnem do-
mu F. Prešeren v Boljuncu

II. defile frizur »New look«

z vsemi novostmi za jesen

in zimo 97/98. Na sporedu

bo tudi ples, glasba in še

marsikaj... Vljudno vablje-
ni! Izkupicek večera bo na-

menjen nakupu hišice za

otroški vrtec v Boljuncu.

Tržaška pretura

v civilni pravdi

Nicola Kosmine, ki ga kot pritožnika zastopa

odvetnik Peter Močnik

proti

Claudii Guarino, ki jo zastopa odvetnik Ser-
gio Moze

*** **

Promemorija

S pozivom na sodišče z dne 14. 4. 1993 je

gospa Claudia Guarino utemljila svoj priziv

v zvezi s 703. členom civilnega kazenskega

zakonika.

Predsednik Tržaškega sodišča je s svojim

ukrepom z dne 10. 9. 1996 odobril javni po-
ziv za spodaj navedene lastnike: Tance Ma-
rio, roj. 20. 10. 1902 v Devinu-Nabrežini,

Kosmina Nicolo, roj. 28. 2. 1938 v Devinu-
Nabrežini, Cuccagna Pallù Lidio, roj. 3. 6.

1926 v Devinu-Nabrežini, Visintin Anno, roj.

24. 7. 1930 v Devinu-Nabrežini, Visintin

Emilio, roj. 17. 6. 1940 v Devinu-Nabrežini

in Visintin Cirilo, roj. 28. 6. 1945 v Devinu.

Ob upoštevanju zgoraj navedenega so-
dišče obvešča, da je razprava pred VPO dr.

Pullanom sklicana za 12. 11. 1997 ob 10.30

v sobi št. 87, da bi tam prišli do naslednjih

zaključkov

Pretor naj zavrne vsako nasprotno mnenje in:

1) določi obstoječe meje med lastništvom in

potrdi, da je gospa Guarino Claudia lastnica

zemljišča, v takem obsegu kot ga je zdaj sa-

ma ogradila ali kot odgovarja iz mape ali za-

radi priposestevanja;

2) obsodi pritožnika na plačilo stroškov, pra-

vic in honorarjev za razsodbo.

Trst, 18. avgusta 1997

IZLETI

KD FRANCE PRESE-
REN organizira danes, 5.
oktobra, strokovno voden
ogled mestnega središča.
Udeleženci se zberejo ob
15. uri pred katedralo Sv.
Justa v Trstu. Ogled traja
približno dve uri, prijave
sprejemamo vsak dan po
telefonu, od 14. do 15. ure,
na št. 228438.

SLOVENSKI KULTUR-
NI KLUB in **MLADINSKI**
ODBOR SLOVENSKE
PROSVETE vabita na izlet
na KOROSKO, ki bo od 11.
oktobra popoldne do 12.
oktobra zvečer. Vpisovanje
pri povirjenikih na visjih
solah ali v uradu Sloven-
ske prosvete - ul. Donizetti
št. 3, tel. 370846 (od 9. do
17.).

ČESTITKE

Danes slavi svoj rojstni
dan **NINO ROLLI** -
JOHNNY. Se mnogo takih
srečnih dni mu zeli
družinski krog.

Jutri praznuje 25. rojstni
dan **BOJANA PAHOR**.
Vse najboljše ji kliceta ma-
ma Vilma, sestra Gianna
in vsi, ki jo imajo radi.

ŠOLSKE VESTI

DIDAKTIČNO RAVNA-
TELJSTVO PRI SV. JAKO-
BU sporoča, da organizira

v sklopu Ljudske univerze

tečaj slovenskega jezika za

odrasle na osnovni šoli

Marica Gregorič Stepanič.

Tečaj bi se odvijal od 13.

oktobra dalje v večernih

urah. Prijave in naknadne

informacije nudimo v taj-

nistvu vsak dan od 9. do

11. ure, tel. 040/773411.

URAD SINDIKATA

SLOVENSKE SOLE, Ul.

Carducci 8, posluje vsak

torek in četrtek, od 16. do

17.30.

MALI OGLASI

tel. 040-7796333

DISKOTEKA HIPPO-

DROME v Tržicu obvešča,

da se pricenajo novi tečaji

latinsko-ameriskih in ka-

raibčnih plesov pod vod-

stvom Vesne in Branka. Za

informacije tel.

040/299989.

Kam po bencin

Danes bodo na

Tržaškem obratovala na-

slednje crpalke:

AGIP

Ul. Revoltella (vogal Ul.

d'Angeli)

Nabrezje O. Avgusta

Istrska ul. (nasproti poko-

pališča)

Ul. Carducci 4

Ul. Molino a Vento 158

Ul. A. Valerio 1 (univerza)

TAMOIL

Ul. Giulia 2 (pri ljudskem

vrtu)

Drevored D'Annunzio 73

Riva T. Gulli 8

SHELL

Drevored Campi Elisi 1/1

Miramarski drev. 37.

Q8

SESLJAN - drz.c. 202 (km

27)

ESSO

Trg Libertà 10/1

Ul.C. Battisti 6 (Milje).

IP

Ul. F. Severo 2

Drev. D'Annunzio 38/A

Ul. Baiamonti 2

Miramarski drev. 213

ERG

Nabrezje N. Sauro 14

API

Passeggio S. Andrea

NOCNE CRPALKE

(self service)

TAMOIL - Ul. F. Severo

2/3

ESSO - Trg Valmaura 4

AGIP - Istrska ulica

AGIP - Miramarski drev.

49

NA AVTOCESTAH

(odprte 24 ur)

AGIP

Devin (sever)

Devin (jug)

KUPIM stilno pohistvo,
nočne omarice, komode
itd. (tudi v zelo slabem
stanju), starinske slike in
grafike, stare knjige, raz-
glednice ter staro in mo-
derno delano zlato in sre-
bro. Ukvarjam se z dedišci-
nami in izpraznjujem pro-
store. Samo privatniki. Pi-
sati na Primorski dnevnik,
ul. Montecchi 6, 34137 -
Trst, pod sifro »Stilno
pohistvo«.

PRODAM mlado kravo.

Tel. 281110.

DAJEMO V NAJEM GO-
STILNO z dvoriščem. Lepa
pozicija. Zainteresirani
pisite na Primorski dnevnik,
ul. Montecchi 6, 34137 -
Trst, pod sifro »Stilno
»Gostilna«.

SUPER OKTOBRSE
ponudbe v zadnjem hipu
za Kubo, Dominikansko re-
publiko, Kenijo, Mehiko,
Turčijo, Tunizijo, Rdeče
morje. Primer: odhod z le-
talom v Kenijo, dne 6. 10.,
9 dni, 7 noči, polni pen-
zion, hotel 4 zvezdice, sa-
mo 970.000 lir. Vse dodat-
ne informacije so vam na
voljo v agenciji Gec tours,
tel. 0038666/549588.

STUDENTOM dajemo v
najem sobo v stanovanju
na Opcinah. Tel. 213837
ali 394611 v večernih urah
ali ob nedeljah.

UMETNIŠKO POHIST-
VO prodam zaradi izselit-

ve: benesko spalnico, kla-

slično jedilnico in moderno

deklisko spalnico. Cena

zmerna, tel. 04/211844.

SKORAJ NOV Opel Cor-

sa 1400, 16 ventilov, sport,

bele barve (december '96),

centraliziran, air bag, kli-

matizacija, servo-volan,

električna okna, 17.000 km

prodam zaradi selitve. Cen-

na po dogovoru. Tel. po

20.30 na št. 0338-382242.

CISTILKO, enkrat te-

densko, za stanovanje v

centru mesta iščemo. Tel.

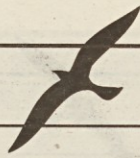
040/772545 v nedeljo od

10. do 12. ure.

ZAGAM DRVA za

kurjavo. Tel. 228547.

UCITELJICA V POKOJU

VOLITVE / SENATNO OKROŽJE

Čakajoč na razplet v Rimu

Morda decembra, odvisno od razpleta krize Oljka-Skp

Politično dogajanje v Rimu, kjer se je po zaostritvi odnosov s SKP Prodijeva vlada znašla na robu krize, odmeva tudi na Goriskem. Prvo vprašanje je povezano s prerano smrtjo senatorja Darka Bratine in pogojuje izvedbo volitev za njegovo nadomestitev. V prejšnjih dneh so pristojni parlamentarni organi uradno vzeli na znanje smrt senatorja. Vlada ima od 30. septembra dalje 90 dni časa za razpis volitev, po določitvi datuma pa je potreben še približno poldrugi mesec za ves volilni postopek. Rok naj bi po predvidevanjih bil veliko krajši, tako da bi volitve najbrž bile že sredi decembra, a le, če ne bo krize. Če bi namreč prišlo do razpusta parlamenta, bi predčasne volitve absorbirale tudi delne volitve za gorisko senatno okrožje.

Kaj več o tem bomo izvedeli sele v prihodnjih dneh. Zaradi tega so tudi stranke na Goriskem še previdne in čakajo na razvoj dogodkov. Nekatere domneve o kandidaturah, čes da naj bi za Kartel svoščin lahko kandidiral goriski zupan Gaetano Valenti, za Oljko pa novinar Mitja Volcic, se zdijo prej sad novinarskih ugibanj kot pa realnih razmišljanj. Vpraskljivo je, ali bi se Valentiju izplačala zelo tvegana senatna kandidatura, Volčičevo ime pa se občasno pojavljala ob raznih volitvah, vendar je prizadevi vedno odklonil ponudbe.

Rimsko dogajanje pa nima nikakršnega vpliva na koalicijski Oljka-SKP na Pokrajini, kjer se predsed-

nik Brandolin uspešno posveča upravnemu delu in ga, tako kot tudi ne sodelavcev v odboru, med katerimi je predstavnik SKP, ne motijo rimski spori.

S svoje strani pa goriska SKP izraža solidarnost Bertinottiju in parlamentarnima skupinama glede nasprotovanja finančnemu zakonu. Goriski komunisti zagovarjajo doslednost in se zgražajo zaradi radiotelevizijskega poročanja, ki ga označujejo za sramotno. Svoje poglede bodo javno predstavili danes ob 10. uri na skupščini v Ljudskem domu v Beglianu. Predloge SKP za socialno državo bosta predstavila Antonaz in član pokrajinskega tajništva Giovanni Bellisario.

GORICA / POZITIVNI ODMEVI

Zadovoljstvo zaradi dodelitve novih sredstev

Goriški sklad in deželni prispevki

Goriški predstavniki od predsednika Pokrajine Brandolina do župana Valentija in predsednika Trgovinske zbornice Bevilacqua izražajo zadovoljstvo zaradi izdatnih financiranj, ki se bodo iz Rima in z Dezele stekla na Gorisko. Ob včeraj objavljeni pozitivni vesti o podvojitvi financiranja za Goriški sklad (v finančnem zakonu je za leto 1998 predvidenih 20 milijard) gre zabeležiti tudi 36 milijard lir, ki jih bo Dežela namenila raznim posegom za urejanje vodnih tokov na Goriskem.

Deželni odborik za prostorsko načrtovanje Puiatti je od skupnih 75 milijard dodelil skoraj polovico Goriski. Občina Gorica bo prejela 14 milijard za sanacijo Korna in uredi-

tev greznic, 3 milijarde za odtok voda na območju St. mavra, Pevme, Podgora in Locnika. V Koprivnem in okolici bodo 8 milijard namenili ureditvi struge Birše in 11 milijard za potoka Cristinizza in Bisinta, ob strogem spoštovanju smernic glede varstva okolja, poudarja Puiatti.

Goriška občina tačas pripravlja načrte za nove greznice v vrednosti 12 milijard in za nove preciševalne neprava (10 mld). Prvi je namenjen ureditvi greznic na številnih ulicah (v Standrežu, Locniku, Sv. Ani, Stražicah in samem centru mesta), kjer na pragu tretjega tisočletja se ni javne kanalizacije. Načrte bodo do 30. t.m. predložili na Deželi za financiranje.

OSLAVJE / POSTAVILI SO JO V KOSTNICI

Razstava o 1. svetovni vojni

Del o liku gen. A. Pape, drugi pa o utrdbah griča Fortin pri Fari

Prejšnjo soboto so v kostnici na Oslavju odprli zanimivo fotografsko in dokumentarno razstavo, ki sta si jo omislila Center za zgodovinske in arheološke raziskave in Arheološki center za raziskovanje Krasa "C. Sepenhofer", oba iz Gorice. Razstavi sta pravzaprav dve: prva je namenjena 80-letnici smrti, ki poteka prav danes, italijanskega generala Achilleja Pape, ki je po činu najpomembnejša osebnost pokopana v kostnici. General Papa je padel v bližini zaselka Madoni na Banjski planoti zjutraj 5. oktobra 1917. Najprej so ga pokopali na vojaškem pokopališču v Kojkem, nato so ga preselili na Oslavje (pokopališče starih generalov, ki se je nahajalo na mestu, kjer je pred prvo svetovno vojno stal osrednji del vasi Oslavje), leta 1937 pa so posmrtno ostanke shranili v pod-

zemni kripti v novozgrajeni kostnici.

Drugi del razstave pa se nanaša na malo poznan sistem rovov in topovskih lin, ki jih je v prvem letu vojne italijanska armada izvirala pod vrhom griča Fortin med Majnico in Faro. Veliko let smo se mimo tega griča vozili, opazili pa nismo ničesar, kajti gric je bil zelo porasčen z grmičevjem in robido. Pred nekaj leti pa je lastnik zemljišča vse pobočje očistil in nasadil trte. Tik pod vrhom so sedaj zelo dobro vidne velike betonirane line. Ker gre za zasebno zemljišče, dohod ni mogoc, tako da si je vse te kaverne mogoče ogledati le na razstavljenih fotografijah in podrobnih načrtih.

Razstava bo odprta do 23. oktobra vsak dan od 9. do 11.45 ter od 14. do 16.45. Ob ponedeljkih je muzej zaprt.

VIP

ZBORNİK / PREDSTAVITEV NA UNIVERZI

Zgodovinski spomin postaja enotnejši

Slovenski in italijanski zgodovinarji skupaj obravnavali odnose Cerkev - odporništvu

Cerkev in družba na Goriskem je naslov tridnevne posveta, ki sta ga priredila Institut za družbeno in versko zgodovino in Institut za srednjeevropske kulturne srečanja septembra lani v predavalnici univerze v Ul. Alviano. Po enem letu smo v istih prostorih lahko spremljali predstavitev zbornika s prispevki slovenskih in italijanskih zgodovinarjev, ki so predavali o vojnem in povojnem času.

Na predstavitvi sta sodelovala predsednika obeh institutov, ki sta priredila lanske posvete, in trije ugledni zgodovinarji: Milica Kacin-Wohinc z Instituta za novejšo zgodovino v Ljubljani, Gianpaolo Valdevit s trzasko in Umberto Sereni z videmkse univerze. Profesorja Cesare Scaloni in Raimondo Strassoldo sta v imenu organizatorjev poudarila znanstveno pomembnost lanskega srečanja in samega zbornika, ki je izšel komaj leto po posvetu: spomnila sta se tudi na vsakdanja prizadevanja in trud za sožitje Darka Bratine, ki je bil kot senator tudi v castnem odboru simpozija.

Umberto Sereni je označil posvet s pridevnikom "pogumen", saj se je spustil na družbeno-politično nevarno seizmično področje, ki je, po njegovih besedah, nevarnejše od naravnega potresa. Zanj, ki prihaja iz srednje Italije, je bilo branje zbornika zelo poučno, saj je v njem našel ključ za razumevanje kompleksnega obdobja, za katero so značilne predvsem posplošujoče fraze. Nova

publikacija daje vsem možnost, da se poglobijo v polpreteklo zgodovino teh krajev in jo spoznajo v njenih življenjskih utripih in ne zgolj od zunaj.

Gianpaolo Valdevit je poudaril tri vsebinske sklope: življenje Cerkev oz. duhovnikov po prelomnem obdobju papeža Leona XIII.; pogled nad slovenskim in italijanskim zgodovinskim pregledno sintezo 26 objavljenih posegov, jih združila v vsebinske sklope in spregovorila o njih.

Na najboljši način je predstavila zbornik, ki je pomemben za vsakega zgodovinarja v luči soočanja med različnimi pogledi na preteklost. Italijanskim raziskovalcem ponuja poglede slovenskih zgodovinarjev, za slovenske pa je zanimiv tudi, ker bodo v njem dobili pomembne informacije o zgodovini goriske nadškofije, ki jo je slovensko zgodovinsko pisje relativno se malo raziskalo.

EJ

POKRAJINA / PROJEKT ORIENTEERING

Ekoolimpijada v parku v Pevmi

Na doberdopskem krasu "poligon" za orientacijska tekmovanja

Pevmski park bo v soboto prizorišče 1. Ekoolimpijade, sportne manifestacije zveze UISP, ki bo sčasno v 50 mestih po Italiji. V Pevmi bodo priredili tekmovanje v orienteeringu. Gre za "ekološki" sport, ki se uveljavlja tudi pri nas. Tekmovalci dobijo kompas in podroben zemljevid (1:5000) področja tekmovanja: na njem so označene kontrolne točke, ki jih morajo doseči. Zmaga, kdor v določenem času pride do vseh oz. največjega števila označenih točk.

Tekmovanje, ki bo v soboto ob 15. uri (zbirališče ob 14.), nagrajevanje ob 17.) so predstavili predstavniki na Pokrajini odbornici za šport Rosaria Di Dato, predsednik Giorgio Brandolin (tudi kot predsednik CONI), predstavniki zvez UISP in FISO. Pobuda se namreč uvrsta v sirsii Projekt orienteering, ki ga promovira Pokrajina v sodelovanju z

občinami. Govorniki so poudarili zanimivost tega "gozdnega sporta", ki omogoča sprostitve v naravi in je dostopen vsakomur. Projekt se je doslej udeležil z zemljevidoma območja Pevme in grica nad Trzicem, ki sta s tem postali pravi telovadnici na odprtem. V programu pa je tudi zemljevid

kraskega območja med Doberdobom in Vrhom, kjer bodo, ne da bi zrtovali eno samo bilko trave, uredili tekmovalni poligon za orienteering. Pri načrtu sodelujeta občini Doberdob in Sovodnje, ki sta med drugim dosegli, da bodo na zemljevidu navedena tudi slovenska ledinska imena.

GORICA-TRŽIČ / INVALIDI

Gledališki in pevski nastop skupin iz Catanie in Turina

V Gorici in Trzicu bosta v prihodnjih dneh gostovali gledališka skupina "Teatro del sole" iz Catanie in pevski skupina "Incanto" iz Turina. V Kulturnem domu v Gorici (v četrtek, 9.) in v občinskem gledališču v Trzicu (v sredo, 8.) bosta predstavili Molierovo komedijo Namisljeni bolnik in bogat spored zborovskih pesmi. Predstavi bosta dve: ob 10. uri za sole in ob 16. za vso javnost. Gostovanje prireja združenje civilnih invalidov (ANMIC) v sodelovanju s pokrajinsko in občinsko upravo.

Gostovanje je novost za Gorico. Skupini namreč združujeta osebe s posebnimi potrebami in težavami, ki pa jih ob pomoči strokovnjakov in z izredno vztrajnostjo uspešno premagujejo. Gledališko skupino "Teatro del sole" sestavljajo slušno in govorno prizadete osebe, ki sta jih za nastop pripravila režiserja Piero Ristagno in

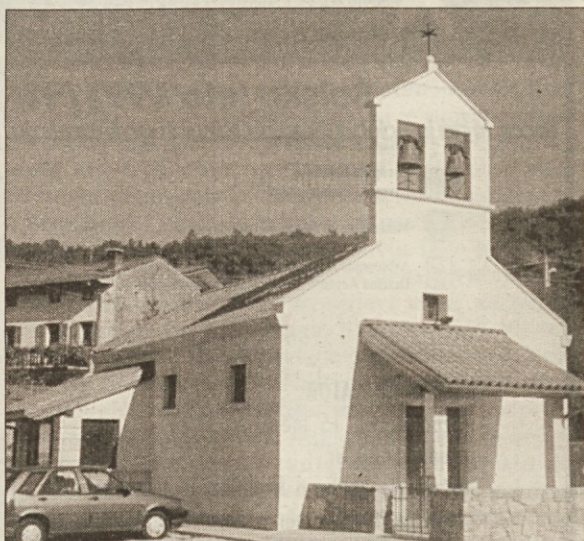
Monica Felloni. V turinskem mešanem zboru, ki ga vodi prof. Maria Grazia Longo, nastopajo mlajši pevci s posebnimi potrebami pa tudi mentorji oz. vzgojitelji.

Povedati velja tudi, da se bosta skupini udeležili mednarodnega srečanja poimenovanega "Fest/invalid", ki bo v Kopru od 6. do 12. oktobra. Predvideno je sodelovanje pevskih in gledaliških skupin iz Avstrije in Italije ter seveda iz Slovenije. Spotoma se bodo ustavili v Gorici in to po zanimanju Združenja civilnih invalidov (ANMIC) in s posredniško vlogo g. Nevenke Cotarjeve, ki je pred leti vzpostavila prvi stik z Zvezo društev za cerebralno paralizo Slovenije. Stiki so v nekaj letih prerasli v sodelovanje in izmenjavo izkušenj. V ta okvir sodi gostovanje na koprskem Festinvalu, pa tudi predstavi v Trzicu in Gorici.

DOL / NOVA CERKVICA

Posvetitev v nedeljo

Mašo bo daroval nadškof Bommarco

Doljani naj se nikar ne razburjajo, če bodo v prihodnjih dneh slišali pritkovati. Slo bo za preizkus električnega zvonjenja nove cerkvice na Palkišču, ki jo bodo slovesno posvetili prihodnjo nedeljo ob 15. uri. Milko Vizintin in sodelavci hitijo v teh dneh z urejanjem okolja in zadnjimi deli na samem cerkvenem poslopju. Posvetitveno mašo bo daroval goriski nadškof Bommarco, povabili do tudi predstavnike kopske škofije in duhovnike z obmejnega področja. Po maši bo družabno srečanje. Poleg vseh domačinov so se posebej vabljeni Doljani, ki so se izselili drugam.

NOVICE

Nemi film v počastitev
spomina Darka Bratine

Kino Vittoria, Kinoateljje in združenje Sergio Amidei bodo v torek ob 21. uri v kinu na Travniku počastili spomin Darka Bratine s predvajanjem filma Pasijon Device Orleanske (1928) Carla Theodorja Dreyerja. Gre za film, ki ga je pokojni pogosto navajal kot zgled filmske govornice in izpovednosti. Predvajanje nemega filma bo ob klavirski spremljavi. S tem srečanjem, ki se ga bodo udeležili prijatelji in sodelavci Darka Bratine iz Trenta, Turina in Gorice ter predstavniki deželni in državnih filmskih institucij se želijo prijatelji oddolžiti spominu velikega filmskega ljubitelja, ki je bil med drugim pobudnik natečaja Amidei, Film video monitorja in samega Kinoateljjeja ter projekta prenove kina Vittoria.

Abonmajska kampanja SSG

Te dni se je tudi na goriskem začela abonmajska kampanja za gledališko sezono SSG. Prva predstava, Tri sestre v režiji Dusana Mlakarja in produkciji SSG, bo 20. in 21. oktobra v Kulturnem domu. Sezona bo ponudila sedem predstav (od teh dve gostovanji PDG iz Nove Gorice in SLG iz Celja), ki bodo izmenično na odru Kulturnega doma in Bratuzevega centra. Abonmaje vpisujejo v Kulturnem domu (10.00-13.00 in 15.30-18.00, tel. 33288). Lanski abonenti lahko potrdijo sedeže do sobote, 11. oktobra.

V petek predstavitev knjige
"Gli anni bui della Slavia"

V razstavnih prostorih Katoliške knjigarne na Travniku bo v petek, 10. oktobra, ob 18. uri predstavitev knjige "Gli anni bui della Slavia", ki je že ob izidu pred poletjem vzbudila veliko pozornosti. Na petkovem srečanju jo bosta predstavila urednik časopisa Dom Marino Qualizza in predsednik istoimenske zadruge Božo Zuanella.

PREDSTAVITEV / V ČETRTEK

Spomini
H. Tume

Nova izdaja šestdeset let
po prvi objavi v Ljubljani

Leta 1937 je pri Nasi založbi v Ljubljani izšla knjiga spominov dr. Henrika Tume z naslovom Iz mojega življenja. V njej je eminentni protagonist političnega, planinskega, kulturnega in gospodarskega življenja v Gorici in na Primorskem nasploh v letih pred prvo svetovno vojno in tudi takoj po njej ponudil svoje videnje na takratno dogajanje. Povedati je treba, da je v tridesetih letih, prav tako v Ljubljani, izšlo zajetno delo Andreja Gabrščka z naslovom Goriski Slovenci. V njem je tudi ta protagonist povedal svoje mnenje o dogajanju pred 1. svetovno vojno, bil pa je predvsem kronist in se ni spustil v tako globoke ocene dogajanja kakor je to naredil Tuma.

Takrat, v tridesetih letih, je Tumova knjiga v Ljubljani vzbudila veliko zanimanje, žal pa ni pršla na Primorsko, ker uvoz knjig iz takratne Jugoslavije v Italijo ni bil enostavna stvar. Brez te Tumove ocene smo ostali še zlasti pri nas v Gorici. Redki izvodi prethitoplenih Tumovih spominov so sli iz roke v roko. Pred nekaj leti je v Gorici izšel italijanski prevod Tumove knjige, da bi tudi tukajšnjim Italijanom pokazali, kako so na dogajanje gledali goriski Slovenci.

Sedaj, 60 let po prvi, smo dobili drugo izdajo te knjige. Zanj je poskrbela založba Tuma v Ljubljani. Izdajo je uredil in dopolnil dr. Branko Marušić, v celoti so objavljene tudi dopolnitve dr. Dusana Kermavnerja. V knjigi so objavljene tudi dragocene fotografije in reprodukcije dokumentov, ki jih hranijo potomci dr. Henrika Tume.

Knjigo bodo predstavili v Kulturnem domu v Gorici v četrtek, 9. oktobra, ob 18.30. O Henrikumu Tumi in njegovem delu bosta govorila zgodovinar dr. Branko Marušić in novinar Marko Waltritsch.

OSLAVJE / SVEŽ GROB

Odšel je Lojze Prinčič

V četrtek so se v Pevni poslovali od Alojza Princica, domaćina z Oslavja, ki je po daljši bolezni umrl v torek. Pogreba se je udeležilo veliko ljudi, saj je bil Lojze od Felčke, kot so mu pravili, zelo priljubljen zaradi vedrega značaja, ki mu je pomagal, da je premošal tudi najtežje trenutke, ki jih je v njegovem življenju bilo kar nekaj.

Lojze Prinčič se je kot drugi otrok rodil v zaselku Gorenji berjec na Oslavju 21.6.1910. Izbruh 1. svetovne vojne je hudo posegel v življenje Princicevih. Poleti 1914 je bil Lojzetov oče Alojz vpoklican v vojsko in poslan na rusko bojišče. Usoda je hotela, da se je družina ponovno objela sele šest let kasneje. Konec maja 1915 je izbruhnila vojna tudi pri nas. Predel z zaselkom, kjer so prebivali Princicevi, so Avstrijci brez boja prepustili napredujoči italijanski armadi. Namesto v kako avstrijsko deželo je tako morala družina ubrati drugo smer. Italijanske vojaške oblasti so družino Prinčič in veliko drugih Bricev najprej poslale v kraj Cimmina pri Palermu, konec leta 1916 pa v Casale Monferrato v Piemontu. Stiričanska družina je tam ostala do pomladi

1920, ko so ji naposled dovolili vrnitev domov. Tam jih je čakal oče, ki se je vrnil le kak teden prej. Sledila so leta obnove, fašistično zatiranje in nasploh težko življenje briškega kolona.

Leta 1937 se je Lojze oženil z domačinko Zoro Sfiligoj. Rodilo se jima je šest otrok: Silva, Zofija, Majda, Albert, Josko in Slavica. Zaradi številne družine in poskodbe na nogi ob izbruhu 2. svetovne vojne Lojze ni oblekel vojaške suknje, po razpadu fašistične Italije pa se je vključil v partizanske enote, najprej v Soško brigado nato pa v Briško-beneški odred.

Lojzetu je na pokopališču izrazila čast delegacija krajevne VZPI, zadnji pevski pozdrav pa mu je izrekel moski zbor iz Stmavra. (vip)

KINO

GORICA
VITTORIA 1 15.00-17.30-20.00-22.20 »Soldato Jane«. Demi Moore.

VITTORIA 3 16.30-19.15-22.00 »Contact«. Rež. Robert Zemeckis, i. Jodie Foster.

CORSO 15.45-17.45-20.00-22.00 »Men in black«. T. Lee Jones in W. Smith.

TRZIC
COMUNALE 15.15-17.30-19.45-22.00 »Air force one«. H. Ford.

PRIREDITVE

SPDG vabi danes na 2. prijateljsko srečanje na Vrhu z bogatim športnim, rekreacijskim in kulturnim programom (vožnja z gorskimi kolesi, poligon za mlade in "večno mlade", ogled Kraljice krasa, ogled arheološke jame). Vožnja s kolesi ob 9. uri; zbirališče pri jamarskem domu; vodeni obiski v jamo ob 9.30.

RAZSTAVE

KULTURNI CENTER L. BRATUŽ vabi na razstavo ob 100-letnici rojstva Franceta Gorseta, ki bo odprta do 12. oktobra od ponedeljka do petka od 17. do 19. ure.

V KULTURNEM DOMU v Gorici je fotografska razstava Valterja Nanuta na temo: Doberdobsko jezero na ogled do 12. oktobra (delavniki 9-13 in 16-18 ter med prireditvami).

V GALERIJ ARS v Gorici je postavljena razstava slikarke Claudie Raza. Ogled ob delavnikih po urniku knjigarne do 18. oktobra.

ČESTITKE

Danes praznuje na Poljanah pri Doberdobu svoj 90. rojstni dan EMA FRANDO-LIČ. Čestitajo ji hči Ada in sin Mario z družinama ter vnuka Marino in Maja.

Jutri slavi ALOJZ JURETIČ iz Scednega srečanje z Abrahamom. Ob lepem jubileju mu iskreno čestitajo prijatelji KD Briški gric.

Združenje športnih ribičev Vipava čestita odborniku Petru Ceju, Tanji in Simonu ob rojstvu male

Lare

OBVESTILA

KD OTON ŽUPANČIČ prireja tečaj preživetja s prvina življenja v naravi, preživetja v primeru katastrof ter civilne zascite. Triurna večerna srečanja bodo vsako drugo sredo od 15. oktobra dalje v Standrežu. Informacije in prijave na tel. 537525.

KD OTON ŽUPANČIČ prireja tečaj sprostilne telovadbe za odrasle. Prvo srečanje bo v torek, 21. oktobra, ob 19.30 v domu A. Budala v Standrežu.

KD OTON ŽUPANČIČ prireja vsako sredo srečanja za nižje in srednjesolce. Mladi se seznanjajo s sodobnim plesom in drugimi oblikami družabnega življenja. Informacije po tel. 537525. Priдруzi se nam v sredo, ob 18.30!

SD SOVODNJE organizira rekreacijsko telovadbo vsak torek in petek od 21. ure do 22.30 v telovadnici v Sovodnjah.

DRUŠTVO JADRO prireja tečaj slovenskega jezika in kulture. Potekal bo na sedežu društva in bo trajal šest mesecev po dve uri tedensko. Pripravljalna seja bo 21. oktobra ob 20. uri na sedežu društva. Informacije nudijo odborniki in v slovenskem oddelku občinske knjižnice.

PRISPEVKI

Ob prvi obletnici smrti Marcele Fajt por. Devetak daruje mama Gabrijela 50 tisoč lir za SD Sovodnje in 50 tisoč lir za sovođensko cerkev.

ČRPALKE

Danes so na Goriskem dežurne naslednje bencinske črpalke

GORICA
IP - Ul. Crispi
ESSO - Ul. Lungo Isonzo
MONTESHELL - Ul. Aquileia
ERG - Ul. sv. Mihaela
AGIP - Ul. Trieste
TRZIC
MONTESHELL - Ul. Boito
IP - Ul. Matteotti
AGIP - Ul. Cosulich
RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia
KRMIN
AGIP - Drev. Ven. Giulia
GRADIŠČE
MONTESHELL - Ul. Trieste
SKOČJAN
AGIP - Ul. Battisti (Pieris)
MARJAN
AGIP - Ul. Manzoni
STARANCAN
AGIP - Ul. Trieste

IZLETI

SGZ Gorica in ZSKD vabita 9. oktobra na dan slovenskih gostincev iz obmejnih pokrajin Italije v okviru sejma Gosttur 97 v Mariboru. Avtobus bo odpeljal ob 5.30 izpred gostilne Pri Tomažu v Gabrjah. Rezervacije na tel. 537386.

DRUŠTVO SLOVENSKEH UPOKOJENCEV prireja 18. oktobra avtobusni izlet v Lokev pri Lipici. V programu ogled muzeja 1. in 2. svet. vojne, kosilo, glasba in družabnost. Prijave do 7. oktobra na sedežu in pri poverjenikih.

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada
goriske občine v tednu od 27. septembra do 3. oktobra 1997.

RODILI SO SE: Alice Paci, Sendy Zeffer, Andrea Cum, Marco Suerz, Pietro Cargnel.

UMRLI SO: 86-letni upokojenec Agostino Birs, 77-letna upokojenka Marcella Sanzo por. De Metrio, 82-letna upokojenka Bruna Bevilacqua vd. Bric, 88-letna upokojenka Romilda Lirusso vd. Puntin, 82-letni upokojenec Salvatore Fontanot, 43-letna gospodinja Nada Dolenc por. Colja, 92-letni upokojenec Guido Michelutti, 88-letna upokojenka Amelia Ceppi vd. Durin, 78-letni upokojenec Radovan Precnis, 74-letna upokojenka Teresina Bogaro por. Rodaro, 76-letna upokojenka Ersilia Medeot, 85-letna Lidia Cabas vd. Sandrin, 94-letna upokojenka Ersilia Pozzar vd. Depollo, 83-letna upokojenka Francesca Gorjup, 87-letni upokojenec Alojz Princi, 77-letni upokojenec Giovanni Fregonese, 89-letna upokojenka Mira Soletti.

POROCILI SO SE: uslužbenec Angelo De Negri in podjetnica Raisa Sushnik, uslužbenec Antonio Rustja in gospodinja Arianna Cidin, policist Klavdijo Ballandini in uslužbenka Daniela Petruzzi, policist Alessio Macor in uslužbenka Donatella Coniediz, delavec Gabriele Sorbara in brezposelna Cristina Samez, prodajalec Roberto Benisa in uslužbenka Marisa Calabrese.

OKLICI: delavec Fabio Voncina in likalka Emanuela Lorusso, tesar Adriano Drusian in natakarka Tatiana Tronkar.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICA - AL GIARDINO Korzo Verdi 57, tel. 531879.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU - AL REDENTORE, Ul. IX Giugno 36, tel. 410340.

POGREBI

Jutri: 10.30, Angelo Marchesan iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče; 12.00, Ottavia Moscarda vd. Pallavissini iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče.

ZAHVALA

Ob boleci izgubi nasega draga

Alojza Prinčiča

se iskreno zahvaljujemo g. župniku, moskemu pevskeemu zboru iz Stmavra in vsem, ki so počastili njegov spomin. Posebna zahvala Ivanu Valentincicu iz Stmavra za večletno pomoč in nego.

SVOJCI

Oslavje, Gorica,
5. oktobra 1997

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
GORICA

prireja v šolskem letu 1997/98

z deželnim finansiranjem tečaje:

INFORMATIKA: osnovna informatika, urejanje besedil, podatkovne baze, elektronske razpredelnice

JEZIK: hrvaščina, angleščina I. in II. stopnja

UPRAVLJANJE PODJETIJ: vodenje malih obratov.

Informacije in predvpisovanje na sedežu Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826, vsak dan razen sobote od 10. do 13. ure.

Stekli bodo tečaji,

kjer bo zadostno število vpisanih

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

Šolsko leto 1997/98

Tečaj, ki ga je odobril Deželni Odbor in ga financirajo

Evropska Komisija
Evropski Socialni Sklad

Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo

Avtonomna Dežela Furlanija-Julijska Krajina
Deželno Ravateljstvo za poklicno usposabljanje

SOCIALNI ANIMATOR

- razpoložljivih 15 mest
- trajanje 600 ur
- tečaj daje poklicno kvalifikacijo II. stopnje
- namenjen brezposelnim absolventom visjih srednjih šol izpod 25. leta starosti

• obiskovanje tečaja je brezplačno

• za vse tečajnike je predvidena stipendija

• v sklopu tečaja bo organizirana večtedenska delovna praksa

Vpisovanje in ostale informacije na sedežu zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826 vsak dan razen sobote od 10.00 do 13.00

«La Goriziana»

PREVOZNIŠKO PODJETJE

Mednarodni
Mejni Prehod Standrez

34170 GORICA
tel. 0481/527111
fax.: 0481/527150

Domači in mednarodni prevozi
Prevzem manjših pošilk
Izredni prevozi
Prevozi blaga klas. ADR
Ekspresne storitve

look

SPEDIJSKO PODJETJE

Sedež in skladišče:
Ul. M. Hermada, 8 - 34170 GORICA
tel.: 0481/21440, 0481/21795

Operativni uradi:
Mednarodni mejni prehod Standrez
tel.: 0481/528711, fax: 20522

Spedijsko podjetje
Carinske usluge
Skladiščenje
Razkladanje, nakladanje blaga
Etiketiranje, pakiranje
Razpakiranje
Cistilno podjetje

Zlatarna Šuligoj
Gorica, ul. Carducci 49
Posebne ugodnosti ob stoletnici

Nedeljske teme

ITALIJANSKA KRIZA

Tudi čarodeji se vprašujejo, kaj se bo zgodilo

VOJMIR TAVČAR

Z vprašanjem so se sprijeli tudi vrati in carodeji, vendar skupnega odgovora niso našli. Po mnenju nekaterih je usoda zapечатena, drugi vidijo na koncu tunela medlo brljivko, tretji so neodločeni. Italijanska politična in vladna kriza je tako zapletena, da si tudi carodeji skoraj ne upajo napovedovati, kaj se lahko zgodi v torek, ko bo predsednik vlade poročal parlamentu in bo poslanska zbornica (v tem domu je razlika v glasovih med vladno večino in desnosredinsko opozicijo picla in Stanka komunistične prenovе je odločilna) povedala, ali je pot prve povojne italijanske vlade, v kateri je soudeležena levica, končana.

Iskanje odgovora pri vratih in carodejih na vprašanje o usodi vlade, ki je resen problem in pogojuje življenje nas vseh, se lahko zdi nesposlljivo. Toda italijanska politična scena se je spremenila v tako zapleten labirint, da se marsikdo vprašuje, ali bo mogoče najti izhod. Porocila tujih sredstev obveščanja so s tega vidika zelo zgovorna. V člankih tujih dopisnikov je mogoče razbrati presenečenje nad nepricakovanim dogajanjem, saj se o tem, kako bo Italija lahko razvzvala ta zaplet sprasujejo isti novinarji, ki so se pred nekaj tedni hvalili Skorenj zaradi uspešne sanacije državne blagajne in ga postavljali skoraj za vzor evropskim partnerjem, ki se potegujejo za vstop v skupno evropsko devizo evro že v prvem krogu. Prodijska trditev, da je to »najbolj nora kriza na svetu« se ponavlja v teh poročilih. In niso samo novinarji tisti, ki ne razumejo italijanskega dogajanja. Tudi državnikom ni jasno, kaj se plete na Apeninskem polotoku, kot je zgovorno pokazal s svojim vprašanjem francoski predsednik Jacques Chirac.

Za zunanjega opazovalca je Italija velika uganka. Država je v zadnjih letih naredila velik napor, da bi oklestila izdatke in začela polniti neizmerne vrzel zadolžitve, ki je zazevala še zlasti v osemdesetih letih. Od Amatove vlade dalje je s klestenjem izdatkov in višanjem prihodkov Italija prihranila okoli 360 tisoč milijard lir (samo v obdobju Prodijske vlade

je zategnila pas za okoli sto tisoč milijard lir). Ali je mogoče, da ne bi zmogla se tistih pet tisoč milijard lir prihrankov v socialni potrošnji, ki jo ločujejo od evra? Ali je mogoče, da se po tako naporni poti ustavi samo korak pred ciljem, potem ko so tudi sindikati pokazali pripravljenost na dogovor o reformi socialne države?

S formalnega vidika je jabolko spora med Stranko komunistične prenovе, vlado in Oljko prav ta »vsotica«. SKP je s sporočilom tajnistva, ki ga je nato osvojila parlamentarna skupina, zahtevala korenito preosnovo finančnega zakona, predvsem pa odpravo posegov v pokojninski sistem (»Pokojnine so nedotakljive«, sta večkrat poudarila tajnik Fausto Bertinotti in predsednik Armando Cossutta), znižanje delovnega urnika z zakonom in spremembo Irija, ki bi ga minister za gospodarstvo Carlo Azeglio Ciampi zelel privatizirati, v agencijo za zaposlovanje in razvoj. Spremenili naj bi skratka tiste strukturne posege v sestavo državnih izdatkov, ki jih mednarodne ustanove (zlasti Mednarodni denarni sklad) nakazujejo kot nujne za resnicio državnih financ.

O teh vprašanjih se v

teh dneh pletejo pogovori in pogajanja, toda Oljka se ni nislja ključa, ki bi lahko odprl zalene duri SKP. Najbrž tudi zato, ker spor ne zadeva samo finančnega zakona in njegove zasnove, ampak ima veliko večji obseg. V to so prepričani vsi italijanski politični komentatorji, ki med drugim ugotovljajo, da je junija tudi

SKP podprla vladin triletni dokument o finančnem in gospodarskem načrtovanju, ki je zacrtal okvirni obseg finančnega zakona in njegovih glavnih postavk.

Res je sicer, da sta v poldrugem letu Prodijske vlade Oljka in SKP merili moči

predvsem o sanacijskih ukrepih (financi zakon in spomladanske korekture), prav tako res pa je tudi, da je v tem soocanju, ki je sedaj na robu razkola, stalno prisotna različna politična usmeritev. Na eni strani je SKP kot antagonistična sila, na drugi Oljka (in predvsem Demokratska stranka levece kot najmočnejša komponenta), ki je stopila

na pot reformizma in postavlja pod vprašaj zamisel socialne države kot se je izoblikovala v povojnih letih. Razkorak je velik tudi glede reforme ustave (SKP odločno nasprotuje predsedniški republiki, medtem ko je DSL sprejela odločitev dvodomne komisije in se je že prej zavzemala za polpredsedniški sistem po francoskem vzorcu) in temeljne izbire, ali naj Italija teži k bipolarni demokraciji po anglosaskem vzorcu.

Kljub tem razlikam sta Oljka in SKP v tem poldrugem letu Prodijske vlade uspeli poiskati skupni imenovalec. Zakaj je tokrat dogovor veliko težji? Zelo verjetno tudi zato, ker je pristop Italije k evru pomemben mejnik. Dosega tega cilja (se zlasti pa, če bi Italiji in drugim evropskim državam uspelo obvladati brezposelnost) ni poudarila uspešnost reformistične poti in vlo

gibati, kako se bo zadeva iztekla, je skoraj nemogoče. Slika bo jasna zelo verjetno morda jutri po srečanju med prodijem in Bertinottijem ali verjetneje v torek zvečer po glasovnih izjavah. Komaj tedaj bo znano, ali bo Prodijska vlada lahko nadaljevala z delom ali pa bo morala odstopiti.

Ugibati, kako se bo zadeva iztekla, je skoraj nemogoče. Slika bo jasna zelo verjetno morda jutri po srečanju med prodijem in Bertinottijem ali verjetneje v torek zvečer po glasovnih izjavah. Komaj tedaj bo znano, ali bo Prodijska vlada lahko nadaljevala z delom ali pa bo morala odstopiti.

Vladna kriza, ki ni nikoli neboleca, bi tokrat imela zelo verjetno precej hude politične, predvsem pa gospodarske posledice, saj bi Italija pokazala, da je politično nestabilna in s tem bi si zapravila zaupanje, ki si ga je v zadnjem času pridobila na mednarodnih trgih. In predsednik republike bi se znal pred novo hudo dilemo: poiskati mandatarja, ki bi lahko oblikoval novo vlado z drugačno večino od sedanje (to bi dejansko popokopalo nastajajočo bipolarnost) ali pa razpustiti parlament in razpisati nove volitve? Katera od dveh rešitev bi bila za državo manj travmatična?

Stranke so razdeljene, saj so nekatere prepričane, da je treba oblikovati novo vlado, ki naj vključuje Oljko in Kartel svobodnin (ali vsaj del desne sredine), druge pa (zlasti DSL) menijo, da bi bile predčasne volitve manjše zlo.

Morebitna vladna kriza ne bi bila neboleca niti za slovensko manjšino v Italiji. Prodijska vlada je s svojo zunanjo politiko ustvarila vzdušje sodelovanja ob meji in bila je za manjšino pozoren sogovornik, čeprav morda ne tako dovteten, kot bi bila manjšina, ki je skoraj v celoti podprla sedanje zavezništvo, pričakovala. Toda začel se je dialog o zaščitem zakonu, ki bi bil v primeru krize prekinjen, zastavljena je bila rešitev za nekatera vprašanja. Če bo Prodijski vladi nasledila druga, bodo ti problemi (ne glede na politično sestavo zavezništva) zaradi težav, s katerimi se bo morala spoprijeti, nujno potisnjeni še bolj v ozadje. Če pa bi prislo do predčasne prekinitve zakonodajne dobe, se bo pot zascitnega zakona začela znova, nekateri ukrepi, o katerih razpravljajo v parlamentarnih komisijah, bodo zapadli, manjšina ne bo imela za nekaj časa sogovornika in to v času, ko doživlja vse hujšo finančno stisko.

..

CIRIL ZLOBEC

Veliko pristankov, malo »zasidranih«

TRST - Tridnevno zasedanje z naslovom »Sredozemska kulturna pristanišča in pristani«, ki se je odvijalo prve dni preteklega tedna v avditoriju tržaškega muzeja Revoltelle, je nudilo edinstveno priložnost za neobičajno soočanje o vrednotah mediteranskega sveta, o njegovih kulturnih, gospodarskih in življenjskih tokovih nasploh. Stevilni intelektualci, v glavnem univerzitetni profesorji iz raznih držav sredozemskega območja so orisali gledanja na izredno bogato preteklost Mediterana, ki je ena od zibelk sodobne kulture, pa tudi na sedanost in na perspektive tega območja, ki kljub razvoju sodobnega sveta ni izgubilo svoje nenadomestljive vloge stičišča narodov in kultur.

Ravno zaradi tega je pomembno, da se zasedanje že več let odvija prav v Trstu, mestu na stičišču svetov v srcu Evrope. Pobudo je priredil oddelek za jezike in literature sredozemskih držav tržaške univerze, poročila pa bodo objavili v prihodnji številki revije »Letterature di frontiera - Littératures frontalières«.

Na zasedanju sta nastopila tudi slovenska pisatelja Ciril Zlobec in Marko Kravos. Danes objavljamo njuni poročili: Zlobčevo zadeva gledanje na kulturo in umetnost v svetu sodobne globalizacije, Kravosovo pa je posvečeno vlogi slovenskih primorskih kulturnikov predvsem v obdobju med prvo in drugo svetovno vojno.

Morda so krive izkušnje mojega relativno dolgega življenja, v katerem sem bil, ne da bi zapustil svojo deželo, državljani treh držav, udeleženec dveh vojn, preživel politično konfinacijo in dva diametralna družbena sistema in zdaj živim v tretjem, ki noče imeti nobene zveze ne s prvim ne z drugim, imam dolgoletne pisateljske in tudi politične izkušnje, ki so se v moji domovini enako pogosto prekrivale kot se znašle v bolj ali manj konfliktnem medsebojnem odnosu z družbenimi, dovolj razlogov torej, da gledam na svet okrog sebe z določeno mero skepse. Kadar je posredi kultura, se toliko bolj. Svet je slab, bi lahko potolžil kot pesnik, nikoli pa nisem trdil, da je posameznik, kot njegovo psihološko nasprotje ali vsaj kontrapunkt, že a priori dober.

Ce zaupam knjigam in svoji prvi mladosti, bi pritrdil mnenju nekaterih sociologov, da smo ljudje druge polovice našega stoletja najbolj preizkušena generacija doslej: potisnjeni, ali povzdignjeni?, v položaj odvisno od našega zornega kota - ko moramo nepretrgoma izbirati, ker nas čas nam ponuja več, kot zmoremo sprejemati, tudi več kot lahko z razmislekom odberemo. Predvsem na področju informacij. Ko je bil dostop do njih se do nedavna omejen na ozek krog izbrancev, smo temu privilegiju pripisovali vsakršno moč, ekonomsko, politično in oblastno. Zdaj pa že tozimo, da postajamo žrtve njihove nadležne ponudbe, ceprav brez njih ne moremo več živeti. Informacija nam je postala pomembnejša od tega, o čemer nas poroča: dogodki ostajajo lokalni, parcialni, informacija o njih pa univerzalna. Bolj kot nedavna vojna v Bosni in v Čeceniji, množični plemenski pokoli v Ugandi in drugih afriških državah, bolj kot krvava konfrontacija med Izraelci in Palestinci, teroristični napadi v Baskiji in na Severnem Irskem itd. itd., nas zanimajo informacije o vsem tem, sprotne, natančne, v sliki in besedi, dramaturško prilagojene našemu pričakovanju. Se tako strasne stvari, se tako veliko zlo so zanimivi samo toliko, dokler trajajo, dokler vznemirjajo našo fantazijo, dokler so novica dneva, novost. Ponavljajoča stanja nas dolgočasijo; vse, kar dolgo traja, nas utruja.

Univerzalizacija informacije, predvsem naša nikoli potešena lakota po njej, je zabrisala sleherni vrednostno razliko, tudi etično, papeževa verska popotovanja po svetu na primer, projicirana skozi satelitsko in internetno mrežo na naše družinske tv ekrane, so medijsko dogodek, vendar, ker se ta potovanja stereotipno ponavljajo, se nas manj dotaknejo, kot sta se nas, denimo, v zadnjem času, ekranizirana pogrebna obreda dveh karizmatičnih zen-

sk: nesrečne princeze ljubezni Diane in medijske zvezde posebne vrste, matere Tereze.

Navadili smo se, da res zaživimo samo s tistim, kar se pravkar dogaja ali na kar smo kot na izjemen dogodek že vnaprej, prav prek medijem, pripravljeni. Samo se videti moramo dogodek. V takšni simbiozi s svetom živimo dan za dnem, vse dni, vsak dan od jutra do večera, nespečezi, če so pri volji, tudi vse noči.

Volumen naše spremljivosti je torej poln, prepoln, preprosto ne sprejema več.

In kakšno vlogo se lahko ima pri tem kultura, ki ze po svoji naravi terja zbranost, svoj čas in prostor v tej zbranosti, samorefleksijo in njeno soočanje s samorefleksijo drugih, pripravljenost in usposobljenost za individualen notranji dialog z njo? Tezko si je priznati, tudi meni, toda ne gre si zatiskati oči: visoke, napol pobožanstvene kulture v slonokoščenem stolpu ali vsaj v njegovi senci, tudi demokratično mešanske in, v dobri veri, revolucionarne kulture, med katerima je naša generacija lahko izbirala ali ju po lastnem okusu in potrebi premesala, ni več. Vsaj ne v smislu relevantne socialne sile, s katero naj bi računala vsaka politika. Kot da družba, narod, država ne morejo več iztržiti iz tistega, kar od nje pričakujejo. Kultura je torej v novih razmerah le še ena od dejavnosti, ki mora sama skrbeti za svojo promocijo. Vse, kar ima v sebi naravo množičnosti (gledališče, film, televizija, velike glasbene prireditve) iz eksistencnih nujnosti vse bolj streže, tudi ko ostaja umetnost, predvsem razpoložensko konzumnim potrebam najširše javnosti; vse, kar je intimnejše, komorno, naravnano na individualno percepcijo, postaja, kolikor ni že postalo, stroka, namenjena specialistom, sladkousteem. To je najbolj vidno pri literaturi. Ostaja nam seveda upanje, da bo vsaj učinkovala kot stroka, po zakonu radiacije, prek vpliva tistih, ki jo poznajo, sprejemajo in živijo z njo, na vse širši krog tistih, ki niso več v osebni stiku z njo, ki so zunaj polja njene neposredne radiacije.

Pesimistično razmišljanje? Pesimistično morda celo do te mere, da je zavajajoče in v nasprotju z dejanskim stanjem?

Ne, pesimizem mi je po naravi tuj, razmišljam pa s skepsjo, ki mi ji prišepetava izkušnja, da se ne bi

vdajali naivni idiliki, roznatemu gledanju na stvari in potem uzaljeni pestovali svojo »žalostno« usodo »nerazumljenih«.

Po mojem globokem prepričanju gre, kar zadeva kulturo danes, za eno od številnih znamenj preloma civilizacije, če ne že kar za prve korake nove, ki se ji vse teže prilagajamo. Vsak na svojem področju in vsi skupaj jo na vseh ravneh ustvarjamo v taksem tempu in tako nepreklicno, da je kot celoto resnično več ne dohajamo, da je v njeni celoti tudi več ne razumemo. Tako postajamo

st, upor. Proti komu in zaradi česa bi bilo mogoče danes protestirati?

Vse, kar je in se dogaja, je normalno, razvojno logično, domala brezosebno, pragmatično pravično v slogu živi in pusti živeti, demokratično, celo v človekov blagor je usmerjeno, tudi poti do kulture ta nas čas ne zapira nikomur, ki si jo zeli, celo gmočno in organizacijsko pomaga da nje mnogim, ki jo se potrebujejo, toda temeljnega pečata civilizaciji, po katerem bi jo v prihodnje prepoznavali in ocenjevali, kultura danes zal ne daje več.

So bili prelomi dosedanjih civilizacij drugačni? Pri vseh je bila, če naj verjamemo zgodovinarjem, v odločilni meri prisotna kultura v najširšem smislu. Morda se je zdaj premaknila s področja idej in bolj ali manj humanistične sporocilnosti na tehnično in tehnološko raven, ki je usmerjena v tržno uspešnost in samo z njo tudi merljiva. Nisem prvi, ki to govorim, niti prvi, ki to ponavljam: prav v zadnjih desetletjih se je, recimo, dober del literature po vsem svetu, hkrati ko se je na ravni sporocilnosti hermetiziral, se z uvajanjem tako imenovane estetike grdega poskušal približati domnevemu okusu mladine in plebsa. Poraz je bil popoln. Tradicionalno estetik lepega, celo lepoto in vsečnega, je prevzela industrija in jo do fantazijskih razsežnosti razvija neprestano. Zapolnjuje ta skrb za lepoto uporabnih predmetov, ki determinirajo vsakogar izmed nas, tudi splošno človeško potrebo po estetskem, kar je bila doslej ena od temeljnih lastnosti umetnosti kot samostojne, ničemu zunaj sebe podrejene kategorije? Čeprav je vsa dosedanja umetnost že ob svojem nastanku, se bolj pa pozneje, kot izbor najboljsega, uspešno opravljala tudi marsikaj drugega, vzgajala je in izobraževala, oblikovala in ohranjala nacionalno zavest, prinasala in omogočala pa je tudi politično in ideološko indoktrinacijo, bila glasnica miru in sovraštva, zal tudi najbolj surovih vojn in najbolj krutega nasilja.

Takšna kultura, v različnih in številnih vlogah, se je v preteklosti, skozi vso človeško zgodovino, pretakala tudi skozi mediteranska, vzhodno in izhodno zmerom odprta pristanišča. Njihova zgodovina je znana. Čeprav je njihov promet, statistično gledano, danes večji kot kadarkoli doslej, zlahka postanemo plen nostalgije ob ugotovitvi, da so bila resnična civilizacijska žarišča, tudi kulturna, kajti bolj kot se pomikamo v preteklost, bolj je bilo življenje celovito, umetnost in kultura, pogosto tudi religija, so živeli iz istih pogojev kot pomorsko gospodarstvo in politična moc, ki je iz njega izhajala. Toda pri tem ne pozabimo: hkrati in uravnoveženo s trgovskimi ladjami so po Mediteranu plule tudi bojne ladje. Tudi danes ni nič drugače.

A bi sploh lahko bilo?

Z današnjo filozofijo in že tudi s prvimi koraki dejavne politike sožitja in miru, mednarodnega sodelovanja in spoštovanja drug drugega bi lahko prav Mediteran duhovno in kulturno navdihoval svet, mu bil zgled v praktičnem sobivanju razlik in drugačnosti. Pa se to ne dogaja:

politična moc, oprta na uspešno, svetovno ekspanzivno gospodarstvo, se je premaknila na obale obeh oceanov, Atlantskega in Tihega, tam nastaja nova civilizacija, o kateri tu razmišljam. Tako imajo mediteranske dežele več razlogov za ponos ob tem, kar so sebi in svetu dale v preteklosti in kar je se zmerom z nimmer primerljivim patrimonij kulture in umetnosti, kot pa razlogov za upanje, da bi to področje lahko tudi danes in v prihodnje realiziralo vse svoje ustvarjalne potenciale ob znanih naravnih in zgodovinskih danostih. Nastopil je čas, ko Evropa, in v njenem okviru Mediteran z večjimi posledicami kot njen Sever ali Zahod, plačuje Ameriki račune za njeno pomoč v prvi in drugi svetovni vojni in v povojni obnovi. Pobuda epohalnega premika, če ne celo začetka nove, prvič v zgodovini zares globalne civilizacije je v njenih rokah.

Ni na meni, da zgodovinsko vrednotim, le razumeti jo poskušam. Morda je Evropa prav v tem delu zamudila možnost, da bi se obdržala v polni dinamiki razvoja nove civilizacije, se več: zamudila je priložnost, da bi jo prežarila s svojo kulturo z današnjo politično filozofijo komplementarnosti razlik in drugačnosti. Žal so se mediteranski narodi v času svetovne globalizacije preveč ukvarjali z globokimi travmami znotraj samih sebe in v odnosu s sosedi. In večina teh travm se ni odpravljala.

Sam pa sem sicer prepričan, da se bo nastajajoča civilizacija kapitala in tržne uspešnosti prej ali slej znašla, ne v estetski, ampak v eksistencialni zadregi prav zaradi svojega odmika od kulture kot najpomembnejše prvine civilne družbe, ki je danes domala po vsem svetu marginalizirana in razbita, a se marsikje že spet pobira.

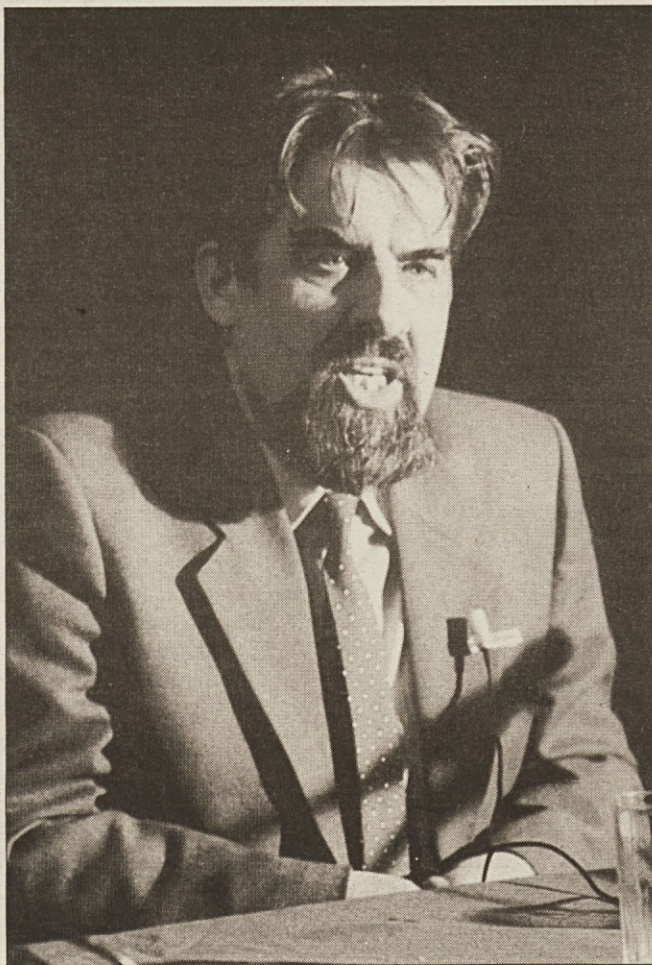
In prav to srečanje v Trstu, ki ga je pred leti zasnovala in ga s toliko trme in inventivnosti ohranja pri življenju in odličnem zdravju prof. Giovanna Trisolini, je eno tistih obetavnih znamenj revitalizacije civilne družbe na temeljih kulture, pretekle, današnje in prihodnje.

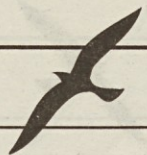
Nesmiselno bi bilo ne videti in ne ceniti genialnega razmaha tehnološke, tudi komunikacijske, ki je s svojimi rezultati demokratično dostopna vsakomur; tudi nas ne sme spravljati v obup nova demokratična filozofija in literatura grafitnih zapisov, ki dandanes marsikomu nadomeščajo knjigo. Dragocen pa je lahko pouk iz tega: tudi kultura in umetnost morata hitreje odgovorjati na radovednost in številne dileme sodobnega človeka, ki je razvajen, zahteven, zapleteno tavmatiziran in neučakan; pisanje »za večnost« je le pri genijih istovetno z namenom, ki ga spodbuja, pomembne stvari, ki ostanejo, ki preživijo, izpricajo to svojo vrednost praviloma a posteriori. Pa tudi redke so, kot je redko vse veliko in vredno.

In vendar je prav, da vsi delamo in ustvarjamo »za večnost«, kot da smo od Boga poklicani, navsezadnje pa tudi v naši, spreminjajoči se ali že novi civilizaciji se najpomembnejše v človeku dogaja v njegovih najbolj temnih plasteh, kamor je mogoče prodreti samo pes in posamično.

Tudi v tem smislu gledam na pomen tega mednarodnega srečanja v Trstu na temo Mediterana kot materialne realnosti v preteklosti in danes: mnogi so ustvarjali za svoj čas, a mi se zmerom z obudovanjem razpravljamo o tistem, kar je za nami ostalo.

Bodimo ob tem spoznanju vsaj malo tudi samoljubni: Smo mi manj kreativni kot naši predhodniki?

MARKO KRAVOS

Za zlato runo jim nismo nič dolžni, za navadne žeblice pa...

Zanesljive raziskave in izračuni potrjujejo, da je odprava Argonavtov po begu iz Kolhide ponovno pršla do morja v naši bližini, in sicer pri izlivu Soče pred približno 3200 leti. Pozneje bomo videli, kako in zakaj. Sedaj se posvetimo slovenskim tržaskim pisateljem iz začetka stoletja, ki so nam blizu ...

Rad bi navedel nekaj misli o spremembi njihovega ustvarjalnega pristopa, ki je preoblikoval njihove motivacije in smotre kot tudi izbiro literarnih zvrsti v obdobju med dvema vojnoma.

V postev sem vzel približno osemdeset pisateljev, ki so se rodili in začeli pisati na področju med Gorico, Cedadom in Trstom. Med njimi jih je 90 odstotkov moralo prej ali slej emigrirati (največje število izselitev beležimo v letih 1919, 25 in 29) tako v slovensko banovino ali na druge konce prve Jugoslavije kot v notranjost Italije, pa tudi v Ameriko ali (malostevilni) v druge evropske dežele. Samo sedem ali osem jih je ostalo v rodni krajih.

Med njimi so vse prej kot nepomembna imena sodobne slovenske literature: dovolj bo, če omenimo Henrika Tumo, Ivana Trinka, Lojza Kraigherja med starejšimi ali Alojza Gradnika, Iga Grudna, Ivana Preglja, Franceta Bevka med generacijo, ki se je oblikovala ali začela pisati pred ali med prvo svetovno vojno; ali novi ustvarjalni val iz let po prvi svetovni vojni, v katerem so Srečko Kosovel, Vladimir Bartol ali Ciril Kosmač; do tistih, ki so svoja prva dela objavili v poznih tridesetih letih: Stanko Vuk, Boris Pahor, Danilo Lokar.

Nimam namena začenjati z obtožnico proti nacionalističnemu in fasističnemu zatiranju v teh krajih, ki so bili takrat komaj zasedeni od Italije. Svojo pozornost sem usmeril v posebne spremembe, ki so se pokazale v pisanju primorskih pisateljev.

Moj prikaz bo shematičen in se bo držal osnovnih značilnosti tako zaradi časa in prostora, ki sta mi bila odmerjena na tem zasedanju, kot zaradi velikega števila avtorjev, ki naj bi jih obravnaval. Vendar pa tudi zato, ker v tem smislu ni skoraj nobene raziskave. Že to samo po sebi priča o nepopolni integraciji teh pisateljev v osrednji Sloveniji, kjer so sicer v njihovih delih zaznavali poseben pečat in ga včasih označevali kot mediteranskega. Zato ni čudno, da tudi slovenska literarna zgodovina in veda tega fenomena nista raziskovali in ga kodificirali ter strukturirali, kot bi bilo potrebno.

Razlog pa je tudi v spremenjenem načinu pisanja slovenskih primorskih avtorjev, ki so ustrezno reagirali na ukinitve svobode izražanja in na očitno ogrožanje narodne identitete. Niso tvegali samo tega, da njihova dela ne bodo objavljena, ampak tudi, da bodo izgubili glavino bralnega občinstva. Tako bi zgubili smisel bodisi kot iskanci umetniške perspektive bodisi kot glasniki kolektivne identitete.

Kaj se je zgodilo zaradi te tesnobne skrbi pisateljev za osnovno celico - besedo?

Modernizacija, eksperimenti-

ranje ali sodelovanje v evropskih literarnih avantgardah, ki so bili značilni predvsem za drugo in tretje desetletje našega stoletja (obdobje med 1910. in 1929. letom), najdejo svoja pomembna središča tudi v Gorici in Trstu. Obe mesti to vrenje sprejemata, presnavljata in posredujejo tudi v osrednji slovenski umetniški prostor. Pri tem izstopajo umetniki in gibanja s področja likovne umetnosti: Cernigoj, Pilon, Spacapan in nato Marij Kogoj v glasbi.

Nič manj pa v literaturi: Ivan Pregelj začenja tako svoje ubesedovanje razklanega jaza, ki je razpet med duhovnostjo in pregrešnim mesom: med umikom v ideal in transcendenco in izzivi zgodovinskega in socialnega okolja. Subtilno stilno in arhitektonsko oblikovanje njegovega pisanja ga nedvoumno označuje.

Ravno tako Bevk: tudi v njegovih prvih poemah in v kratki prozi (zbrana je v njegovi prvi knjigi Faraon, 1922) se kaže Clovek, ki je travmatiziran in oropan starega trdnega sveta, ki se razkaja politično in moralno. In prav tako izrazito ekspresionistični so začetki Jože Lovrečiča in Srečka Kosovega. Slednji bo že v prvem obdobju prispeval kar najbolj inovativne lirčne posege in se pri tem zgledoval ob futuristih, dadaistih in konstruktivistih.

Gradnik oblikuje transcendentno in kozmično ter ju skuša uravnovesiti z osnovnimi elementi človekovega življenja: z zemljo, ženskim principom, z erosom. (Padajoče zvezde, Pot bolesti, De profundis)

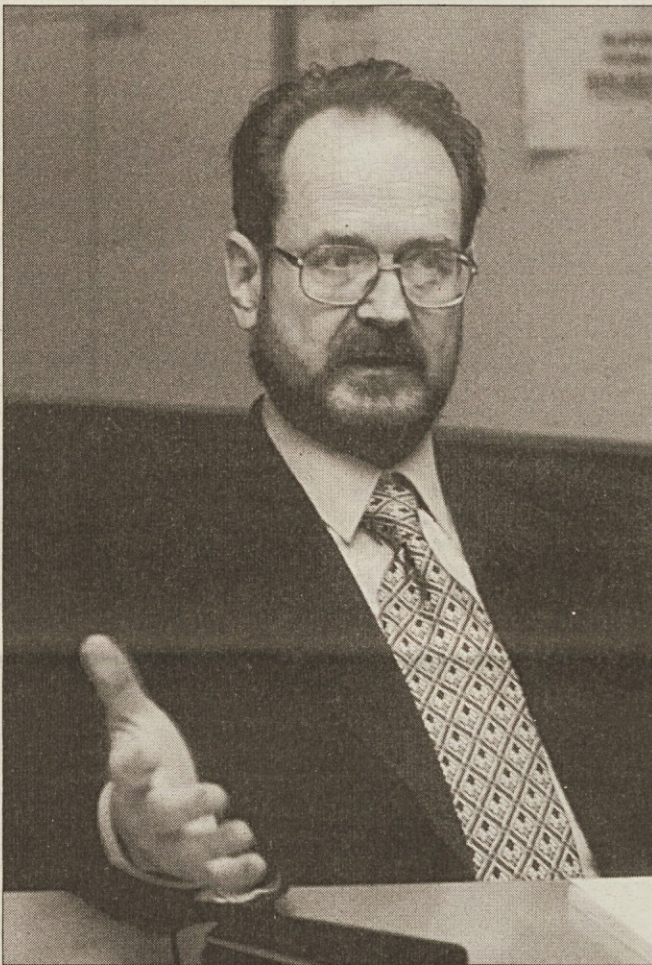
Igo Gruden se posveča dekadentizmu in poetičnemu artizmu, ki ju objavi v zbirki Narcis.

Tudi v prvih Kosmačevih črticah opazamo, kako ga privlačujeta grotesknost in fantastika, medtem ko je Lokar na začetku zasidran v ekspresionizmu »neue sachlichkeit«, vendar z zaznavnimi anticipacijami eksistencialistične pisave.

Jazon je pred 3200 leti splovil svojo fantastično ladjo. Argo je imela čudežne lastnosti, znala je celo govoriti in svetovati v nevarnostih. Na ladji je bil tudi cvet mitičnih herojev. To je bila posadka, kakršni ni bilo para, med njimi Hektor, Kastor in Poluks, Orfej, ki so se odpravili proti Kolhidi, da bi izmaknili ... kaj? stvar, ki zagotavlja nepremagljivo moč tako njegovemu lastniku kot deželi ali mestu, ki ga poseduje. Ne, znamenito zlato runo ni imelo pri tem veliko opravka. Zgleda, da je bilo runo kriticke za pravi cilj odprave: dokopati se do skrivnosti najnaprednejše tehnologije tistih časov: umetnosti kovanja železa. Argonavti so zapustili družine, domače kraje in prijazno sosesčino; pripravljeni so bili na nečloveške napore, nevarnosti, odpovedovanja, na krive prislege in vse vrste zvijac,

da bi le dobili moč, ki jo daje nova tehnologija...

Toda vrnimo se k slovenskim primorskim pisateljem. Kot smo že dejali, so se tudi oni opremili z najmodernejšim orodjem in junaki - ustvarjalci, ki so jih odlikovali največji talenti, da bi ostali na površju evropskega literarnega morja. Ko

se je ob koncu prve svetovne vojne pojavila skrajna stiska, ki sem jo prej omenil, in sicer usodna nevarnost, da izgine sam jezik, na katerem so potovali, so posegali po drugih slojih besednega izražanja z drugimi literarnimi postopki.

Priča smo vračanju k primitivnim modelom: v poeziji prihajajo na površje patriotični pozivi, obtožnice o nasilju in pričevanja o trpljenju. Odrešitev vidijo v socialni revoluciji, utopičnem mesianizmu, v veri v univerzalno pravičnost. Nazorno se to pokaže pri Grudnovi zbirki Primorske pesmi, ki je izšla istega leta kot Narcis, (1920) ali v Kosovelovih sonetih na socialne motive. Slednji drugod v svojih poezijah sledi celo vznesenim verzim vzorcem moravskega pesnika Bezruča. Iz enakega čustvenega in izraznega konteksta bo nastal Gradnikov cikel posvečen kmečkim uporom, ki so kako stoletje prej izbruhnili na Gorškem.

Pregelj reagira z objavljanjem izrazito sentimentalnih knjig ali z izrazito tendenco glede pravic zatiranega naroda.

Bevk izbere realističen način pripovedovanja in napiše veliko zgodovinskih romanov (kakor tudi Pregelj), ki namigujejo na bedo in nasilje, v katerih živi njegov narod. Podobne izbire so značilne tudi za Jožeta Pahorja, Radivoja Reharja in Andreja Budala.

Nezanemarljiva dramatika iz prvega obdobja izpod peres Kraigherja, Bevka, Preglja, Alojzija Remca nima ustreznega nasledka. Zreducirala se je na pisanje ljudskih in foklornih iger ter do predstava z moralistično versko vsebino.

Seveda je to posledica požiga Narodnega doma v Trstu in uničenja drugih gledaliških dvoran, tako da je bila ta umetniška oblika prisiljena na umik na župnijske odre, v privatne sobe v kaki gostilni ali celo v kraske jame.

Mnogi avtorji poezij, proznih ali gledaliških del se kasneje posvetijo pisanju knjig za otroke in mladostnike. In znano je, s kakšno lahkoto zdrknejo taka dela, namenjena obnavljanju bralnega občinstva v vzgojno in moralistično vlogo.

Položaj je na prvi pogled brezupen: odraza, kot že rečeno, skrajno stisko, v kateri je živel jezik, v katerem se je prepoznavala narodna skupnost.

Vendar pa bolj pozorna analiza ne bo spregledala drugih pojavov, zaradi katerih so literatura tega obdobja in tržaski ter goriski avtorji zanimivi in pomenljivi tudi glede na nadaljnji razvoj na tem našem področju in v širšem slovenskem kontekstu.

Paradoksalno gre za prenovitvene in inovacijske procese tako na vsebinskem in oblikovnem področju kot na področju literarnih zvrsti.

Začnimo s poezijo: ob že prej omenjenih pojavih smo priča odklanjanju umetnega in abstraktnega jezika ter odklanjanju hermetizma, ki je značilen za avantgarde, pa tudi za skrajne individualizme. Ustvarjalci se ponovno oprejo na ljudsko pesništvo, ga presnovijo in funkcionalno uporabijo pri ubeseditvi individualnih in univerzalnih človeških vsebin. Te značilnosti so pri Kosovelu očitne, nič manj pa tudi v pesništvu Jože Lovrečiča, ki se preizkuša celo s pesnitvijo o bajnem Zlatorogu. Uspešnejši je v nekaterih lirskih delih te vrste. Navsezava na ljudsko poezijo je izrazita in sistematična tudi v fragmentih Stanka Vuka ali v poezijah Karla Siroka v zbirki Kapelica, ko oba nadgrajujeta religiozne teme z arhetipskimi vsebinami.

Pri Bevku so zelo pogosti etnografski elementi.

Ljudsko izrazje, elementarno členjenje, preprosti pripovedni modeli in kmečki liki prav tako opazno opredeljujejo Kosmačevo prozo.

V Kosmaču opazamo se eno značilno potezo iz tega obdobja, ki je je presenetljivo (je to kompenzacija?) veliko v obravnavani literaturi, in sicer uporabo humorja. Pri Kosmaču se pojavlja se v obliki ironije, veliko bolj prostodušen in neposreden pa je pri Goricanih Damirju Feiglu in Ivanu Robu. Veliko "komedijskega" je tudi v delih Milana Lipovca (umrl je prav te dni), Franceta Magajne, Fortunata Mikuletiča, Marije Mijot, Ludvika Zorzuta.

Očitne novosti so tudi pri literarnih zvrsteh: nastajajo prve slovenske kriminalke - že v začetku dvajsetih let s teksti Iva Sorlija in Da-

mirja Feigla. Slednjemu uspe v enem samem tekstu združiti kriminalko, znanstveno fantastiko in humoristično parodijo (Supervitalin, 1939). Poleg teh dveh avtorjev se z detektivko ukvarja tudi Radivoj Rehar.

Ta žanr je bil dotlej se nekaj neznanega na slovenski literarni sceni.

Isto velja tudi za stripe izpod peresa Milka Bambiča, ki je bil avtor tekstov, sličic in celo novega načina tiskanja, ki je bilo mnogo cenejše in manj zahtevno od navadne litografije.

Lahko bi omenili se druge tipe literature iz tega obdobja, ki so jih sodobniki sprejemali kot manj zahtevno čtivo, so pa bili strukturno novi: satirični kabaret na primer ali čut za eksotiko (Bartol v Don Lorenzu in Alamutu). Te prvine očitno zamikajo avtorje, ki prihajajo z zahodnega primorskega roba in se pokrivajo z njihovo pozornostjo do pisanja del, ki bi bila čim bolj razširjena med bralci.

Upam, da je ta moj kratki oris nakazal široko področje, ki se čaka na raziskavo in komparativno proučevanje sočasnih tokov v Italiji in osrednji Sloveniji.

Ne bi bilo pa prav, če bi spregledali se en prispevek, ki je plod smotne metamorfoze primorskih pisateljev v tem času. Mislim na njihove prevode iz italijansčine: Manzoni, Boccaccio, Grazia Deledda, Verga, Dante in vsi najpomembnejši klasični in moderni pesniki so izšli v slovenskem jeziku po zaslugi teh posrednikov, ki so vedeli, da bodo tako imeli vsaj minimalno možnost za javno uveljavljanje lastnega jezika pri oblastnikih, ki so vse bolj divje izničevali kulturno bit slovenskega človeka v teh krajih.

In Argonavti?!

Tudi oni so se, ko so morali bežati, bolj kot junaskih del in izkazovanja moči, zvijac in magičnih spretnosti oprijeli svojega poklica, po katerem so sloveli v Sredozemlju. Bili so predvsem brodarji in trgovci. Tako so lahko razstavili in nato kot dobri tesarji ponovno sestavili ladjo, da bi se mogli spustiti po Soči in bi lahko iz Podonavja prišli v jadranski pas. Če je bilo potrebno, so veslali, naučili so se jezika tamkajšnjih prebivalcev, da bi postali njihovi gostje ali da bi z večjim uspehom trgovali z železnimi žebli, ki so jih prinesli s seboj. Kavljji iz brona in srebra ali zlata so bili že zastareli in manj vredni.

In ko se jim je zazdelo, da so se že dovolj časa potepali po svetu, so začeli tako mojstrsko graditi hiše kot nihče drugi. Se danes so sledovali le-teh vidni na Malem Lošinju.

Za zlato runo jim nismo nič dolžni: kdo pa ga je sploh videl? Za navadne žeblice pa. In pametno je, če imamo žeblice vedno pri sebi, ker jih bomo slej ko prej (kot zabavno, ljudsko, torej tako imenovano lahko literaturo) gotovo potrebovali.

Opomba z zahvalo:

Podatke in nove hipoteze v zvezi z Argonavti mi je ljubeznivo posredoval univerzitetni profesor, soimeščan in prijatelj, ing. Marko Pozzetto.

**MLADINSKI
RAZISKOVALNI
TABOR
KANALSKA
DOLINA
1997**

Bogastvo jezika in kulture izhaja iz ljudskih običajev

Konec avgusta in v začetku septembra je v Kanalski dolini potekal 17. mladinski raziskovalni tabor. Znanstveno-raziskovalno pobudo so za mlade zamejce priredili Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici, društvo mladih raziskovalcev iz Trsta in Gorice ter društvo slovenskih naravoslovcev in tehnikov Toneta Penka, pri organizaciji pa sta bila soudeležena tudi Slovensko kulturno središče Planika iz Kanalske doline in Gibanje Znanost mladih iz Ljubljane, ki je s svojo finančno podporo omogočila izpeljavo tabora.

Tabora se je udeležilo dvajset dijakov višjih srednjih sol in studen-

tov. Tokrat je bilo drugič, da so se mladi raziskovalci podali v zeleno Kanalsko dolino. Prvič so tam raziskovali pred enajstimi leti. Medtem ko je bil takratni tabor usmerjen predvsem v raziskovanje Žabnice, Ukev in Ovcje vasi, so se letos osredotočili predvsem na Naborjet in na Trbiz, kjer so imeli tudi svoj sedež.

Raziskovalno delo je potekalo v starih skupinah. Dve sta bili etnološki, ena skupina je raziskovala krajevno arhitekturo, jezikovna pa je obdelala bogastvo tamkajšnjega jezika. Ob koncu raziskovanja so mladi tudi sestavili posamezna poročila o opravljenem raziskovalnem delu, ki jih danes objavljamo.

V etnološki skupini smo raziskovali v treh smereh:

1. Naloga prve skupine je bila prvotno pregledati predmete in delovno orodje na kmečkih domačijah, opisati jih, fotografirati in zbrati podatke o tem, kdo jih je izdelal in uporabljal. Tako delo smo opravili ze na prejšnjih raziskovalnih taborih v Bardu, Reziji in Beneciji, njegov cilj pa je sestaviti etnološko dokumentacijo o vseh območjih, kjer živijo Slovenci v Italiji. Morda se komu zdi čudno, zakaj dajemo tak pomen starim predmetom, zato naj pojasnimo, da so to otipljive priče preteklega kulturnega razvoja, ki pa hitro propadajo, čim jih ljudje več ne rabijo. Z gradivom iz Kanalske doline smo zeleli dopolniti za zbirko, v kateri je že shranjeno gradivo iz Barda, Rezije in Benecije.

S takim izhodiščem smo začeli raziskovati v vasi Ukve, kjer je največja koncentracija slovenskega kmečkega v Kanalski dolini. Pricakovali smo, da bo na ukovskih kmetijah in bajtah na planini za nas največ zanimivega. V tem se nismo zmotili, naleteli pa smo na oviro, zaradi katere smo morali nacist zelo spremeniti. Ljudje so bili namreč tako zaposleni z delom v gozdu in pravilom sena, da niso mogli izgubljati časa z nami. Naso dokumentacijo bo zato treba dopolniti v primernejšem času.

Prilagodili smo se razmeram v vasi, se pogovarjali z ljudmi, ki so si vzeli čas za nas in to o raznih zanimivostih. Tema, ki je bila za nas posebno privlačna, je bilo gozdarstvo. Po poti iz Zaje na Ravne smo sledili hrupo motornih zag in gozdarje zmotili pri delu z našimi vprašanji. Povedali so nam, da je gozd v glavnem državna last in da vsako leto gozdna straža označi drevesa, ki jih domačini lahko posekajo. Izkoriščanje gozdnega bogastva je za vaske posestnike brezplačno, ostali pa morajo zaprositi za dovoljenje in placati. Tako smo se srečali z značilnimi servitutnimi pravicami, ki so bile v preteklosti in so se danes pomembne za preživetje prebivalcev. Delo v gozdu je mosko, sinovi se ga naucijo od očetov. Včasih je delo potekalo drugače. Drevesa so sekali poleti. Gozdarji so se zgodaj jutraj odpravili na delo, hrano so jim v gozd prinesle ženske. Običajno kosilo gozdarjev je bila polenta z mlekom. Kadar so imeli veliko delo, so na planini tudi prespali. Posekana drevesa so pozimi spustali po

snegu v dolino. Danes so traktorji olajšali napore. Marsikdo tudi sam ne poseka gozda, ampak raje svoj delež proda. Ženske smo sprasevali tudi o tem, kaksno hrano so kuhale včasih. Vse so poudarile, da je bila kuhinja zelo revna. Glavne jedi so bile polenta, mleko, krompir in poljski pridelek. Juho so jedli ob nedeljah, kruh so pekli v večjih količinah enkrat na teden, da so ga imeli za več dni. V hiši, kjer smo se pogovarjali,

slovenski elementi. Nase raziskovalno delo je bilo izključno terensko, osnovano na pogovoru s prebivalci Zabnic, Ukev in Ovcje vasi. Sege in navade se razlikujejo od družine do družine, kljub temu pa smo že v teh dveh tednih odkrili nekatere skupne poteze obravnavanega območja. Vsa praznovanja, ki so se ohranila do danes, so vezana na cerkev. Žal pa so ti prazniki veliko manj občuteni kot nekoc, kar je povezano s spremembo iz

svetili posebno pozornost. Nekdaj so jih izdelovali iz lesa, danes pa jih največ oblikujejo iz lepljenega papirja, bombaža in lepenke. Take vrste maska ima za ogrodje v trgovini kupljeno plastično celado, na katero izdelovalec nanasa v lepilo namočen papir, dokler ne dobi zazeljene oblike. Tako izdelano masko se pobarva in okraši. Njihova skupna značilnost je, da morajo biti kar najbolj grozovite, kar dosežejo z zivalskimi rogovi, zobmi izdelanimi iz lesa ali trse, lepenke in kozuhom. Semljenje za miklavzevo ima večji pomen kakor maskiranje za pusta, ki je bolj prepusteno mlajšim.

Zabniski praznik na god sv. Egidija ima velik odmev tudi v sosednjih krajih. Ugotovili smo, da je bil zegen stara sega, ki je imela zaradi nekoc pretežno slovenskega prebivalstva tudi izrazito slovensko obeležje, zaradi današnje večje heterogenosti prebivalstva pa svoj prvotni značaj izgublja. Spremenil se je tudi njegov pomen. Iz praznika, ki je naznanil konec poletja in omogočil veselje ter sprostitvev po napornem delu, dobiva danes vse bolj značaj turistično kulturno prireditve. Nekoc je pomenil prehod iz otroštva v družbo odraslih,

ne upostevajo. Manjšo uporabo slovenskega jezika smo opazili tudi med cerkvenim obredom.

Po drugi strani smo med našim dvotedenskim bivanjem v Kanalski dolini opazili močna prizadevanja, tudi s strani mladine, ki v vsakdanjem pogovoru ne uporablja več slovenskega jezika, za ohranitev številnih seg, ki so del njihove krajevne identitete.

Tretje področje našega raziskovanja pa je bila družina. Pogovori o njej tudi zahtevajo veliko časa, a smo na srečo našli dobre sogovornike v Zabnicah, v Ovcji vasi, na Trbizu in Beli peči.

Družina je intimno področje, vsaka posameznikova usoda je zgodba zase, zato je treba zbrati ogromno gradiva, preden lahko karkoli posplošimo. Zato bomo samo v kratkem navedli nekatere pojave, ki so pritegnili našo pozornost.

Na vprašanje, koliko rodov nazaj sega njihov rod, smo večinoma slišali odgovore, da so tu od vedno, oziroma, kolikor daleč nazaj poznajo preteklost. Vendar pa v mnogih družinah obstaja tudi izročilo o prednikih, ki so prišli sem iz drugih krajev, ne da bi točno vedeli kdaj in to s Ceske, Slovaske, iz nemških dežel, iz Istre, iz Ratec

vene vezi spletle med Kanalsko, Ziljsko in Gornjesavsko dolino. Predvsem iz Ziljske doline je prišlo veliko nevest, izvedeli pa smo tudi za fante, ki so se poročili v obratno smer, torej iz Kanalske doline v Ziljsko. Samo iz našega gradiva ni možno trditi, da bi bilo sorodstvo tudi z Gornjesavsko dolino tako pogosto, gotovo pa je bilo tako z Ratecami. Težko si je danes predstavljati, kako globoko so v te naravno povezane pokrajine zarezale meje po obeh svetovnih vojnah.

Na začetku prve svetovne vojne so bile družine primorane oditi v begunstvo. Izvedeli smo za matere z otroki, ki so bivale pri kmetih v Avstriji, za družino, ki se je zatekla k sorodnikom v Ziljsko dolino. Po povratku domov se je spet bilo treba postaviti na noge v domačem kraju. Izvedeli smo za primere medsebojne pomoči v družini in sosedstvu, saj so za sirote poskrbeli vascani, nezakonsko mater z otrokom so domači sprejeli, ne da bi karkoli sprasevali. Neredko se je zgodilo, da se je vdova poročila z bratom pokojnega moža. Sorodstvo je odigralo pomembno vlogo v času opcij, saj so se ljudje v težkih casih oddolali predvsem za to, da bi bili skupaj s kraji, ki so jim bili od nekdanj najbliže.

V času med obema vojnama so si v dolini našli delo ljudje iz krajev v gornjem Posočju. Tu so se poročili ali pa je za njimi prišlo dekle, žena, sosed ali sorodnik. Tudi ta smer sorodstvenih vezi je bila že starejša, saj je iz zgodovinske literature znano, da se je veliko deklet in fantov že v prejšnjem stoletju poročilo tudi v nasprotno smer, se pravi iz Kanalske doline v gornje Posočje. Slisali smo tudi o fantih in dekletih iz Benecije in iz Rezije, ki so se v teh krajih zaposlovali, tudi kot pastirji na planini, marsikdo pa je ostal in se tukaj tudi poročil.

Tako se nam je v družinskih zgodovinah in sorodstvu prebivalcev Kanalske doline pokazala kot prehodna, krizisna dežela med Ziljsko dolino, Benecijo, gornjim Posočjem in Gornjesavsko dolino. Seveda je to v tem trenutku samo domneva, ki jo bo treba potrditi s poglobljenimi raziskavami, ki ne bodo mogle mimo matičnih knjig v tukajšnjih zupnijah.

Iz družinskih zgodb prebivalcev Kanalske doline ne odsevajo samo zgodovinski pretresi in spremembe političnih meja, ampak tudi naravne nesreče, poplave in potres. Zaradi njih so se domačini v preteklosti premikali tudi v okviru Kanalske doline, iz vasi v vas in iz enega kraja vasi v drugega. Tudi ce je družina stara, torej ni receno, da to pomeni kontinuiteto njene domacije. Največkrat je povodenj primorala ljudi k selitvi, in to ne samo tista znana v Ukvah leta 1903.

Naj za konec povemo, da je bila vsaka družinska zgodba za nas pravo odkritje, ker v vsaki odsevata burna zgodovina in nemirna narava celotne doline.

Ob koncu naj se najtopleje zahvalimo tako članom društva Planika kot vsem domačinom iz Kanalske doline, ki so z nami sodelovali.

Na sliki: Mladi raziskovalci in mentorji pred cerkvijo v Zabnicah.

Pašništvo veliko bogastvo vse Kanalske doline

**MLADINSKI
RAZISKOVALNI
TABOR
KANALSKA
DOLINA
1997**

Nasa skupina, ki smo jo sestavljali mladi raziskovalci Tomaž, Sara, Jana, Jadranka in Masa pod vodstvom mag. Roberta Dapita je morda obravnavala enega med najbolj tipičnimi gospodarskimi fenomeni alpskega sveta, to je pašništvo v odnosu z vasjo. Naše raziskovalno delo smo sicer osredotočili na vas Ukve in Zabnice, čeprav nismo zanemarili podatkov, ki so nam jih posredovali informatorji iz Ovcje Vasi. Nas studij je tako temeljil na sodelovanju z domačini. Na naso srco je ob trkanju na zaprte duri številnih praznih bajt večkrat sledilo prijazno povabilo na ogled nekaterih se delujočih planin.

Glavni cilj raziskovanja je bil ugotoviti sistem oz. organizacijo pašništva v Ukvah in Zabnicah. Nekoliko nas je presenetila ugotovitev, da je organizacija pašništva v omenjenih dveh vaseh različna. V Ukvah so jalo vo živino, vole in konje gnali na skupno planino V Patocih, kjer je ostala nekaj tednov, dokler je niso odgnali na visoko planino Liepi Vrh oz. Kok. Živino je tu pasel najeti pastir. Mlečno živino pa so kmetje odvedli s seboj na zasebne planine v Rauni, Podrauni, Filci, v Zadnjih Ukvah in Podtamarju, kjer so jo izkoristili za lastne potrebe. Mlečne živine niso držali v hlevu, temveč se je prosto pasla v bližini planine. Proti jeseni, ko se je vreme začelo ohlajevati, so jalo vo živino, vole in konje odgnali proti dolini, navadno V Patoce ali pa v zasebne planine. Sele ko je zapadel prvi močni sneg, so se kmetje preselili skupaj z vso živino v dolino na vaše domove.

Nekateri kmetje, ki so imeli le malo glav živine in so bili brez planine, so tudi poleti pasli živino v okolici vasi, navadno na Buatah v bližini Ovcje Vasi.

Drugačen sistem pašništva smo dokumentirali v Zabnicah, kjer so pašniki in hlevi v lasti vaske skupnosti. Mlečne krave so kmetje v začetku junija odgnali na planino v Breznik, kjer je ostala nekaj tednov, dokler je niso odgnali na planino na Višarje. Na planini je krave pasel pastir, ob njem pa je bil še pomagac, t.i. »k'sir«, ki je skrbel za izdelavo sira, masla in skute. Kmetje so jalo vo živino in vole pasli na različnih planinah, ki so se vrstile glede na rast trave. Tako so že konec maja gnali živino na nizko planino Uom, kjer je bila trava najprej zrela za pašo. Živina je bila na planini Uom nekaj tednov, ko so jo odgnali preko Mrzle Uode na planino Prašnik in kjer je ostala približno mesec in pol. Naslednja je bila planina na Sedlu nad Prašnikom, kjer je živina ostala do osmega septembra. Tedaj so živino odgnali preko doline Zajzere na izhodiščno planino Uom, kjer je ostala dokler ni sneg onemogočil paše na njej. V tem sistemu paše so kmetje skrbeli predvsem za premestitev živi-

ne, medtem ko je na planinah pašo opravljal najeti pastir, saj so imeli kmetje veliko opravkov na poljih v dolini ali na senozi.

Med terenskim delom smo tudi izvedeli koliko glav živine se se pase na planini in koliko na visoki planini ter koliko jih je v vaskem hlevu, če in kako živina zaznamovana, ali se vse krave pasejo z zvoncec okoli vratu, če so jalo vi živini in letom dodeljeni isti pašniki kot mlečnim kravam in če so ti pašniki ograjeni. Pozanimali smo se, ali se plansarji se ukvarjajo z izdelavo sira, masla in skute, če mleko uporabljajo za domače potrebe ali pa ga odnesejo v mlekarino. Ugotovili smo, da je gospodar spoznal svoje krave po značilnem urezu - zarezi in petnici na uhlju ali pa po različni barvi zvonca. V Zabnicah smo tudi našli na kmeta, ki je svoje krave zaznamoval z razbeljenim žigom na rogu. Nekatere družine imajo navado, da dajo vsem kravam zvonec okoli vratu, druge pa obesajo zvonec okoli vratu le kravi vodnici. Nekateri

informatorji so nam zvonce tudi pokazali, tako da smo lahko opazili razlike med zvokom

kravjega, telečjega in konjskega zvonca. Zanimivo je bilo prisluhniti, kako vascani navadno imenujejo krave: Cika, Seka, Gamsa, Roma, Roza, Sivka, Svajsa, Pljema, Plesa, Lila in Lola. Danes se z izdelovanjem sira ukvarja le nekaj plansarjev, če pa ga izdelujejo, je namenjen samo lastni porabi. Vedno manj kmetov redi ovce, saj je močna tekstilna industrija krepko zmanjšala povpraševanje po domači volni. Kmetje se niso ukvarjali le z živino, temveč tudi z delom na polju, kjer so pridelovali in kjer mnogi se pridelujejo »hrušce« oz. krompir, zelje, fízol, bučke in koruzo. Sir, koruzo in krompir so potem uporabili za pripravo najznačilnejših jedi v Kanalski dolini, med katerimi tudi polento in friko. Danes so spremenili več njiv v senozi. Kmetje so bili

ob poljskem delu in plansarstvu zaposleni tudi z gozdarstvom oz. sekanjem drv, ki jim po starem avstrijskem zakonu se pripadajo. Vsaki hiši je namreč dodeljeno določeno število kubičnih metrov lesa, ki si ga navadno sami posejejo ali pa najamejo gozdarja. Zanimalo nas je predvsem ugotoviti razliko med preteklostjo in sedanjostjo. Od informatorjev smo izvedeli, da vsako leto maja meseca se je kar cela družina odpravila z živino na planino; navadno se po poti niso ustavljali. Ko so Zabničani gnali na višarsko planino, pa so ob kapelicah molili rožni venec. Po navadi so živino blagoslovili preden je šla iz hleva, naše zanimanje pa je zlasti pritegnil obred s prajtlom, čez katerega je morala skociti vsaka krava. Za živino je potem na visoki planini skrbel pastir iz Režije, Bovca ali pa domačin, ki je navadno imel svojo bajto. Prejšnjo pozornost smo posvetili zbiranju ledinskih, hišnih in krajevnih imen ter izrazov, povezanih s pašarstvom, katere smo skrbno zapisovali in jih navadno tudi posneli na magnetofon, da ne bi prišlo do pomot.

Po desetdnevnem opazovanju teh vasi smo ugotovili, da je pašništvo v Ovcji vasi skoraj izginilo, da je v Zabnicah zelo omejeno, v Ukvah pa je še kar živo, čeprav ga ne moremo primerjati s preteklostjo. Zanimivo je, da se s pašarstvom včasih ukvarjajo kar cele družine z otroki vred, kar dokazuje, da so tu ljudje se močno navezani na ta tradicionalni svet.

Za zaključek bi se povedali, da so nas informatorji v glavnem pozitivno sprejeli, razen nekaterih izjem, katerim pa seveda ne zamerimo, saj se z nami niso mogli pogovarjati predvsem zaradi pomanjkanja časa. Z delom na polju in na planini namreč ne morejo odlašati.

Zahvaljujemo pa se vsem informatorjem, prijateljem in drugim, ki so nam ga posvetili in nam na takšen in drugačen način omogočili, da spoznamo to prelepo Kanalsko dolino.

Na slikah: zgoraj desno skupina mladih raziskovalcev na Višarjah, levo pa prijetna družba na kmečkem turizmu na Ukovski planini

Jezikoslovna skupina ugotavljala značilnosti domačega narečja

Na letošnjem Mladinskem raziskovalnem taboru Kanalska dolina 1997 smo jezikoslovno skupino sestavljali naslednji mladi raziskovalci Ivana Terčon, Valentina Smotlak, Katja Legisa in Goran Cuk. Vodila nas je mentorica prof. Danila Zuljan, pomagal ji je univerzitetni student Franc Fabec.

Zastavili smo si tri naloge.

Prva naloga je bila zbirati ljudsko slovo; to pomeni pravljice, pripovedke, bajke, legende, pregovore in pesmi, ki so se po ustnem izročilu v Kanalski dolini prenašale iz generacije v generacijo. Druga naloga, ki smo si jo zastavili, je bila zbrati čimveč slovenskega narečja besedišča govorov Kanalske doline.

Ko smo nabrali dovolj gradiva, tako ljudskega slova kot besedišča, smo se lotili tretje naloge, glasoslovne analize govorov in ugotavljanja, koliko besedišča je avtohtono slovenskega in koliko ga je prevzetega iz italijanske in nemščine.

Na začetku nam ni slo najbolje od rok. Ljudje so ob vprašanjih, če se spomnijo kaksne pravljice ali pesmice iz otroštva, odkimavali z glavo. Kazalo je, da bomo dobili bore malo.

Veliko smo hodili, še največ po planinah, čeprav največkrat nismo dobili tiste-

ga, kar smo iskali. Pa nam vseno ni bilo žal. Spoznavali smo čudovite kraje, kot sta dolina Ravna in dolina Spodnja in Zgornja Filca, se ustavljali ob majhnih hiskah, z značilno arhitekturo in z zgledno urejeno okolico ter z ogromno rožami na oknih. Opazovali smo senike in spraševali po imenih kmečkih orodij.

Pogovori z domačini pa kar nekako niso hoteli steci. Postajali smo bolj in bolj zalostni in naveličani kratkih raztrganih pogovorov. Odprlo se nam je nenadoma in nepricakovano, ko smo proti koncu prvega tedna ze utrujeni postopali po vasi. Marija Jannah iz Ukev nam je povedala, da ima njena hči Gerti, ki poleti dela na planini, zapisanih nekaj ljudskih pesmi.

Seveda nas je to razvedrilo in ze isto popoldne smo se, kot ze tolikokrat poprej, odpravili na planino.

Ob koncu tabora bera ni slaba. Zbrati nam je uspelo več kot petindvajset pesmi, eno pravljico, dve legendi in se nekaj kratkih verzov. Po podatkih, ki jih imamo, so samo tri od zbranih pesmi objavljene v knjigi Slovenske ljudske pesmi Koroske avtorice Zmage Kumer.

Največ pesmi je ljubzensko obarvanih in povezanih s planino. Nekaj je na-

božnih, nekaj koledniških in nekaj otroških. Večina pesmi je v narečju.

Nekaj jih je v knjižnem jeziku. Vse gradivo, tudi pravljico in legende, imamo posneto na trak in zapisano v fonetični transkripciji.

Zbrati nam je uspelo kar nekaj slovenskega narečnega besedišča, največ povezanega z družino, hiso, hrano, oblacili in mizarstvo delavnic. Tudi to gradivo smo posneli in fonetično zapisali.

Naj navedem le nekaj primerov:

srejsce za srajco, kwæb za klobuk, murkne za kumarice, pepce za hruške, brandelne za slive, brisanca za brisaco, sivanca za sivanko, kisan za čebelnjak, koter in kotra za botra in botro, kip za petelina, kura za kokos, taljer za kroznik, talerca za zajemalko itd.

Nekaj je izposojenk iz nemščine, kot npr. ubærkikl za spodnje krilo, raufenk za dimnik, sporgert za stedilnik, in iz italijanske kot npr. kandewa za svečo.

Presenetilo nas je, da je beseda za kenta in kmetijo prevzeta iz nemščine, pauær in pauærija.

Pri glasoslovni analizi smo našli veliko primerov za ze poznane glasoslovne preмене, značilne za slovenske koroske govore, h katerim govori Kanalske doline

spadajo. Naj jih nastejemo samo nekaj: glas v nekaterih položajih preide v b, npr. verjeti > bærjeti on pravi > on prab.

Velja lahko tudi nasprotno, da glas b preide v v, npr. bo boljše > vo vulæs.

Glas l v nekaterih položajih prehaja v w. Ta pojav imenujemo svapanje. Npr. je imela > je mewa, lanski > wainski.

V teh govorih je razširjeno t.i. akanje, to pomeni, da se namesto glasu o izgovarja glas a. Npr. ponoçi > panoçe, abupan > abupan.

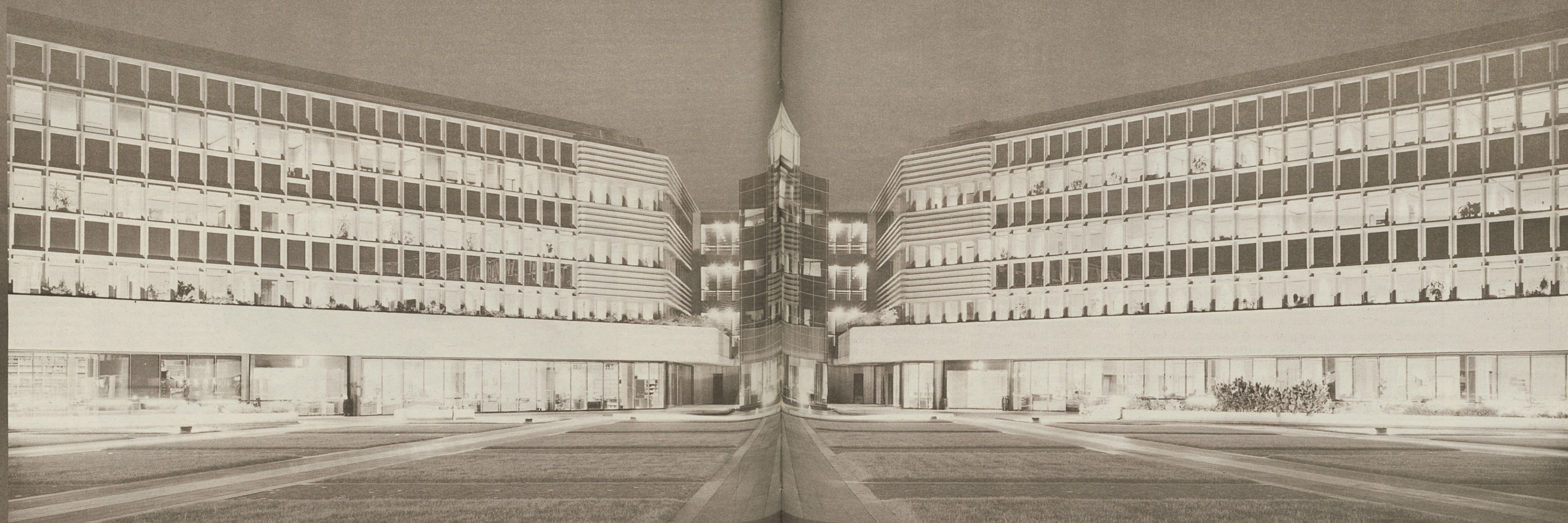
Končni l se v izgovoru zniža do e-ja: knapi > knape, so videli > sa vidle.

Zelo pogost pojav je mehanje glasov k, g, h v c, z (j), s. Npr. velike oci > velice öce, zelene smreke > zalæne smreçe, hisa > sisa (samo v Ukvah), stenge (stopnice) > stenze.

Vsega, kar smo zbrali, ne bi bilo brez ljudi, ki so nam pomagali, informatorjev in članov Društva Planika. Vsem se najlepše zahvaljujemo. Posebej pa bi postavili tri informatorke: Gerti in Lojzo Jannah iz Ukev in Marijo Mosic iz Ovcje vasi. Zahvaljujemo se jim za njihovo prizadevanje, da bi našle čimveč ljudskega slova in za njihovo potrpežljivo odgovarjanje na naše spraševanje brez konca in kraja.

CENTER ZA VZGOJO MLADIH PRIHRANKOV.

G L A V N I S E D E Ź .

Danes se uradno začenja vpisovanje. Ne govorimo o koledžu, kjer bi rasli vaši otroci, temveč o Univerzi, na kateri bo zrasel vaš denar. Njeno ime je Generali. Ima tradicijo že od leta 1831. S svojo skupino, ki deluje na 50 svetovnih trgih, ima mednarodni sloves. Na sedežu v Moglianu Venetu bodo vaši prihranki vzgojeni tako, da bodo dali od sebe največ, pri čemer jih bo ščitila zanesljiva mreža jamstev. Iz dneva v dan jim bo sledilo na stotine agentov in finančnih strokovnjakov, tako da

bodo vaši zakladi briljantno položili vse izpite iz ekonomije, varčevanja, zagotovljenega donosa in varnosti. Ni važno, koliko je velik: če imate nek kapital, ki vam je pri srcu, vpišite ga na Generali. Obljubljam vam prihodnost z oceno 110 in pohvalo.

GENERALI.DOVE
I SOLDI DIVENTANO
SOLIDI.

Dnevi evropske kulturne dediščine

O frizirjih in secesjonu

Bolj ko se blizamo koncu stoletja, bolj nas zanima, kako je bilo na začetku. Nenadoma so postale zanimive stvari, ki so se (se) ohranile iz tistih časov in ljudje so začeli nostalgичno zbirati spomine na znane in neznanne sorodnike, je v uvodu v zloženko ob prireditvi v Slovenskem etnografskem muzeju zapisala Tanja Tomažič.

V sredo 24. septembra so bili v Narodnem muzeju v Ljubljani z razstavo secesijskih stekel iz hotela Union slovesno odprti letosnji Dnevi Evropske kulturne dediščine v Sloveniji. Prireditelj poteka v organizaciji Ura Republike Slovenije za kulturno dediščino (koordinatorka je Jerneja Batič) že sedmo leto zapored in je dosegla zavidljivo raven. Tema letošnjih Dnevov - Kultura s preloma stoletja - je omogočila dobrodošlo sodelovanje več muzejev iz vse Slovenije.

Vse zasluge za to, da ima prireditelj lično celotno grafično podobo (knjiga, zloženke, plakati, postavitve osrednje razstave, majice itd.) imata mlada oblikovalca Robert Zvoklj in Petra Černe - Oven.

Tudi kratka, tako rekoč kromna delavnica Slovenskega etnografskega muzeja - pri njej smo si sposodili naslov za tale prispevek in uvod -, ki je 25. septembra zvečer predstavila izdelavo secesijskih frizur, je bila sestavni del letošnjih Dnevov evropske kulturne dediščine.

Secesija pod Unescom

Tema letošnje prireditve se vključuje tudi v mednarodno akcijo ohranjanja spomenikov iz

obdobja ob koncu devetnajstega in na začetku dvajsetega stoletja. Kot je v uvodu v knjigo o Secesijski arhitekturi na Slovenskem, katere avtorici sta dr. Jelka Pirkovič in mag. Breda Mihelič, zapisal dr. Hans Dieter Dyroff, koordinator akcije ohranjanja secesijskih spomenikov pri Unescu, je bila ta umetnostna zvrst doslej tudi v svetovnem merilu malo cenjena in zato tudi slabše varovana. Danes, po dobrem stoletju od njenega pojava, in po dveh svetovnih vojnah, ki sta uničili marsikatero prelepo secesijsko stavbo, ter po obdobju hladnega povojnega funkcionalizma, znamo vrednost secesije bolje ceniti.

Celostne umetnine

Secesijo, kot ta umetnostna prizadevanja po dunajskem vzoru največkrat imenujemo pri nas, poznajo drugod v Evropi pod različnimi imeni: Art Nouveau, Jugendstil, Arts and Crafts, stil Liberty ali Modern

Style. Različna poimenovanja gre najbrž pripisati dejstvu, ugotavlja dr. Jelka Pirkovič, da so se enaka ali podobna umetniška stremjenja pojavila hkrati v več evropskih državah. Za secesijo je značilno prizadevanje po ustvaritvi celostne umetnine, "pri tem mislimo na umetnine, nastale po enotnem programu, ki so hkrati delo več vej umetnosti," meni dr. Jelka Pirkovič.

Ljubljanskih "pet minut"

Ljubljana se bolj kot drugi slovenski kraji ponasa s kar lepim številom visoko kakovostnih secesijskih stavb - kar osemdeset jih je menda vseh skupaj - ki so jih načrtovali arhitekti, kot je bil na primer na Dunaju uveljavljeni sodelavec Otta Wagnerja in Primorcem dobro znani Maks Fabiani, pa Ljubljančan Ciril Metod Koch, Josip Vancas in še kateri. Za toliko število secesijskih stavb v Ljubljani gre "zahvala" potresu leta 1895 in nagli popotresni obnovi, ter prizade-

vanjem župana Ivana Hribarja (1896-1908), ki si je goreče prizadeval, da bi iz provincialnega mesteca čimprej naredil sodobno nacionalno prestolnico, kar mu je v veliki meri tudi uspelo.

Župan z veliko začetnico

"Ivan Hribar, sicer že uveljavljen ljubljanski in slovenski politik, je imel znanje, zveze, pa tudi ogromno energije, da je Ljubljano - dolgo vas - spremenil v sodobno mesto, so zapisali Mojca Ferle, Franc Zalar in Irena Šmuc iz Ljubljanskega mestnega muzeja v zloženki, ki je pospremila manjšo razstavo osebnih predmetov iz Hribarjeve zapuščine v Kulturno informacijskem centru Krizanke. Razstava je bila le del priprav Mestnega muzeja na postavitve stalne razstave o Ivanu Hribarju.

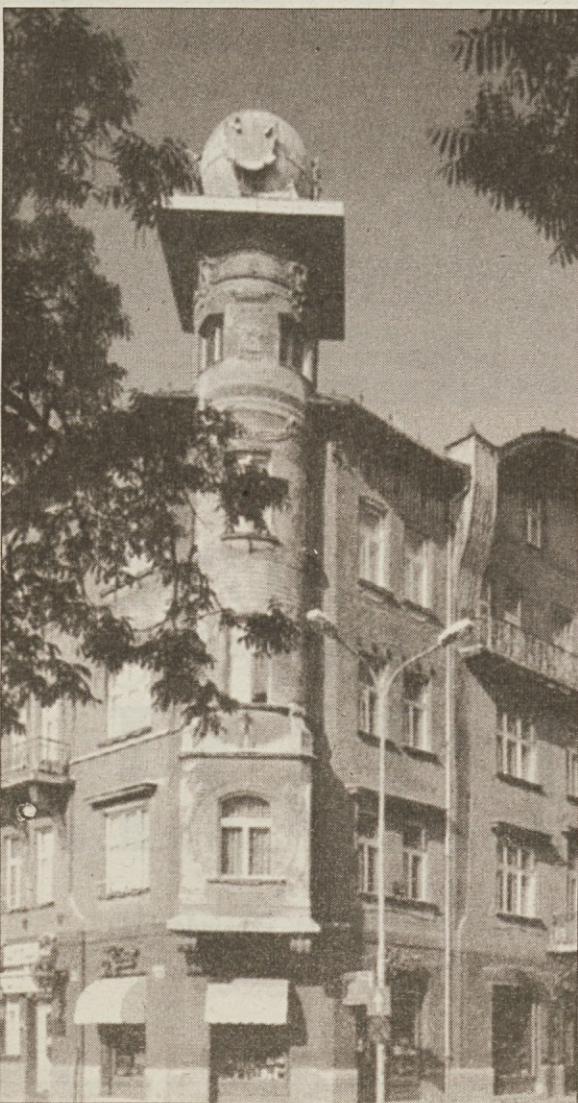
Hribarjevo vodilo pri načrtovanju mesta je bilo sodobno, ze-

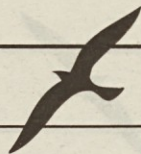
leno mesto, po zgledu prestolnega Dunaja, se bolj pa po slovaški Pragi. Naravna katastrofa je seveda ponudila možnost, da se stori nekaj več. Po potresu je bilo jasno, da bo urbanizacija zavzela večji obseg. Resnično je mesto v petnajstih letih po potresu podvojilo stavbni volumen. In secesija je poleg baroka drugo najbolj prepoznavno obdobje v podobi mesta.

Tudi zato je pomembno, da je bila prav secesija izbrana za temo letošnjih Dnevov evropske kulturne dediščine, saj je to prireditelj, ki naj čim sirsí krog ljudi opozori na njihovo skupno preteklost in na dediščino, ki jo moramo vsi pomagati ohranjati tudi za prihodnje rodove.

Milos Ekar

Na slikah: Zgoraj Hotel Union v Ljubljani, spodaj od leve Čudnova hiša, Hauptmanova hiša in Ljudska posojilnica v Ljubljani.

Rudniški rov pod Predelom (3)

Vlak je prevazal delavce do aprila 1970, ko je namesto njega zopet stekla redna avtobusna zveza čez Predel. Stevilo obsoških domaćinov, zaposlenih v Rablju, se je namreč takrat ponovno znatno povečalo, tako da je preraslo zmogljivost vlaka, hkrati s tem pa so umik iz predora narekovali tudi zdravstveni razlogi: pevoz po rovu je namreč z odpiranjem in zapiranjem zapornice, pregledi in manevri s kretnicami trajal skoraj eno uro v vsaki smeri in delavce, ki so bili zlasti ob povratku z delovne izmene zdelani in potni, je v rovu močilo in močno prepihalo, tako da so bili prehladi in včasih tudi primeri pljučnice nujna posledica takih »potovanj«.

Ob koncu osemdesetih let je po daljšem kolebanju postalo jasno, da bodo rabeljski rudnik, ki je bil svoj čas na drugem mestu med najpomembnejšimi nahajališči cinka in svinca v Italiji⁽²⁾, zaprl. Znatne količine rude so iz Rablja izvažali na Poljsko, ki je v zamenjavo dobavljala Italiji premog, ko pa so na zahodu ustavili izvoz »strateskih kovin« v države članice Sveta za vzajemno pomoč (Comecon), se je za rudnik zaprl se zunanjetrgovinski ventil. Vsa prizadevanja delavcev, ki so med drugim v obrambo svojih delovnih mest uprizorili tudi vrsto protestnih manifestacij in ob neki stavki ostali v rudniku celih dvajset dni, so bila zaman. Dosegli so le premestitev nekaj kolegov v podružnico fuzinske tovarne verig Weissenfels v samem Rablju, usoda rudnika pa je bila sredi tistega leta menda za vse večne case zapечатena.

V rabeljski kotlini je življenje kot rečeno zamrlo, podzemni rovi in dnevni kop na Kraljevi gori od tedaj samevajo. V zaselku je ostala nova cerkev, ki so jo leta 1964 postavili na kraju, kjer je bilo poprej bivše civilno pokopališče, ker stara cerkev ni več »zadostovala« glede na »stalno narascanje krajevnega prebivalstva«. (Stevilo zaposlenih rudarjev je leta 1951 doseglo konico 1036 enot). Danes, ko steje Rabelj vsega le 650 prebivalcev, bi tu skoraj zadostovala kapelica.

Ostali pa so tudi številni pomniki na žrtve, ki jih je rudnik v svojih »aktivnih« letih zahteval od ljudi, ki so vrtali v njegova nedra. Ostal je pil na mestu, kjer se

je leta 1910 pogreznila bolnisnica, ostale so spominske plosce za domaćini, padlimi v prvi in v drugi svetovni vojni. Na napisih v spomin rudarjev, ki so izgubili življenje pri nesrečah na delu, se vršajo tudi številna imena naših sorjakov iz krajev v pasu od Predela ter vzdolž Koritnice in Soče vse do Kobarida. V rabeljskem rudniku so namreč delali nekateri domaćini celo iz daljnje Drežnice.

Življenje v rovu med Rabljem in Logom je seveda prav tako zamrlo kot živžav na delovnem mestu in okrog njega. V rudniku je danes zaposlenih le 8 ljudi, ki imajo nalogo, da nadzorujejo podzemno elektrarno (Voda, ki se pretaka po rovu in se v Logu zliva v Koritnico, poganja namreč med dvema bližnjima horizontoma v rudniku tudi manjšo turbino) in nekatere druge naprave ter da dvakrat na leto pregledujejo tudi predor in odtočni kanal, ki je speljan pod tračnicami ozkotirne železnice. Ob takih prilikah ponovno zaskripa ključ tudi v zarjavelih vratih predora na strani Loga, tako da se pramen svetlobe spet za trenutek prikrade v temno notranjost gore. Medel odsev tega, kar je rov v preteklosti pomenil za te obmejne kraje in za njihove prebivalce, pa tudi za tisoče vojakov najrazličnejših narodnosti, ki so se tod spopadali med prvo in drugo svetovno morijo.

Namenil sem se, da bom tu zaključil svoje pisanje o Rablju in o rovu pod Predelom. Vest pa mi

ne dovoljuje, da bi sel povsem mimo govoric, ki sem jih to poletje slisal v Rablju in ki so me, priznam, precej vznemirile: govori se namreč, da naj bi se določeni krogi v nasi deželi spet ogrevali za to, da bi začeli v zapuscene rove rabeljskega rudnika odlagati razne industrijske odpadke in človeškemu zdravju ter naravnemu okolju škodljive snovi. Koliko je lahko na tem resnice, ne vem. Osebnostno trdno upam, da gre le za prazne izmislihotine kakšnega burkeza brez vsake prave podlage

Elio Fornazarić

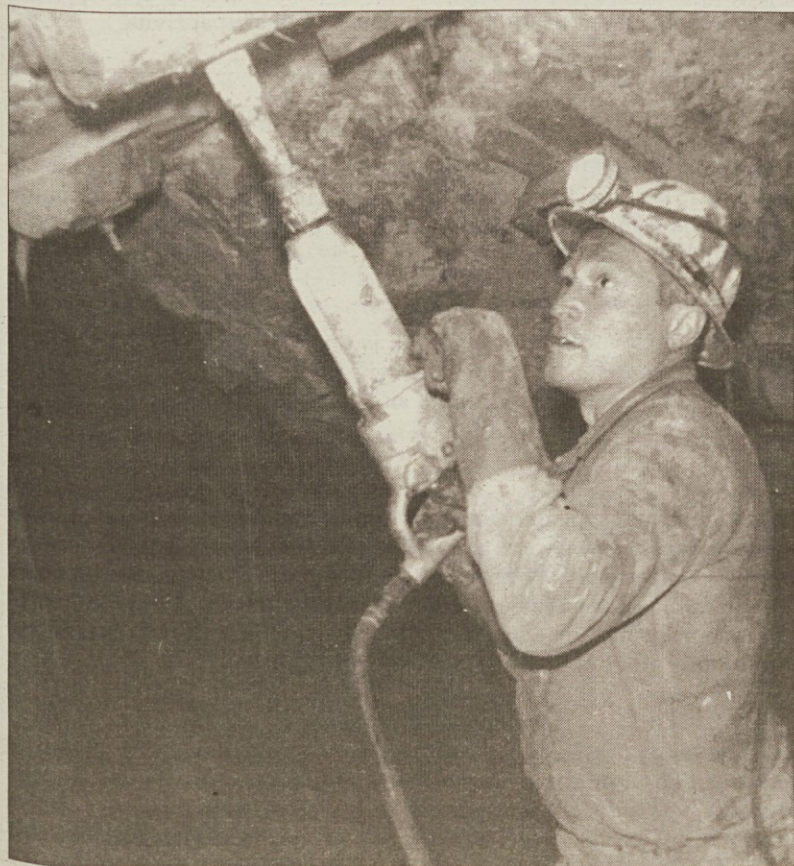
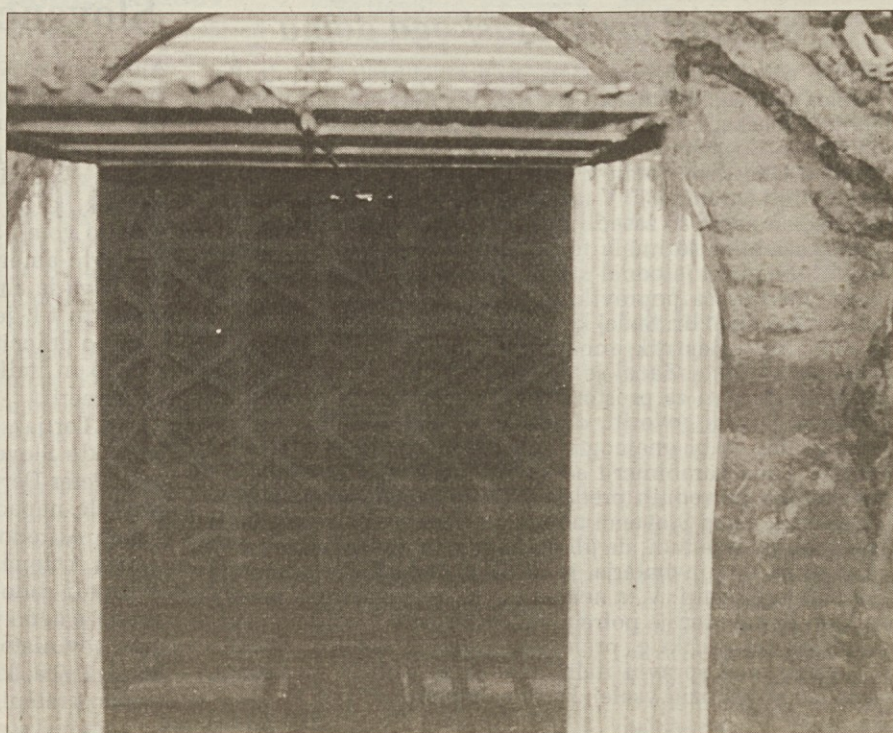
(Konec)

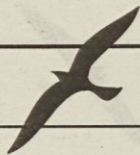
(2) P. Tessitori: »Rabil-Rail-Cave del Predil, una miniera, un paese, una sfida« - Videm 1996

Na slikah:
Spodaj levo rudar Darko Štrukelj med delom v rabeljskem rudniku. Slika je bila posneta decembra 1964, ko je je bilo v rovih pod Kraljevo goro še vse živo...

Desno zgoraj in v sredini: skupina rudarjev v rovu in pred njim. Posnetki so iz sedemdesetih let.

Desno spodaj: Mrezasta kovinska zapora v predoru. To zaporo so postavili leta 1943 Nemci, ki so izkoriščali rabeljski rudnik v svoje vojaške namene in ki so se bali, da bi partizani ne prodrli v Rabelj po tej poti. Kljub zapori pa se je oddelk NOV junija 1944 uspešno prikradel v rudnik in uničil nekatere pomembne tehnične naprave. Zaporo premikajo s pomočjo ročnega skripca, do katerega pridejo delavci šele po tem, ko je agent finančne straže snel poseben svinčen pečat.

KAJ JE PISAL PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

KAKO SMO DOŽIVLJALI

»Delamo, kakor in pripravljamo se,

Konferenca mestnega SIAU

Trst mora postati

zgled bratskega sožitja med narodi

OKTOBER 47

Nova upravna ureditev ne prinaša novosti. Šolsko leto se začne, naslovi na straneh PD pa so podobni tistim iz prejšnjih let: »Hočemo enakopravnost slovenske sole! V zadnjih dneh opazujemo neko živahnost pri organizaciji italijanskih sol. Tako čujemo, da pripravljajo ustanovitev italijanskih sol na Proseku, na Katinari, na Kolonji, v Bazovici in v Škofijah. Naše čelno stališče v tej zadevi je splošno znano. Otroci italijanskih staršev imajo vsekakor pravico, da imajo solo v jeziku svojih staršev. (...) Tako so vsi otroci, ki se morajo letos vpisati v prvi razred na Katinari, prejeli pozive za vpis od italijanskega didaktičnega ravnateljstva, čeprav je vsem in tudi gospodi pri šolski upravi dobro znano, da je Katinara slovenska vas in so tam Italijani zelo, zelo redki.« (5.10.)

Podobno pisanje se nadaljuje ves mesec, problemov pa je več: »Zakaj čakate z namestitvijo slovenskega učiteljstva? Izplačajte slovenske učitelje in profesorje za september!« (11.10.) »Povsod, kjer živijo Slovenci naj se vzpostavijo slovenske sole (...) Ne gre torej samo za Gorisko, marveč tudi za Slovensko Benecijo in Kanalsko dolino.« (23.10.)

Šolstvo je seveda osnova, toda tudi druge kulturne ustanove so važne. »V Gorici ne dovolijo odpreti slovenske knjižnice in čitalnice. V dneh prevzema oblasti v Gorici, ko je bil slovenski živelj in njegova imovina ogrožena od fašističnih nasilnikov, je knjižničar Ljudske knjižnice in čitalnice v Gorici izročil ključ poliji, da bi bila tako zavarovana imovina. Ko se je pa sedaj knjižničar vrnil na kvesturo po ključ, mu jih niso hoteli izročiti. Dejali so, da ne sme odpreti knjižnice, ker je politično stanje preveč napeto in nimajo na razpolago petnajst oboroženih ljudi, da bi jo čuvali. Svetovali pa so, naj si poišče drug prostor, ki ne bo na tako izpostavljenem mestu, kakor je Travnik. Do nadaljnjega pa naj

ostane knjižnica zaprta. (...)« (8.10.)

Obramba pred tako perfidnim nasiljem ni lahka. Vsekakor je treba se okrepiti delo na prosvetnem področju, ki je sicer že dobro organizacijsko zastavljeno. 25.10. je na goriski strani poziv: »Oživimo prosvetno delo! S tem bomo dvignili kulturo. Zveza slovenskih prosvetnih društev v Italiji s sedežem v Gorici poziva ob pričetku letošnje sezone vsa društva in člane k aktivnejšemu delu in oživljanju vsega prosvetnega dela, ki je zaradi dogodkov nekoliko zaostalo. Prosvetni delavci v krajevnih društvih naj takoj pričnejo z izdelavo načrta za letošnjo sezono. (...)« V nadaljevanju daje člankar točna navodila za ustrezno organizacijo dela in zaključ: »Vsak strah, ki ga nekateri se imajo od neslavne vladavine ZVU in fašistične Italije, je odveč. Živimo v novi dobi, v času, ko so nam zajamčene vse clovečanske svobosćine, med katere spadajo tudi kulturna in prosvetna društva!«

Stanje nam postane še bolj jasno, če prebiramo poročila o procesu v Pazinu, ko »Msgr. Ukmar težko obremenjuje škofa Santina« (1.10.). Posebni dopisnik PD navaja tudi izjavo iz zaključnega zgovora župnika Ceka: »Škof Santin je lokavo in premeteno izkoristil duhovščino in birmo ter dvignil po deželi nered in nemir« (2.10.)

Po drugi strani pa maršal Tito izjavlja na ustanovnem kongresu Zveze borcev narodno-osvobodilne vojne: »Delamo, kakor da bo 500 let mir, pripravljamo se, kakor da bo jutri vojna!« (2.10.) in glede na razpoloženje so njegove besede utemeljene. Vsakdo mora utrditi svoj položaj, le da imajo nekateri škarje in platno v rokah. Tudi Slovansko-italijanska antifasistična unija (SIAU) pripravi svoj kongres, da se vrste strnejo in delo boljše načrtuje. Ob načelnih izjavah: »Nismo in ne bomo nikoli klonili!« se zdi pomembna še ugotovitev, da je »naša pot edino pravilna.«

M.K.

Slovenci v Gorici so ostali brez dijaškega doma

Dne 7. oktobra je bila sprejeta pri goriski prefekturi dr. Palamari delegacija Dijske matice, v kateri so bile upraviteljice Dijskega doma Milica Kogojeva, Lojzka Mermoljeva in Marija Bogatajeva. Delegacija je razložila g. prefektu za deva o Dijskem domu v Gorici, ki so ga pred nedavnim rekvizirali karabinerji. V razgovoru je prišlo do razjasnitve, na kakšen način so zasedli prostore slovenskih dijakov. Dijska matica je imela te prostore v najemu. Lastnik je neki Italijan, ki je oddal stavbo v najem, pod pogojem, da jo popravijo. Za popravilo je pa Dijska matica potrošila preko 400 tisoč lir. Sedaj ko je pisla nova italijanska oblast v Gorico, je lastnik enostavno zatajil vse dogovore z Dijsko matico. Začel je spekulirati. Ko so prišli karabinerji vprašati za prostore, je zahteval visoko najemnino in začel je tudi govoriti, da bo zopet odprl hotel; vse to z namenom, da bi onemogočil obstoj slovenskega dijskega doma. Toda karabinerji so se vseeno vselili in plačujejo najemnino po rednih predpisih. Na podlagi tega je g. prefekt dejal, naj si Slovenci poiščejo druge prostore za dijski dom; obljubil je tudi, da jih bo podprl in jim sel na roko. Kar se pa tiče inventarja, je dejal g. prefekt, da ga morajo karabinerji vrniti. V ta nemen naj se še dogovore s poveljnikom in naj uredijo potrebne formalnosti. Tudi ob tej priliki g. prefekt ni pozabil zatrditi, da smo Slovenci enakopravni italijanski državljani in da imamo pravico se pritožiti vselej, ko se nam godi krivica.

(10.10.47)

Preganjanje beneških Slovencev se nadaljuje

Ajdovscina, 9. (Tanjug) - V Beneški Sloveniji, ki pripada po mirovni pogodbi Italiji, se nadaljujejo preganjanja in napadi na slovensko prebivalstvo. Zadnje dni je moral zapustiti svojo rojstno vas Alojz Torljak, ki je sodeloval v narodno-osvobodilni vojni. Svoječasno so ga že aretirale anglo-ameriške zasedbene oblasti in takrat ga je ameriška policija pretepla. V januarju t.l. je bil iz zaporov izpuščen, tako po določitvi državnih mej med Jugoslavijo in Italijo, pa so ga že prišli iskat karabinerji.

Alojz Torljak pripoveduje, da je položaj beneških Slovencev vedno težji. Te dni je neki Peter Derjuk, ki je bil pod okupacijo ovaduh, napadel skupno s svojim pomagačem Alfredom Cicutom, znanega protifašista Antona Sivano iz Sv. Leonarda, ki je zaradi zadobljenih ran takoj umrl; zapustil je ženo in 7 otrok. Neka druga skupina šovinistov pa je napadla antifasista Ivana Zajca, ki ga je prav tako surovo in močno pretepla.

(10.10.47)

Resolucija mestnega odbora SIAU

ZAHTEVAMO:

odpravo potvarjanja narodnosti;
imenovanje slovenskih uradnikov;
razveljavljanje odloka o spremembi
slovanskih priimkov

Mestni odbor SIAU v Trstu je preučil položaj, ki je nastal v mestu in na ozemlju po uveljavljanju določil, ki se nanašajo na zigosanje in registriranje osebnih izkaznic ZVU.

Odbor ugotavlja: 1. ZVU je pri ustanovitvi uradov za zigosanje in registriranje osebnih izkaznic najela uradništvo, ki ne govori, niti, ne razume slovensko. To pomanjkljivost ugotavljajo in se zaradi nje pritožujejo predvsem v tržaški okolici, kjer prebivajo po večini ali izključno Slovenci.

2. Ti uradniki, prežeti s šovinističnim duhom, izkoriščajo svoj uradni položaj in mešajo pojme o narodnostni in državnosti ter namenoma prikazujejo kot jugoslovnske državljane številne državljane STO-ja, ki so slovenske narodnosti, z jasnim namenom, potvarjati na škodo slovenskega življa, številčno razmerje med obema narodnostnima skupinama, ki tu skupaj živita.

Zaradi mestni odbor SIAU

obsoja

ZVU, ki je vendar včasih pokazala, da je znala v svojih aktih uveljavljati načelo dvojezičnosti, ker je v tem primeru, prav sedaj ko je STO tudi formalno priznan, prekršila jasno določbo statuta STO, ki proglašala slovenski jezik, kot uradni poleg italijanskega.

Izjavlja,

da je ZVU edina odgovorna za dejstvo, da je domača reakcija lahko tudi ob tej priliki, kakor sicer skoraj vedno v drugih prilikah spreminja upravno odredbo v odvratno orodje za zatiranje slovenskega prebivalstva STO-ja in sredstvo, s katereim lahko kali red in javni mir.

Zahteva,

Da ZVU ki v nobenem svojem dejanju vezana na rimsko vlado in je torej popolnoma neodvisna v izvrševanju svoje oblasti s STO-ju, nemudoma poskrbi, da se odpravijo sistemi, s katereimi skušajo potvarjati narodnost državljanov. Poskrbi naj hkrati za imenovanje zadostnega števila slovenskih uradnikov in da s tem zajemci spoštovanje narodnosti državljanov ter svoboden in popolno uživanje narodnostnih pravic, ki so potrjene s statutom.

Končno zahteva

razveljavljanje odloka fašističnega rezima o spremembi slovenskih priimkov v italijansko obliko in prizna svakemu državljanu pravico do njegovega izvirnega priimka.

MESTNI ODBOR SIAU

STVARNOST PRED 50 LETI

da bo 500 let mir kakor da bo jutri vojna«

**KAJ
JE PISAL
PRIMORSKI
DNEVNIK
PRED
50 LETI**

Teden demokratičnega tiska STO-ja

Natečaj za črtice, novele in pesnitve

Prireditveni odbor za »Teden demokratičnega tiska Svobodnega tržaškega ozemlja«, ki bo od 1. do 9. novembra t. l., razpisuje dva natečaja - enega v slovenščini ali hrvaščini in enega v italijansčini - za dve črtici, eno novelo, en spominski zapis in eno pesem, ki se niso bili objavljene, z naslednjo vsebino:

1. Črtica o zadnjih manifestacijah pri nas.
2. Črtica socialnega značaja o razmerah pri nas.
3. Spominski zapis o umetniški delavnosti v Trstu v preteklosti.
4. Novela iz partizanskih borb.
5. Pesem z vsebino po svobodni izbiri.

Natečaja se lahko udeležijo vsi prebivalci STO-ja, kakor tudi tisti, ki so rojeni na STO-ju, a prebivajo v inozemstvu.

Rokopise je pošiljati na upravo revije »Donne« - ulica Machiavelli 13 - najkasneje do 25. oktobra t. l.

Nagrade bodo razdelili med »Tedom tiska« ocenjevalni odbor za vsako od petih del in sicer:

Prva nagrada: 10.000 lir;

Druga nagrada: 5000 lir;

Tretja nagrada: 2000 lir;

Nagrajena dela bodo objavljena v demokratičnem tisku STO-ja. Rokopisi se ne bodo vračali.

V Trstu 7. oktobra 1947.

PIREDITVENI ODBOR

Odpušteni uradniki, delavci in nameščenci

Vsi uradniki, delavci in nameščenci, ki so jih odpustili zadnje dni iz službe razne občinske, državne in poldržavne ustanove, uradi in podjetja ali pa so ostali iz kakršnegakoli razloga na prisilnem dopustu z namenom, da bodo odpušteni, naj se čimprej javijo v Gorici na sedežu glavnega odbora »Demokratične fronte Slovencev v Italiji«, v vaseh pa na sedežih krajevnih odborov Fronte.

(7.10.47)

Namesto v tovarnah naj omejijo tok na plesiščih in v zabaviščih

V ladjedelnici Sv. Marka in v drugih podjetjih so skrcili zaradi pomanjkanja električnega toka delovni čas na 36 tenških ur. S tem ukupom je delavstvo, ki je že itak malo zaslužilo, hudo prizadeto, to pa tem bolj, ko se bliža zima, ko so vse potrebe se večje. Medtem ko so podvzeli proti delavcem take mere, pa vidimo razna zabavišča, kinematografe, plesišča in druge lokale v sredini mesta razkosno razsvetljene. Če se je že morala skrciti uporaba električnega toka, bi morali zardi tega trpeti delavci in bi morali podvzeti prej druge stroge ukrepe za omejitev toka. Zato delavstvo upravičeno sumi, da je ta mera načrtna, saj se že dolgo časa jasno kaže namera, cimbolj sabotirati industrijo, trgovino, plovbo itd. da se po eni strani dokazuje, da Trst ne more samostojno živeti, po drugi strani pa, da se prisili delavstvo k emigraciji ter se tako uniči odpor delavnega ljudstva proti imperialističnemu zasuznjevanju. Znano je na primer, da je se v zadnjem času Cosulich odklonil razna naročila, ker mu ni do tega, da bi ladjedelnic delale in zaposlovala delavstvo. V mestu se celo suslja, da prejema g. Cosulich milijonske subvencije le da ohrani ladjedelnice v sedanjem mrtvilu.

(10.10.47)

Tudi o tem gospod Marazza ni bil obveščen

Dne 16. septembra, ko se je v Gorici vršila slovesna predaja oblasti, se je med drugimi pripetil sledec dogodek.

Gospod Gravner iz Gorice je ustavil na cesti avto s krabinerji, ki so patruljirali po mestu. Povedal jim je, da so prisli k gostilni Pavlin v Drevoredu 20. septembra razgrajati z namenom, da napadejo prostore, in da grozijo družini. Karabinjerji so odgovorili, da ne morajo marediti ničesar, ker nimajo se ukaza od komandanta. Odpeljali so se. Sele čez dobre dve uri so se vrnil, ko so fasisti ze svoje delo opravili. Slovenska gostilna je utrpela veliko škodo.

Zakaj niso »visje oblasti«, ki so bile o tem obveščene, zapovedale karabinjerjem, da v mestu vzpostavijo red in mir?

Se drug značilen primer: Istega dne ob 15. uri so vdrl organizirane skupine v stanovanje slovenskega odvetnika dr. Josipa Grudna v ulici Silvio Pellico st. 1. Zmetali so mu na cesto obleko, knjige, pohištvo in vse zažgali, poleg tega so mu ukradli 20 tisoč lir.

Nekateri med napadalci so ostali nekoliko razočarani. Govorili so: »Ne, v to stanovanje se ne bom preselil. Je pa že boljše tisto, kjer zdaj stanujem«. Nekdo drugi spet: »Smo mislili, da ima ta odvetnik lepše stanovanje...«. Bili so esuli, ki so jih tja poslali od neke organizacije, pa so imeli najbrž slabe informacije in niso vedeli, da je bombardiranje za časa vojne poškodovalo tudi stanovanje dr. Grudna.

(4.10.47)

Volk dlako menja narave pa nikoli...

Gizela Colja, mati padlega partizana, ki so jo 16. septembra napadle in ranile fašistične bande pripoveduje:

V torek dopoldne, ko se je povorka manifestantov blizala Spominskemu parku, sem sla po opravkih po ulici Alfieri. Iz povorke se je ločila skupina žensk in moških ter me obkolila. Zaceli so me zmerjati s »sciavo« ter z drugimi prostakimi zalivkami. Bili so me in pretepali s pestmi in palicami ter me vrgli na tla. Iz ust se mi je vtila kri, prav tako mi je krvavelo koleno. Med pretepanjem so trgali raz mene obleko, tako da sem se znašla na ulici gola. Ko so že mislili, da sem v nezvesti, so me hoteli se oropati. Na prsih sem imela zlato zaponko, ki so mi jo ukradli in prav tako so mi trgali iz uses zlate uhanke, z vratu zlato veržico z medaljonom, s prsta pa so mi hoteli sneti poročni in zaročni prstan. Klicala sem na pomoč. V bližnjem parku je bila sicer italijanska vojska in policija, toda nihče se ni na moje klice odzval. Vsa krvava in gola sem se zatekla v bližnjo vežo, toda se na poti do veze so me kamenjali in vame pljuvali.

Medtem so opozorili mojega sina, kaj se je zgodilo. Vsa v strahu sem ležala v ulici Donizetti, medtem ko so na ulici sezigali mojo obleko. Ko je prišel sin in me zaščitil, se mi je posrečilo, da sem se zatekla k neki znanci. Tudi v to stanovanje je drhal skušala vdreti, ker pa se jim ni to posrečilo, so pobili stekla na oknih.

(1.10.1947)

197 Šentjakobčanov še vedno na cesti

medtem, ko esuli takoj dobe stanovanja

Šentjakobski okraj je med tistimi deli mesta, ki so najbolj trpeli zaradi bombardiranja med vojno. ZVU je le malo ukrenila za olajšanje stanovanjske bede, ki je nastala zaradi mnogih stanovanjskih hiš. Popravili so nekaj poslopij, toda večji del le laze poškodovanih. Druge hiše pa, ki so težko poškodovane ali do tal podrte, pa se sedaj čakajo na popravila in obnovo, kakor jih lahko vidimo na pr. v ulici della Guardia in v bližnji okolici.

197 Šentjakobčanov, ki so ostali na ta način brez stanovanja, nam je poslalo posebno pismo, v katerem se pričujejo zaradi zavlačevanja tega tako važnega vprašanja in proti stanovanjskemu uradu, ki vse premalo skrbi za racionalno razdelitev stanovanjskih prostorov vojnim oskudovancem tam, kjer so se na razpolago.

Kako to, da nasteti esuli, ki stalno prihajajo v Trst, takoj dobijo stanovanje, kakor ga dobijo tudi tisti, ki lahko plačajo visoke nagrade, dočim stanovanjski urad ne more preskrbeti bivališca tistim Tržacanom, ki nimajo denarja, da bi plačevali take nagrade?

(2.10.47)

FIZKULTURA

Nogometne tekme za prvenstvo STO-ja

Nogometni odsek UCEF-a je določil, da se začnejo 12. t. m. tekme za nogometno prvenstvo STO-ja. Na tekmah bodo sodelovala moštva 14. fiskulturnih društev in sicer: Magdalena, Rojan, Tovarna strojev, Montebello, Costalunga, Skedenj, Lj. Ponziane (rezerva). Sv. Ana, Frausin, (Milje), Izola, Umag, Aurora, (Koper), Dreher in Pristanščiki. Najboljše kvalificirana nogometna enajsterica v lestvici bo postala državni prvak STO-ja. Zadnji dve enajsterici v klasifikacijski lestvici, pa bosta izpadli. Nadomestili pa jih bosta obratno dve najboljši mostvi iz kola za pokrajinsko prvenstvo. V ta namen bodo v torek 7. t. m. na sedežu UCEF-a določili seznam srečanj. Zato naj pridejo na sestanke vsi predstavniki fiskulturnih društev, ki bodo sodelovala.

Prvenstvo Jugoslavije v odbojki od 3. do 5. oktobra

Danes, 3. oktobra se bo pričelo v Ljubljani prvenstvo Jugoslavije v odbojki. Ta prireditve bo za balkaniado gotovo največja prireditve v Ljubljani. Tekme bodo na igriščih FD Enotnosti v Tivoliju. Za letošnje finalno državno prvenstvo se je na podlagi republikanskih prvenstev in kvalifikacijskih tekem plasiralo 6 moških in 8 ženskih društev.

V tekmovalju moških ekip nastopajo naslednja društva: Partizan CDJA, prvak Hrvatske Mladost (Zagreb), prvak Slovenije Enotnost (Ljubljana), prvak Srbije Crvena zvezda (Beograd), prvak vzhodnega kvalifikacijskega tekmovanja Slovan (Beograd) in prvak zahodnega kvalifikacijskega tekmovanja Polet (Maribor). Vsa moštva so izenacena in se obeta napeta borba za prvo mesto, ki ga brani lanskeletni prvak in letošnji zmagovalac na turnirju mest moštvo CDJA Partizan, tako

da je favorita za prvo mesto težko predvideti.

Od ženskih ekip sodelujejo: Polet (Maribor), Enotnost (Ljubljana), Mladost (Zagreb), Spartak (Subotica), Crvena zvezda (Beograd), Torpedo (Sarajevo) ter prvaka Crne gore in Makedonije.

Rekordna prireditve v Moskvi

O priliki prireditve 800-letnice Moskve je bilo v Moskvi izvedeno množično mostveno tekmovalje, ki po številu udeležencev dalec prekaša vse dosedanje sahovske prireditve na svetu. V mostvenem turnirju je igralo 48 mostev, vsako s 100 igralci, torej skupno 4800 ljudi! V eni izmed predsupin je zmagal Kujbisevski rajon nad Proleterskim rajonom. Ob pričetku tekmovanja so bile po vseh moskovskih javnih parkih in sekcijah igrane se propagandne proste in brze partije.

(3.10.47)

Odslovitev nameščencev

Dosedanji slovenski oddelek pri solskem skrbništvu, ki ga je postavila pokojna angloameriška uprava na našem področju, je razpuščena. Krozijo glasovi, da ga bodo baje na novo imenovali. Med odpuščenimi je dr. Hacin in se stirje drugi uradniki.

Ne bomo se spuščali v oceno in delo razpuščenega skrbništva, katerega je stal na čelu za slovensko solstvo dr. Hacin, ki ga je tako favorizirala angloameriška solska uprava. Zeleli bi, da bo prosvetno minostrstvo v Rimu pri imenovanju oseb za novo vodstvo slovenskih sol v Italiji zbralo take strokovnjake, ki bodo dejansko odgovarjali potrebam in željam naše ljudstva. (23. 10. 47)

SLOVENCII!

Ne dovolite, da vam sovinitični uradniki na prošnjah za ziganje osebnih izkaznic oznacijo, da ste italijanske narodnosti in vas prisilijo, da to celo podpisete.

Vsak primer nepravilnega uradovanja prijavite na našem uredništvu!

(10.10.1947)

Dijaški teden 18. 26. X.

Olajšate šolanje
našemu dijaštvu!

Prispevajte v dijaški
sklad!

O guvernerju

Lake Success. 3. (Ansa) - Dopisnik Anse poroča, da podpira baje francoski predlog, naj bi se o imenovanju tržaškega guvernerja sporazumeli Jugoslavija in Italija, tudi britanska delegacija. Predsednik Varnostnega sveta za mesec oktober Alexander Cadogan ni se določil dneva za razpravljanje, domnevajo pa, da bodo o tem razpravljali prihodnji teden. Nekateri člani ameriške delegacije so ugotovili, da se ne bodo upirali taki rešitvi, da pa so mnenja, da se bosta Jugoslavija in Italija o tem težko sporazumeli.

Gorica, 7. - »Ansa« javlja, je bil med Jugoslavijo in Italijo sklenjen začasn sporazum glede prehoda meje za kmetovalce - dvo lastnike, ki bodo prejeli začasne prepustnice, s katerimi bodo lahko vsakodnevno hodili čez mejo na poljska dela. (8. 10. 47)

Timodella skrivnost popolnega telesa

S pomočjo brezplačne računalniške analize odkrij, kaj ti najbolj ustreza!

AKTIVNI PROGRAM

- osebni program s posebnimi gibi za shujšanje
- izguba odvečnih cm in izvrstno splošno psihofizično počutje
- aktivno odstranjevanje celulitisa

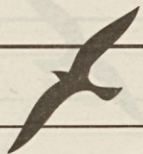
PASIVNI PROGRAM

- masaža s fitokozmetičnimi proizvodi
- elektrostimulacija s profesionalnimi napravami
- shujševalne metode z novim termalnim blatom Jean Klebert
- in poleg tega še:
čiščenje obraza, manikura, pedikura, depilacija itd.

“
Timodella
Club
”

DO 15. OKTOBRA 97
3 POSTOPKI
IZ VAŠEGA OSEBNEGA PROGRAMA
BREZPLAČNO

Trst - Ulica Bramante 6
Tel. (040) 309118

PO MERITVAH STROKOVNE SLUŽBE

Obračun letošnje trgatve je nadvse pozitiven

Letošnja vina bodo bogatejša na aromah, a nekoliko manj agresivna

S trganjem rdečih sort se konec tega tedna na trzaskem Krasu trgateg izteka, medtem ko se je v Bregu zaključila že prejšnji teden. Sedaj je torej čas, ko lahko naredimo obračun. Za uvod ga na kratko strnimo v dve zgovorni besedi: zelo pozitiven.

Strokovna služba Kmečke zveze je v teh tednih na celotnem trzaskem teritoriju izvedla približno 500 meritev sladkorja in kislin v grozdju. Iz pridobljenih podatkov izhaja, da je stopnja sladkorja v mostu tako v Bregu kot na Krasu zelo visoka in vsekakor nadpovprečna. To pa je jasna napoved za odlično kakovost vin, kar velja za rdece in bele sorte.

Kislina je rahlo izpod ravni, ki je sicer značilna za naša področja, razlog zanjo pa je sušno obdobje zadnjega poldruga meseca, pomanjkanje vode pa vselej spremlja padec kislin.

Tako lahko zanesljivo napovemo, da bodo le-

tošnja vina torej bogatejša na aromah kot na telesu, ker je vsebnost snovi, se zlasti alkohola, neobčajno visoka. Bodo pa zaradi nižje stopnje kislin nekoliko manj agresivna.

Naj pri temu dodamo, da je kislina nižja le pri

belih sortah. Pri teranu se namreč ta problem ne postavlja zaradi podnebja in sortnih značilnosti.

Glede količine so potrjene napovedi, po katerih je letos od 25 do 30 odstotkov nižja. Pri tem pa gre upoštevati dejstvo, da je bila lanske letina po količini nadpovprečna. Tako je v resnici letos minus 10 odstotkov, če upoštevamo, da je bilo lani plus 20. Vendar so glede na lego vinogradov po količini precejšnje razlike. V Bregu na primer ni bistvenih razlik z lanskim pridelkom, manj pa ga je na Krasu, se zlasti v zgoniski in repentabrski občini, ki sta bili bolj izpostavljeni letošnji aprilski pozebi. Pomladanski mrz je precej poškodoval zgodnje sorte kot so vitovska in teran, medtem ko se je malvazija nekako izmazala, glede na to, da njeni poganjki vzklijejo kaka dva tedna pozneje.

Ko smo že govorili o sladkorju, naj povemo še to, da smo v zadnjih petnajstih dnevih pri meritvah opazili njegovo zelo hitro narascanje. V dveh tednih se je povzpela kar za 3 do 4 stopinje in je od 16 dosegel višino 20. To je posledica izredno ugodnih vremenskih razmer in pametno so ravnali vsi, ki so se odločili za cim poznejše trganje, kajti to bo gotovo zelo blagodejno vplivalo na kakovost vina.

dr. Mario Gregoric
strokovna služba
Kmečke zveze

ORGANI JAVNE VARNOSTI NA DELU

Vinogradniki pod strogo kontrolo

Za kršitelje so predvidene visoke globe - KZ na razpolago za pojasnila

Kot smo že poročali v kmetijski prilogi dnevnika (16.9.), je ministrstvo za kmetijstvo izdalo okrožnico št. 4/97, v kateri obvezuje organe javne varnosti, da nadzorujejo pridelovanje vina in prostore v katerih se izvaja vinifikacija, pred morebitnimi potvarjanji vinskega pridelka in goljufijami.

V teh dneh ob trgatvi in neposredno po njej, so organi javne varnosti te kontrole že začeli izvajati po vsej deželi in tudi pri nas, kar se doslej v tržaški pokrajini še ni dogajalo. Zato Kmečka zveza čuti za svojo dolžnost, da vinogradnike ponovno opozori na nekatere glavne obveznosti iz predpisov, ki jih je treba izvajati, saj so za kršitelje predvidene visoke globe.

Za kleti in druge prostore, v katerih se vino prideluje in hrani, je potrebno zdravstveno dovoljenje v smislu zakona 283/62. Prav tako morajo imeti zdravstveno knjižico vsi tisti, ki se ukvarjajo s pridelavo vina.

V kletih, kjer vinogradniki hranijo vino, ne smejo, razen vina, biti prisotne nobene druge snovi ali pridelki, kot so zganje in alkohol, sladkor in njegove razstopine, sirupi, pijače ali sokovi, ki so različni od mosta in vina ter sladkorne ali kvasne snovi, ki so različne od onih, ki se pridobivajo v zvezi z grozdom, suho grozdje in iz njega pridelane stvari, ki bi vinu lahko dale poseben okus in vonj, snovi, ki so dovoljene za pripravo penecih ali aromatičnih vin, nedovoljene dodatne snovi ali barvila, lahka vina (ali vina, ki jih poznamo kot »zun-

to« ali »bevando«, mosti ali vina z naravno stopnjo alkohola, ki je nižja od 8 odst. za cono C1, za 8,5 odst. za cono C2 in pa 9 odst. za cono C3).

Vsi vinogradniki morajo nadalje voditi register, v katerega morajo beležiti proizvodnjo vina (vinifikacijo), morebitno ustekleničenje in prodajo. V primeru, da se prodaja vino v posodah z manj kot 60 litrov zmogljivosti pa tudi register, za IVA. Letna prijava vina vsebuje register, ki

lahko služi za registracijo vseh teh vkajzb, razen za navedbe IVA, ki je lahko ločena. V primeru pa, da ta register ne zadostuje za vse knjizbe, si je treba oskrbeti, ločeno za vinifikacijo, komercializacijo in stekleničenje, posebne registre. Ti registri morajo biti ozgledani pri službi za preprečevanje potvorb. Za podrobnejša pojasnila se lahko priza-deti obrnejo na Kmečko zvezo.

(jk)

STROKOVNI NASVETI

Kmetijska opravila v oktobru

Oktober je čas, o se narava počasi pripravlja na blizajoči se zimski počitek. Zaradi hladnejšega vremena narava upočasni svoj ritem, zato veliko tipično poletnih opravil (zalivanje, zatiranje plevelov, skropjenje proti številnim boleznim ali škodljivcem) ni več potrebnih ali vsaj ne tako nujnih. Oktober je pač čas, ko nam zemlja ponuja veliko pridelkov in nas tako obdaruje s trdom, ki smo ga vložili v prejšnjih mesecih. In če smo dobro sejali, bomo dobro tudi poželi.

Vinograd in klet - Letošnja trgatve je v glavnem končana in v kletih iz mosta že nastaja mlado vino. Slednje je že spravljeno v sodih in po burni fermentaciji prvih dni imamo sedaj fazo upočasnjene fermentacije. Vsak kletar dobro ve, da mora slednja potekati ob odsotnosti zraka in je zato na sodu nujno potreben čep s cevko, ki se konča v vodi, ali pa za to izdelana plastična priprava, ki jo zlahka dobimo v kmetijskih trgovinah. Slednje omogočajo ogljikovemu kisiku, ki se tvori med fermentacijo, da izhaja, preprečijo pa, da kisik pride v sod in na ta način kvari mlado vino. V slučaju, da takoj pred fermentacijo opazimo katerekoli nepravilnosti (v okusu, v barvi, itd.), je najbolje, da se o tem posvetujemo s strokovnjakom, ki nam bo tudi svetoval oz. opravil kemijsko analizo vzorca vina.

Oljčni nasad - Če smo povedali, da bo letos oljna letina manj obilna. V septembru smo tudi najavili napad oljne muhe, ki je letos za-

radi ugodnih pogojev nekoliko večji, kot po navadi. Ker je napad oljne muhe možen tudi v oktobru, bomo morali biti tudi v tem mesecu pozorni in slediti bomo morali nasvetom specifične strokovne službe, ki nadzira škodljivca. Oljkarje se enkrat spomnimo, naj se strogo držijo karentne dobe uporabljenega insekticida.

V tem mesecu se lahko posebno na oljkah pojavi oljna kozavost (Cycloconium oleaginum). To je glivična bolezen, ki se lahko pojavi bodisi pomladi, kot jeseni ali tudi pozimi, če je podnebje posebno mlo in vlažno. Dobri pogoji za njeno razširjenost so vlažno vreme in temperatura med 10 in 20 stopinjami Celzija. Bolezen se najraje pojavi na starejših ali slabo obdržanih drevesih. Bolezenski znaki se kažejo na zgornji strani listov, v obliki 10 milimetrov velikih okroglih sivkastih madežev, ki so obrobljeni s črno barvo. Madeži spominjajo na piko v obliki oči, ki jih ima prav na repu. Zaradi tega boleznijo recemo tudi pavje oko. Listi kmalu nato porumenijo in odpadejo. Ob hujšem napadu se lahko cele veje posušijo. Oljčno kozavost zatiramo z 1 % bakrenimi pripravki (Rame caffaro). Proti kozavosti se lahko borimo tudi s pripravki, ki spadajo v skupino ditiokarbamatov (Dithane, Antracol indugi), vendar zgleđa, da so slendji manj učinkoviti. Z istimi sredstvi branimo oljko pred morebitnimi drugimi glivičnimi boleznimi. Pripravek lahko pomešamo z insektici-

dom, ki ga v slučaju napada uporabljamo za zatiranje oljne muhe.

Sadovnjak - V tem mesecu pobiramo pozne sorte jabolk in hrušk. Ob pobiranju sadeže lahko zasucemo, da se bolje odtrgajo iz veje in da bi veje ne poškodovali. Stalno moramo pregledovati že shranjene plodove in odstranjevati bolne in gnile, da ne bi to prizadelo še ostali pridelek.

Oktober je čas za jesensko skropjenje sadnega drevja. Skropimo proti skrlupu (Venturia inaequalis) na jablani in hruški. Skropimo v času, ko listje odpada. Na ta način preprečimo, da bi gliva prezimila v odpadlih listih. Vsekakor za skropjenje počakajmo, da sadeže pobremo. V ta namen uporabljamo bakrene pripravke.

Skropljenje opravimo tudi na breskvi. Z istimi sredstvi, kot proti skrlupu, sedaj ukrepamo proti breskvini kodravosti (Taphrina deformans) in listni luknjicavosti (Coryneum beijerinckii). Slednja lahko napade tudi ostale kosčicarje, zato bomo v primeru, da smo letos imeli napad, skropili tudi drugo sadno drevje. Skropljenje kosčicarjev lahko opravimo tudi, ko je listje že odpadlo.

Ko listje odpade, sadimo sadno drevje. Zato moramo prej pravilno pripraviti sadilne jame, izbrati vrsto in sorto ter pravilno razdaljo med drevesi.

Zelenjavni vrt - Tudi v zelenjavnem vrtu se delo postopoma manjša. Zato je možno, da

razpolagamo s časom za ureditev malega tunela, pod katerim bomo podaljšali rast nekaterih povrtnin, ki smo jih gojili skozi poletje (npr. petštilj, zelena, razni radiči in solate). To je bolj potrebno v krajih, kjer se ponoči že precej ohladi. Tunel bomo pozneje uporabljali v zimskih casih.

V oktobru sejemo zimsko spinaco, motovilac, sadimo pa česen, belo čebulo in kuhinjska zelisca. Sadimo ali pesadimo jagode. Oktobrski zelenjavni vrt nam nudi se veliko stevalo različnih vrtnin. Če temperature ostanejo visoke in prevladuje sončno vreme, iz vrta lahko se pobiramo paradiznike, papriko, jajčevce in baziliko, posebno v toplejših legah. Poleg tipičnih poletnih zelenjadnic pobiramo se zgodnje sorte kapusnic (zelve, zgodnjo cve-taco), radič, korenje in sladki komarček. Pobiramo tudi spinaco, ki smo jo sejali poleti.

Vrtnine, ki smo jih že spravili, kot so krompir, čebula in buče, moramo stalno nadzorovati, da ne bi, posebno ob vlažnih dneh, zacele gniti. Brz moramo odstraniti ognjišca boleznijo. Cas je, da razmnožimo kuhinjska zelisca. Poleg tega, da pridobimo nove rastline, s tem opravilom rastline tudi pomladimo. Rastline izrujemo iz zemlje in jih razdelimo na dva ali več delov. Vsak del mora imeti dovolj korenin. Novonastalim rastlinam pred saditvijo odrezemo morebitne stare veje in jih krajšamo. Hitro nato dobro zalijemo, ne pa gnojimo.

dr. Magda Sturman

NA POBUDO USTANOVE ERS

Obisk agroturističnih operaterjev iz Avstrije

Ob koncu minulega tedna je bila v naši deželi na dvodnevni obisku delegacija agroturističnih operaterjev iz avstrijske Koroske in Stajerske.

Pobudo za obisk je dala deželna ustanova za razvoj kmetijstva ERS, z namenom, da se avstrijski gostje seznanijo z raznoliko agrituristično ponudbo v Furlaniji Julijski Krajini. Obstaja namreč skupni interes in načrt, da se ustanovi društvo za povezavo agriturističnih operaterjev Koroske, Stajerske in Furlanije, v okviru katerega naj bi prislo do izmenjave izkušenj in tudi turistov.

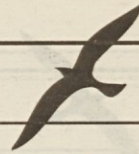
Gostje iz Avstrije so obiskali več agriturističnih kmetij v deželi, obisk pa se je zaključil v Mavhinjah na agriturizmu člana Kmečke zveze Chiattija. Avstrijski delegaciji je spregovoril strokovnjak Kmečke zveze dr. Mario Gregoric z orisom značilnosti kmetijstva na Trzaskem, za avstrijske goste pa je bila to tudi priložnost, da se seznanijo s položajem naše narodne skupnosti. (du)

Zasedanje vsedržavne konfederacije kmetov

V Rimu je ta teden zasedalo vodstvo vsedržavne konfederacije kmetov CIA. Predsednik Giuseppe Avolio je uvodoma poročal o predstavljenem osnutku finančnega zakona, ki predvideva dodatna bremena tudi za kmetijski sektor. Večje bodo socialne dajatve, več bo stalo zavarovanje za nezgode na delu, povisal se bo davek na dodatno vrednost IVA, na kmetijska podjetja pa bo nedvomno vplival tudi povisek IRPEF, ki je predviden za proste poklice. Avolio je nastel te in še druge primere, pri čemer je vsekakor poudaril nujnost, da Italija tudi z rigorozno politiko zrtev in krčenja javnih izdatkov naredi vse kar je mogoče, da pravočasno ujame evropski vlak. Avolio je bil kritičen do vlade, ki se ob proračunski razpravi posvetuje in pogaja le s sindikati, ne pa tudi s kmetijskimi stanovskimi organizacijami. Tako so v predlogu finančnega zakona naložbe za kmetijski sektor predvidene le v omejenem obsegu.

Vodstvo CIA, ki se ga je udeležil tudi tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec, je obravnavalo se vrsto drugih vprašanj, kot so zakonski normativ o parkih, reforma stanovskih organizacij in program pobud za jesen-zimo. Med temi je v ospredju sklic vsedržavne občnega zbora, ki bo letos anticipiran na 29. oktober in na katerem bo prisotna tudi delegacija Kmečke zveze. (du)

KOŠARKA / ZMAGA JADRANA V C LIGI

Jadranovci do konca ohranili mirne živce

Ekipa iz Ferrare je bila za naše fante zelo trd oreh

Jadran NTKB-Estensi Acciai Gallo 62:57 (36:20)

JADRAN NTKB: Oberdan 12 (3:4 prosti meti, 3:4 met za dve točki, 1:3 trojke), Pozar 5 (1:2, 2:4, 0:2), Pregarc 10 (3:4, 2:5, 1:5), Rustja 5 (1:2, 2:2, -), Samec 20 (2:3, 6:12, 2:2), Grbec 0 (-, -, 0:5), Hmeljak 10 (-, -, 5:9), Franco n.v., Valente n.v., Slavec n.v. Trener: Vato-vec

ESTENSI: Raule 7 (-, 2:3, 1:1), Bruzzi 11 (8:8, 0:4, 1:6), Nieri n.v., Malagodi 20 (8:8, 7:13, 0:2), Stignani 9 (1:2, 4:5, 3:5), Gurtner 2 (2:2, 0:4, -), Procatere 0 (-, 0:1, -), Binotto 8 (-, 4:8, -), Torroni n.v., Roncorati n.v. Trener: Tranchella.

Sodnika: Musizza in De Rossi iz Vidma

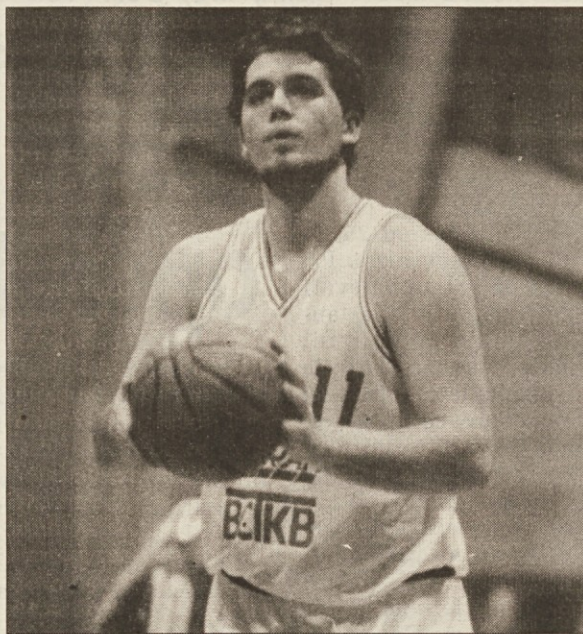
Po izvrstni igri v prvem polcasu je Jadran NTKB sinoči osvojil svojo prvo zmago v tem prvenstvu, če ne upoštevamo uspeha brez boja v prvem kolu proti Sacilu. Zmaga je tembolj pomembna, saj je naša združena ekipa igrala brez Sandija Rauberja, ki je zbolel za gripo.

Jadranovci so v prvem polcasu igrali zares odlično: dobri so bili v obrambi in se boljši v napadu. Gostje so prvi točki dosegli sele po treh minutah in pol (6:2). V tem delu se je zlasti odlikoval Stefan Samec, ki je dal 10 točk in imel 7 skokov ter dve blokadi. Po vodstvu 16:10 v 10. min. so jadranovci razliko še povečali, povedli za 15 točk v 15. min. (28:13), da bi sklenili polcas z največjo prednostjo 16 točk (36:20). Za igro v prvem

polcasu je treba pohvaliti, poleg odličnega Samca, prav vse ostale.

Tezave za naše košarkarje so se začele v drugem polcasu. Gostje so z delno razliko 4:0 zaostanek zmanjšali. Jadranovci so bili predvsem v napadu kot zakrčeni, tudi zaradi agresivne igre nasprotnika, ki je stalno nihal zaostanek. Vatočevim fantom se je sele po osmih minutah v napadu »odprlo«. Gostje pa so se s požrtvovalno igro v zadnjih minutah nevarno približali jadranovcem, tako da je bil rezultat v 38. min. le dve točki v korist naših (55:53). Zadnji dve minuti sta bili skrajno napeti. Jadranovci pa so le obdržali mirno kri in tudi zaslužen zmagali.

»Vsem fantom cestitam za dobro igro, predvsem v prvem polcasu, se posebno pa bi pohvalil

Stefan Samec je dosegel 20 točk

Stefana Samca. V začetku drugega polcasu nas je zajela kot trema pred zmago, nato smo reagirali in tudi zmagali. Upam,

da bomo z zmagami privabili v Portuale se večje število gledalcev,« je tekmo komentiral trener Jadrana Walter Vatovec. -bl-

KOŠARKA / SPOMIN NA PREZGODAJ UMRLEGA IGRALCA

Boru memorial Boris Tavčar

Borovci v finalu premagali Kontovel - Domu tretje mesto

Bor je s sinocno zmago nad Kontovelom osvojil memorial Boris Tavčar in s tretjo zmago dokončno osvojil pokal v spomin na prezgodaj preminulega košarkarja. Pokal je zmagovalcem izročila Borisova družina. Tretje mesto je osvojil goriški Dom, ki je premagal Cicibono. Obe zmagi sta bili dokaj gladki in torej popolnoma zasluženi. Pri Ciciboni zasluži pohvalo Stefancić (letnik 1980), pri Boru pa se je dobro obnesel Susani.

ZA 1.MESTO

Bor Radenska - Kontovel 80:64 (45:23)

Bor: Filipčić 8, Susani 26, Percić 7, Velinski 3, Barini 7, M.Simončić 9, Tomšić 10, Racman 1, Posega 8. Trener: Furlan.

Kontovel: Pertot 19, Spadoni 0, Turk 17, Gulic 1, Danieli 2, Cividari 6, Krizman 6, Ceme 2, Vodopivec 0, Starc 4, Godnič 7. Trener: Vremec.

ZA 3.MESTO

Dom Rob Roy - Cicibona Pref. Marsich 91:67

Dom: Kosuta 5, Corsi 12, Podbersig 4, Franco 12, Ambrosi 3, Campanella 19, Covi 4, Guameri 13, Jarc 18. Trener: Semolčić

Cicibona: Pettiroso 8, Persi 5, Messini 9, Pavlica 4, Cuppin 9, Bajc 2, Ursic 4, Stefancić 6, Furlan 8, Krizmančić 6, Bandi 4. Trener: Batilana.

domači šport

Danes

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

15.30 na Proseku: Primorje - Juventina; 15.30 v Bazovici: Zarja Gaja 97 - Monfalcone

1. AMATERSKA LIGA

15.30 v Gonarsu: Gonars - Vesna; 15.30 v Lignanu: Lignano - Sovodnje

2. AMATERSKA LIGA

15.30 v Turjaku: Isonzo - Breg; 15.30 v Doberdobu: Mladost - Villanova; 15.30 v Trebcah: Primorec - Zaule Rabuiese

3. AMATERSKA LIGA

15.30 na Opčinah, Ul. Carsia: Servola - Zarja Gaja; 15.30 v Zavljah: San Vito - Kras

NARASCAJNIKI

10.00 v Repnu: Primorje - Zaule Rabuiese; 10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Staranzano

NAJMLAJŠI

11.45 v Trstu, Ul. Carnaro: Ponziana B - Zarja Gaja 97

ZACETNIKI

10.30 v Standrezu: Juventina - Piedimonte;

NAMIZNI TENIS

ZENSKA A1 LIGA

10.00 v Muraveri, Drevored Rinascita: Muravera - Kras Generali

MOSKA C2 LIGA

10.00 v Trstu: Pellicana - Kras

ZENSKA C2 LIGA

10.00 v Zgoniku: Kras B - Fincantieri

MOSKA D LIGA

10.00 v Zgoniku: Kras - Fincantieri

ODBOJKA

4.TURNIR PRIJATELJSTVA

9.30 v Trstu, 1. maj: nastopa tudi zenska ekipa Koimpex

TURNIR CASSAMARCA

9.30 v Trstu, Monte Cengio: nastopa Koimpex (moški)

ODBOJKA / ITALIJANSKI POKAL

Valovci s težavo strli Koimpex

Gostje bi lahko celo povedli z 2:0 Koimpexova dekleta tokrat slabše

Imsa Kmečka banka - Koimpex 3:1 (13:15, 16:14, 15:12, 15:8)

IMSA KMEČKA BANMKA: Feri 5+13, Florenin 2+10, Snidero 13+18, Buzzinelli 3+4, Beltrame 6+10, Rigonat 4+2, Sulina 6+7, Cernic 2+0, Visciano 0+0.

KOIMPEX: Riolino 3+3, Colautti 2+2, Bertocchi 7+15, Radetti 1+0, Božić 5+7, Stabile 2+11, Volčić 0+0, Kralj 7+16, Princi 1+1.

Valovci so nastopili brez Aizze in Cole, ki sta zbolela noč pred derbijem, trener De Marchi pa je v prvih dveh setih iz varnostnih razlogov pustil na klopi za rezerve tudi rahlo poškodovanega Sulino. Gostitelji so tako zaigrali s postavbo Rigonat podajac, Snidero glavni tolkač, Feri in Florenin sprejemalca, Buzzinelli in Beltrame centra. Koimpex pa je »odgovoril« s standardno sesterko Colautti podajac, Bertocchi glavni tolkač, Stabile in Kralj tolkača, Riolino in Božić centra.

Tri seta je bil derbi zelo izenačen. Obe ekipi sta delali precej napak in z lahkoto dosegali menjavo servisa, zato je tekma trajala skoraj dve uri in pol. Val je v obeh uvodnih setih povedel, slogasi so mu bili stalno za petami, gostitelji pa so v obeh končnicah zasli v težave. Koimpexu se je tako po zmagi v prvem setu ponudila izredna prilika: v drugem setu je imel na voljo kar štiri zaključne zoge, vendar jih zaradi napak ni izkoristil in valovci so stanje v setih izenačili. V tretjem setu je De Marchi

poslal na igrisce Sulino, kar je pozitivno vplivalo na igro Goricanov, a ne do konca seta, saj so se jim trdoživni slogasi vnovic nevarno približali. Iz zagate je valovce resil De Marchi s posrečeno zamjenjavo podajaca. Ko je namrec Cernic zamenjal Rigonata, je Val nedvomno zaigral boljše, osvojil tretji set, nato pa zanesljivo se cetrtega.

Lahko recemo, da je Slogin podajac Colautti dobil dvoboj z Rigonatom, mladi Aljosa Kralj pa je bil na ravni Valovega veterana Alesa Ferija, čeprav si je skupaj z Bertocchiem privoščil nekaj nepotrebnih napak v ključnih trenutkih tekme. Razlika med ekipama pa je bila najbolj opazna v bloku.

Slogasi bodo danes v telovadnici Monte Cengio v Trstu sodelovali se na turnirju za Pokal Cassamarca, ki ga prireja tržaski deželni tretjeligas Prevenire. Na njem bosta poleg slogasov in ekipe organizatorja nastopili še hrvaski sesterki Rijeke in Rovinja. Turnir se bo pričel ob 9.30. Koimpex se bo v prvi polfinalni tekmi pomeril z Rovinjem, sledila pa bo tekma Prevenire - Rijeke. Tekma za 3. mesto bo ob 15. uri, za 1. mesto pa ob 19. uri.

ZENSKO

Koimpex - Sangiorgina 0:3 (5:15, 11:15, 12:15)

KOIMPEX: Barbara in Paola Gregori, Fabrizi, Cok, Mamillo, Sossi, Piccoli, Molassi, Vincenzi.

Koimpexove igralke so tokrat zaigrale slabše

kot na prvih dveh tekmah, končni rezultat pa vsekakor ne odraža pravega razmerja sil na igriscu, saj tudi Sangiorgina ni pokazala nicesar posebnega, vsekakor manj kot prejšnji Koimpexov nasprotnik Camst. Razen kot v prvem setu, sta si bili namrec ekipi v bistvu enakovredni, kljub temu, da bodo Furlanke letos nastopile v visji, B1 ligi. Koimpex pa je v vseh treh setih naredil odločno prevec napak, da bi lahko iztržil boljši končni izkupicek. Ekipi se se vedno pozna, da je v fazi priprave, trener Blahuta pa pravzaprav se isče najustreznejšo postavbo, ob tem, da zaradi poskodbe oziroma delovnih obveznosti ta cas ne more računati na Benovolovo in Grudnovu, ki sta bili lani standardni igralke.

V prvem setu je tako poslal na igrisce postavbo s Piccolijevu v vlogi podajacice, v diagonalni z njo je igrala Paola Gregori, na centru sta bili Molassijeva in Vincenzijeva, na krilu pa Cokova in Mamillova. V drugem setu se je kot podajac preizkusila Paola Gregori, Vincenzijeva je igrala na desnem krilu, na igrisce pa so stopile tudi ostale igralke. Prvi set je Sangiorgina prepricljivo osvojila, ostala dva pa sta bila izenačena. Se najbližje vsaj delnemu uspehu, če ne preobratu, je bil Koimpex v tretjem setu, ko je bil dalj casa v vodstvu, na koncu pa so bile spet usodne predvsem napake.

NAMIZNI TENIS / ŽENSKA A2 LIGA

Kras Corium mora biti bolj samozavesten

Nasprotnik je bil vsekakor premöčen

Kras Corium - A4 Verzuolo 0:5

Martina Milic - Alberto 1:2 (9:21, 21:15, 10:21); Nina Milic - Szymanelis 0:2 (13:21, 11:21); Bresciani - Bazzani 0:2 (12:21, 14:21); Martina Milic - Szymanelis 0:2 (14:21, 18:21); Bresciani - Alberto 0:2 (12:21, 15:21).

Da bo za mlade krasovke sezona zelo naporna, se je izkazalo tudi na sinocnji tekmi drugega kroga A2 lige, kjer se igra na dveh mizah istocasno tako kot v A1. Gostje iz Verzuola so se v Zgoniku predstavile z mocno postavbo, pa tudi ostale ekipe ne bodo po moci zaostajale za njimi. Proti Poljakinji Jadwigi Szymanelis in drugokategornicami stev. 15 in 28 Danieli Alberto in Paoli Bazzani so Krasove novinke v ligi pokazale kar so znale, vendar se je malo tudi zatikalo. Proti tujki sta igrali Nina Milic (stev. 59) in Martina Milic (st. 51). Obe sta proti najboljši nasprotnici, ki

opravlja pri A4 Verzuolo tudi trenersko funkcijo, pokazali nekaj dobrih protinapadov, čeprav jim je to nasprotnica le redko dovolila. Le Martini Milic se je uspelo toliko sprostiti, da je iztrgala set Albertijevi v prvem sinocnjem dvoboju, vendar ni bilo mogoče. Nikakor pa ni slo za mizo Dasi Bresciani (st. 45). Ni dvoma, da bodo naše igralke morale placati davke neizkušenosti in mladosti (sestricni Milic sta sele pristopili v drugo jakostno kategorijo). Vsekakor pa dekleta ne bodo vrgle pusko v koruzo in si bodo prizadevale ostati v ligi, saj skrivajo v sebi se dosti rezerve. Okrepiti pa morajo tudi prepričanje, s katerim včeraj niso šle za zeleno mizo. (J.J.)

Zenska B liga

Kras Activa - La Fenice Spoleto 2:3

Zenska C1 liga

Kras - Castellana 1:4

ODBOJKA / DEŽELNI POKAL

Dve zmagi Olympie v Villi Pozzo presenetil v Gorici

Mlade borovke so se hrabro borile

Olympia je v drugem krogu tekem za deželni moški pokal zanesljivo premagala tržaski Prevenire, a je morala priznati premoč Il Pozza iz Pradamana, ki je sinoči v Slovenskem sportnem centru v Gorici presenetil. Furlanska sesterka je novinec v C2 ligi, a se je zelo okrepila in naj bi bila skupaj z Buio celo glavni favoriti blizajočega se prvenstva C2 lige.

»Il Pozzo je zelo dober nasprotnik, a mi smo igrali slabo, saj smo v dveh setih zgrešili kar 20 servisov, poleg tega pa smo nastopili brez Janeza Terpina, ki je ze nekaj casa odsoten iz zdravstvenih razlogov. Ponavljam, oni so dobri, niso pa nepremagljivi,« je povedal trener Goricanov Vojko Jakopič. Povedati je treba se, da Olympia nikoli ni igrala s standardno postavbo (manjkal je tudi Grauner), ampak je trener preizkusil razne možnosti.

Sinocnji izidi: Olympia - Prevenire 2:0 (15:12, 15:9); Il Pozzo - Prevenire 2:1, Il Pozzo - Olympia 2:0 (15:10, 15:8)

OLYMPIA: A. in S. Terpin, Dorni, Maraz, Ferfolja, B. Sfiligoi, Pintar, Seni, Hlede.

Cesar niso dosegli fantje v Gorici, je uspelo dekletom v Villi Vicentini. Igralke

Olympie so namrec zmagale na obeh tekmah. Najprej so v derbiju odpravile mlado Borovo postavbo, nato pa so po ostrem boju v »tie breaku« ugnale se ekipo gostitelja, ki naj bi bila ena najboljših v prvenstvu C2 lige. V odločilnem tretjem nizu proti Car Friulani so Goricanke zaigrale zelo zagrizeno, z dobrimi posegi v obrambi so se izkazale Bulfonijeva, Trapuzzanova, Silvana Princi in Corsijeva, prislo pa je tudi do izraza, da ima Olympia letos na razpolago res veliko število enakovrednih igralok, kar je seveda nadvse pozitivno. Treba je tudi omeniti, da je zaradi delovnih obveznosti manjkala Ines Orel.

Borove cetrtiligasice po pričakovanjih niso mogle kljubovati mnogo bolj izkušenim teknikam, a v Borovem taboru so z zadovoljstvom ugotavljali, da so se dekleta hrabro borila.

Sinocnji izidi: Olympia - Bor 2:0 (15:15, 15:7); Olympia - Viliv 2:1 (15:13, 5:15, 15:11); Bor - Viliv 0:2 (5:15, 3:15)

OLYMPIA: Skerk, Ciocchi, Pitacco, Bulfoni, Zotti, Corsi, Pascolat, Trapuzzano, Brainsi, S. in L. Princi, Cernic.

BOR: Z. J. Milicevic, Bogatec, Flego, Macho, Rogelja, Sadlowski, Boz, Sternad, Azman, Zandik, Faimann.

PROMOCIJSKA LIGA / DERBI NA PROSEKU

Primorje in Juventina: gost še nikdar uspešen

Doslej šestkrat uspešni domačini in štirje neodločeni rezultati - Zarja/Gaja bo gostila močni Monfalcone

Proseško igrišče bo danes prizorišče prvega derbija letošnje nogometne sezone. Primorje in Juventina sta prava veterana amaterskih prvenstev. Standrežci nastopajo že od sezone 1947/48, Prosečani pa od sezone 1963/64, vseeno pa so se doslej srečali le desetkrat. Prvih šest derbijev so igrali v 2. AL, zadnje štiri pa v promocijski ligi. Kot zanimivost naj povemo, da je v prvih šestih derbijih vedno zmagala ekipa, ki je igrala doma, v zadnjih starih so se Standrežci in Prosečani razšli pri neodločenem rezultatu. Stanje je povsem izenačeno tudi glede danih golov. Skupno jih je padlo 20, vsaka ekipa jih je dala po deset. Največ golov (štiri) je padlo v tretjem derbiju (3. 11. 74) v Standrežu, ko je Juventina premagala Primorje s 3:1. Ponovno štiri gole smo videli spet v Standrežu v sedmem derbiju (18.10.92), ko sta se ekipi razšli pri neodločenem izidu 2:2.

Za današnji, 11. derbi smo zbrali naslednji izjavi.

Dario Kante, predsednik SD Primorje: »Tudi tokrat bomo imeli probleme s postavo zaradi številnih poškodb. Gotovo bodo odsotni Lando, Digovich, Mitja in Peter Stoka. Vprašljiv je tudi nastop Pescatorija (**na sliki levo**). Prav zaradi številnih poškodb smo morali dobiti nekaj svežih moči. Na tej tekmi bosta na razpolago trenerju Baldassiju branilec S. Sergia Dagri in vezni igralec Ponziane Norbedo. Možno pa je, da bo igral prvo letošnje tekmovanje naš kapetan Crevatin. S to dopolnitvijo in upanjem, da bo Stofla

Začetek ob 15.30

Vse tekme v nogometnih amaterskih ligah se bodo z današnjim dnevom začele ob 15.30.

veljala tradicija.«

Zarja/Gaja - Monfalcone

Združeni ekipi Zarje/Gaje pridejo v goste Tržacani, ki so lani zmagali v prvenstvu 1. AL z 61 točkami in so si s tem zagotovili napredovanje. Moonfalcone, ki ga trenira Fabio Grillo, so se letos precej okrepili. Omenili bi le Martignonija, ki je igral pri Pisi. Startali so med favoriti in to tudi potrdili v prvih dveh nastopih, ko so premagali Aiello in Flumignano. V Bazovico bodo prišli z namenom, da nadaljujejo s pozitivno serijo, kar pomeni, da bo naloga vzhodnokraske ekipe precej lažja.

Trener Zarje/Gaje Milos Tul bo imel nekaj problemov s postavo. Medtem ko je bil Donaggio izključen kar za eno kolo, bo moral kapetan Tognetti zaradi nedeljske izključitve »pocivati« do 31. marca 1998. Res škoda za tega stebra bazoviške ekipe, ki je doslej odigral že 357 prvenstvenih tekem v članski ekipi. (B.R.)

1. AMATERSKA LIGA

Sovodenjci in Križani danes pred težko nalogo

Sovodnje v Lignanu Vesna pa v Gonarsu

Lignano - Sovodnje

Sovodenjci bodo danes proti prvemu z lestvice, ekipi Lignana končno igrali s popolno postavo. Ladi Tomsic in Vasja Peteani sta namreč prestala kazen in bosta danes trenerju na razpolago. Oba nogometaša sta za ekipo zelo pomembna in bosta lahko igrala že danes v Lignanu.

»Lignano je zelo močna ekipa, ki je skupno z Gonarsom in s Futuro v tej ligi glavni favorit za napredovanje. Lignano se je že lani boril za sam vrh lestvice, osvojil pa je drugo mesto. Letos se je se okrepil, tako da je sestavil zelo močno ekipo. Naš cilj na tej tekmi je ta, da ne izgubimo. Če bomo dosegli zmago, bo to lep uspeh«, je dejal tehnični vodja sovodnjske ekipe Gianni Marson. Lignano je po 2 kolih s 6 točkami na vrhu lestvice in z gol razliko 5:0. Sovodenjce torej čaka težka naloga.

Gonars - Vesna

Križani igrajo proti nasprotniku, ki je lani v tej skupini zasedel sesto mesto s 45 točkami. Letos pa se je Gonars precej okrepil in je med favoriti za napredovanje. V prvi tekmi je Gonars proti Edili Adriatici pokazal ocitno premoč in zaslužen zmagal. V nedeljo pa je klonil v Sovodnjah, kar pomeni, da je ranljiv.

Ker Križani letos ne skrivajo svojih ambicij, saj ciljajo na visoko uvrstitev, se v Gonarsu obeta oster boj za točke. Vesna igra v gosteh in bi se verjetno zadovoljila tudi s točko. Trener Nonis ne bi smel imeti večjih problemov s postavo.

Danes se bodo pričela prvenstva tudi v 2. oziroma 3. AL, kot smo že poročali ob petkovi predstavitvi naših ekip.

Pari 1. kola, 2. AL: Isonzo - Breg A, Mladost - Villanova, Primorec - Zaule; 3. AL: Servola - Zarja/Gaja B, S. Vito - Kras; Breg B prost. (B.R.)

MLADINCI / DEŽELNO PRVENSTVO

Prekinitev v Štandrežu zaradi hude poškodbe vratarja

Dimitrija Devetaka odpeljali v bolnišnico, kjer so ga takoj operirali - Zmagi Zarje/Gaje in kriške Vesne

DEŽELNO PRVENSTVO Juventina - Pro Romans prekinjena v 40. min

JUVENTINA: D. Devetak, Rossano, Scacco, Della Mora, Federici, Craglich, Bonavitacola, Florenin, Costa, Ferletic, Spigarola; Perisutti, Mikulus.

Včerašnje tekmo med Juventino in Pro Romansom so prekinili pet minut pred koncem prvega polčasa zaradi izredno hude poškodbe, ki se je pripetila vratarju domače ekipe Dimitriju Devetaku. Le-ta se je med posegom hudo poškodoval nogo. Zaradi večkratnih zlomov je obležal na tleh. Takoj je bilo razumeti, da gre za zelo resno poškodbo. Resilni avto je bil po nekaj minutah na igrišču in odpeljal nesrečnega Devetaka v bolnišnico, kjer so ga že včeraj nujno operirali.

Tekmo so tako prekinili pri stanju 1:1 (gol za Juventino je dosegel Bonavitacola). Vodstvi obeh ekip sta se skupno s sodnico dogovorili, da bodo tekmo ponovili, saj se nihče od prisotnih na igrišču ni cutil, da bi nadaljeval z igro.

Seveda vsi zelimo, da bi Dimitri cimprej okreval in da bi ga tu-

di cimprej spet videli na igrišču.

POKRAJINSKO PRVENSTVO Zarja/Gaja - Edile Adriatica 3:1 (1:1)

STRELCI ZA PRIMORJE: Furlani, Padoan, Karis.

Rdeci karton: Padoan. ZARJA/GAJA: Damjan Gregori, Križmancic, Jan Gregori, Altaraz, Sulčić, Furlani (Damjan Gregori), Cocevari (Iozza), Karis, Milkovic (Zornada), Padoan, Manzin.

Tudi v 2. kolu je ekipa Zarja/Gaja osvojila ves izkupicek, saj je več kot zaslužen premagala tržaško moštvo Edile Adriatica. Naj omenimo, da se je v glavnem ponovila tekma iz prejšnjega kola, le da so bili strelci drugi in da je naša ekipa na tej tekmi zares prišla do treh točk, medtem ko je prejšnje tekmo nogometna zveza dosodila domaćinom brez boja z 2:0 zaradi napake pri sestavljanju spiska igralcev. To je bila res hladna prha za našo združeno ekipo.

Včerašnja tekma je potekala ob premoči naše enajsterice, saj je bila za razred boljša in predvsem v drugem polčasu je popolnoma

nadigrala goste. Zlasti v napadu so si naši nogometaši poleg golov ustvarili še nešteto priložnosti za zadetek ter zadeli vratnico in prečko tako, tako da je poraz z 1:3 za goste še kar sprejemljiv. Gostitelji so že takoj na začetku povedli s Furlanijem, ki je takoj izkoristil napako vratarja Tržacanov. Le-ti pa so kmalu zatem izenačili z enajstmetrovko, ki jo je zakrivil Altaraz s prekrškom nad Oto.

Drugi polčas pa je bil poglavje zase in znaga naše združene ekipe po podvojitvi Padoana in голу Karisa proti koncu tekme ni bila nikoli vprašljiva. (d.gr.)

Vesna - Costalunga 4:0 (3:0) STRELCI: Erbi iz 11-m, Laghezza, D. Pussini, Bovo.

VESNA: Gruden (Esposito), Marcuzza (Bergamasco), M. Pussini, Erbi, Germani, Laghezza (Martincich), Bovo (Martellozzo), Polli (Urdih), Sustersic, D. Pussini.

Kriška Vesna je v letošnjem prvenstvu startala odlično. Križani so tudi na drugi tekmi zmagali, in to kar s štirimi goli razlike.

Visoko zmago so si gostitelji

priigrali predvsem z odlično igro v prvem polčasu, ko so tudi dosegli tri zadetke. V drugem delu srečanja so kriški nogometaši mirno nadzorovali igro in proti koncu tekme dali še četrti gol. Naj omenimo, da so gostje od 76. minute igrali (zaradi izključitve) z desetim nogometasi.

Za visoko zmago in za dobro igro je treba pohvaliti prav vso ekipo.

Primorje - Fogliano 1:2 (1:0)

STRELEC ZA PRIMORJE: Ostrouška.

PRIMORJE: Hrovatin, Benvenuti, Palaskou (Franco), Bianco, Bukavec, Miliani, Slocovich, Ostrouška, Valenti (Romano, De Simon), Fogar, D'Agata.

Neodločen izid bi bil gotovo pravicnejše plačilo zato, kar sta pokazali obe ekipi. Proseški mladinci so dobro igrali v prvem polčasu in tudi zaslužen vodili z golom, ki ga je dal Ostrouška. Gostje so v nadaljevanju izenačili, gostitelji pa so v zadnjih desetih minutah znatno popustili in tako prejeli zadetek.

Od posameznikov Primorja bi tokrat pohvalili Zarka Bukavca.

Obvestila

SK KRAS - roketni odsek vabi fante (letniki 84/85 in mlajši), ki bi se želeli udeležiti rokometom na skupen sestanek v ponedeljek, 13. oktobra, ob 19. uri, v telovadnici v Zgoniku.

SHINKAI KARATE KLUB obvešča, da so se pričeli treningi karateja za začetnike, otroke in odrasle. Otroci: ob sredah in petkih, od 17. do 18.; odrasli: ob torkih in petkih, od 19.30 do 20.30. Treninki Kali in Jet kune doja pričnejo 16. oktobra ob 20.30. Tel. 327342 ali 03387281332.

SZ BOR - sekcija aerobike obvešča vse zainteresirane, da se bo tečaj aerobike pričel v ponedeljek, 13. t. m., ob 20. uri na Stadionu 1. maj. Za vse dodatne informacije tel. v urad na št. 51377.

SD BREG - odbojarska sekcija obvešča, da so pričeli redni treningi nimiodbojke (letnik '86 in mlajše) v ponedeljek in četrtek, od 16.30 do 18. ure. Za informacije: Irina Sancin tel. 228766, od 15. do 16. ure.

PLAVALNI KLUB BOR obvešča vse zainteresirane starše, da je se nekaj prostih mest v začetnem plavalnem tečaju in nadaljevalni soli plavanja. Vpis in dodatne informacije vsak ponedeljek, četrtek in soboto od 15. do 16. ure v bazenu pri Al-turi.

ZSSDI obvešča, da bo v četrtek, 9. oktobra, ob 20.30 na sedežu SPDG, ul. Malta 2 v Gorici, seja smučarske komisije.

SK BRDINA sporoča vsem, ki bi radi kupili nove Elanove smuči po ugodnih cenah, naj se oglasijo pri odbornikih ali na tel. št. 212859 ob večernih urah, najkasneje do torka, 6. oktobra.

SK BRDINA tudi letos organizira zimovanje na mariborskem Pohorju. Ponudba je zelo ugodna. Informacije in prijave so na sedežu kluba v ponedeljkih od 20. do 21. ure.

SK BRDINA sporoča, da se nadaljujejo suhi treningi ob torkih in četrkih, ob 17. uri. Zbirališče na Brdini.

DRUSTVO SLOVENCEV MILJSKE OBCINE obvešča, da se bo pričela rekreativna telovadba za odrasle 15. oktobra. Vrsila se bo vsako sredo, od 17. do 18. ure, v mali telovadnici italijanske srednje sole v ul. D'Annunzio 48 (informacije: Vesna, tel. 271862, ob uri kosila).

SZ GAJA - teniška sekcija obvešča, da se bo v torek, 14. t. m., začela vadba za osnovnosolske otroke v okviru teniske sole. Prijavite se lahko vsak dan, razen ob sobotah in nedeljah, od 16. do 18. ure na tel. št. 226115.

SPDG in KRASKI KRTI vabijo danes, 5. oktobra na II. Prijateljsko srečanje na Krasu. Ob 9. uri kolesarska vožnja z gorskimi kolesi, ob 9.30 voden ogled Kraljice krasi in obisk arheološke jame. Ob 13. uri poligon za mlade in mlajše in nato za »večno mlade«. Ob 12. uri topli obrok in se kaj. Vabljeni člani in prijatelji društva, posebej pa družine. Zbirališče pri jamarskem domu na Vrhu. Parkirišče za avtomobile: pred SKC Danica. V slučaju slabega vremena bo prireditev naslednjo nedeljo.

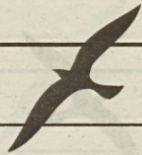
SK BRDINA prireja smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrezini. Informacije na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah, ob ponedeljkih, od 20. do 21. ure, in na tel. št. 212859 in 299573.

SKD VIGRED vabi vsa kulturna, planinska in sportna društva, vse stopnje sol in vse ljubitelje narave, da se udeležijo sprehoda-pohoda »Spoznajte znamenitosti naših vasi«, v nedeljo, 12. oktobra. Zbirališče in vpisovanje v Praproto, od 10. do 11. ure isti dan.

SZ BOR - sporoča, da je v teku telovadba za mlajše in starejše gospe pod vodstvom prof. Silve Meulje oz. Franka Drasiča. Sprejemamo vpisovanje tudi za mosko skupino, ob torkih zvečer. Za vpisovanje in informacije tel. v tajništvo ba Stadion 1. maj (tel. 51377).

Športel v Ljubljani, na Proseku in pri Briščikih

V okviru redne oddaje o zamejskem športu na TV Koper boste jutri ob 22.30 spet videli zanimive prispevke. V studiu bo tekel pogovor o delovanju in načrtih krovne športne organizacije ZSSDI. V Ljubljani je Sportel spremljal predstavitve zamejskega sporta na Olimpijskem komiteju Slovenije. Ekipa je spremljala domačo premiero košarkarjev Jadrana v C1 ligi ter slovenski obračun nogometne promocijske lige med Primorjem in Juventino. V rubriki sport pod Triglavom se bomo dotaknili velikega uspeha nogometašev Primorja, ki so se uvrstili v drugi krog evropskega pokala pokalnih zmagovalcev in govorili o ženski kosarki v Sloveniji. Med oddajo pa bodo lahko poslušalci dvakrat sodelovali v nagradni igri Skrtoc.

NOVICE

Udinese proti Sampdorii

Osrednja tekma današnjega 5. kola nogometne A lige bo med Juventusom in Fiorentino. Obe ekipi imata kar nekaj težav. Turinci za Interjem že zastajajo za štiri točke, Toskanci pa so v starih tekmah iz svoje mreže pobrali že osem zlog. Udinese bo v pricakovanju Ajaxa gostil Sampdorio, ki je v dobri formi.

Danasnji spored (ob 15.30): Atalanta - Brescia, Empoli - Milan, Juventus - Fiorentina, Lecce - Bari, Piacenza - Bologna, Roma - Napoli, Udinese - Sampdoria, Vicenza - Parma.

V vnaprej igrani tekmi B lige je Cagliari v Genovi s 3:1 (1:0) premagal Genoa. Strelci so bili De Patre v 2., Muzzi v 59. in 64. in Nappi v 92. minuti. Danasnji spored: Ancona - Reggina, Foggia - Pescara, Lucchese - Castel di Sangro, Monza - Andria, Ravenna - Chievo Verona, Reggiana - Treviso, Salernitana - Perugia, Venezia - Padova, Verona - Torino.

Finale Rusija - Hrvaška
»Azzurre« za 5. mesto

BRNO - Na zenskem evropskem prvenstvu v odbojki se bo Italija danes proti Poljski potegovala za končno 5. mesto. Velascove »azzurre« so včeraj s 3:0 (15:9, 15:4, 15:12) premagale Letonsko. Italija: Vanini 5+4, Leggeri 4+8, Biamonte 2+6, Mifkova 9+8, Bragaglia 3+3, Beccaria 9+11, De Luca 1+0, Navarini, Monari 4+2. Borrelli, Rinieri in Togut niso igrale. Polfinalna izida: Rusija - Češka 3:0 (15:4, 15:2, 15:1), Hrvaška - Bolgarija 3:1 (15:2, 10:15, 15:12, 15:12).

Na štartu Biaggi pred Waldmannom

PHILLIP ISLAND - Na motociklistični dirki za veliko nagrado Avstralije je davi v politrskem razredu s prve vrste začel svetovni prvak in domačin Mick Doohan. Avstralec je letos dobil že 12 dirk, na dveh pa je zasedel drugo mesto. Zanimivejše je v četrtlitrskem razredu (250 ccm), kjer se se vedno bje boj za naslov svetovnega prvaka. Včeraj je bil najhitrejši Italijan Max Biaggi s Hondom, Nemec Ralf Waldmann, prav tako s Hondom, pa je bil drugi. Svetovni prvak v najsibkejšem razredu do 125 kubicnih centimetrov Italijan Valentino Rossi z Aprilio si je privozil tretji kvalifikacijski čas.

Courier in Gustafsson v finalu

PEKING - Na teniskem turnirju ATP v Pekingu z nagradnim skladom 303.000 ameriških dolarjev sta znana že oba finalista. Prvi nosilec American Jim Courier je z 2:0 v nizih premagal Sveda Thomasa Johanssona, drugi Sved, ki je igral v polfinalu, Magnus Gustafsson, sicer peti postavljeni igralec, pa je Danca Kennetha Carlsena odpravil s 6:2 in 6:4.

NOGOMET / IGRALCI ZA TEKMO Z ANGLIJO

Maldini tokrat ni poklical Baggia

Vrača se Chiesa, novost pa sta »Rimljana« Di Biagio in Di Francesco - Tekma 11. 10.

RIM - Selektor italijanske nogometne reprezentance Cesare Maldini je izbral igralce za ključno kvalifikacijsko tekmo za nastop na svetovnem nogometnem prvenstvu leta 1998 proti Angliji 11. oktobra na olimpijskem stadionu v Rimu. Nekoliko preseñeñca dejstvo, da je Maldini pokazal vrata Robertu Baggiu, potem ko ga je nepricakovano spet poklical v reprezentanco. Namesto njega je tokrat izbral Chiesa. Z vključitvijo v mostvo »Rimljanov« Di Biagija in Di Francesca (»motorja Zemanovega mostva«) pa se je verjetno hotel prikupiti rimskim gledalcem, ki bodo morali poskrbeti za primeren ozračje na tekmi, saj mora Italija nujno premagati Angleže. Maldini bo na tem izredno pomembnem sreñanju spet lahko računal na Albertinija, ki je ključni mož italijanske zvezne vrste, čeprav (kot vsi Milanovi igralci) ta čas ne igra dobro. Kar se tiče obrambe, je Maldini odpisal Torrisija in spet zaupal Benarrivu. Selektor je zbral kar 22 igralcev: sedem branilcev, sedem zveznih igralcev, šest napadalcev in dva vratarja. Seznam reprezentan-

tov, vratarja: Peruzzi (Juventus), Pagliuca (Inter), Ferrara (Juventus), Costacurta (Milan), Nesta (Lazio), Cannavaro (Parma), Maldini (Milan), Benarrivo (Parma), Panucci (Real Madrid), Di Livio (Juventus), Lombardo (Cristal Palace), Albertini (Milan), Di Biagio (Roma), Di Francesco (Roma), Baggio (Parma), Fuser (Lazio), Casiraghi (Lazio), Vieri (Atletico Madrid), Inzaghi (Juventus), Zola (Chelsea), Chiesa (Parma), Del Piero (Juventus).

Cesare Maldini

Triestina danes na »Roccu« proti Albineseju
Klub še išče okrepitev

Triestina se bo danes na »Roccu« (pričetek ob 15.30) pomerila z novincem Albinesejem. Vse kaže, da bo trener Marchioro tokrat lahko računal tudi na Catellija, ki naj bi nekoliko uredil zvezno vrsto. V napadu bi lahko že od vsega začetka igral novi nakup Zampagna. Marchioro tega igralca zelo ceni, baje do take mere, da se je pripravljen odpovedati zahtevi, ki jo je izrekel klubu po najetju se enega napadalca. Zdaj baje Triestine išče okrepitev za zvezno vrsto.

Danasnji spored: Cittadelle - Mestre, Giorgione - Voghera, Leffe - Novara, Mantova - Cremona, Pro Patria - Biellese, Pro Sesto - Mantova, Sandonà - Varese, Solbiatese - Giorgione, Voghera - Leffe.

KOŠARKA / DANES V A2 LIGI

Tržaški Genertel in goriška Dinamica favorita za zmago

Tržačani bodo igrali s Faberjem, Goričani pa proti Battipagli

Tržaški Genertel bo danes v 3. kolu košarkarske A2 lige spet igral doma, tokrat proti Faberju. Društvo iz Fabriana je zaprosilo tržaški klub, da bi igrali to tekmo v Trstu (povratno pa doma), ker je športna dvorana v Fabrianu postala dragoceno zatočišče za potresence.

Genertelov trener Pancotto svari svoje varovance, da bi ne podcenjevali Faberja, čeprav je imel, zaradi potresa, dokajšnje težave s treningi in se je moral preseliti v Emilijo Romagna, da bi lahko mirno vadil. Zlasti so košarkarji iz Fabriana nevarni pri metih za tri točke (pri tem se se posebno odlikuje Forti). Ekipa pa je dokaj čvrsta tudi pod kosom.

Tržačani so na tem sreñanju favoriti. Na prvih dveh tekmah so zanesljivo zmagali in tržaški navijaci pričakujejo, da bodo tudi tretjič uspešni. Tudi Ansalone je naređ in bo gotovo na igrišču. Tudi trener Pancotto si je opomogel po gripi in bo torej danes vodil ekipo.

Danes med prvim polčasom bodo izročili predsedniku Faberja Antoniu Ninnu vsoto denarja za popravo telovadnice Fermi v Fabrianu, ki so jo prispevali tržaška občina, Genertel, Illy in Stock.

Doma bo igrala tudi goriška Dinamica, ki ima možnost, da osvoji svojo drugo zmago, tokrat na račun Battipaglie. »Goriški« standardni American Cambridge se ne bo igral, da bi tako docela saniral poskodbo. Se za to tekmo bo igral Jackson, ki nastopa za goriški klub na »žeton«. Ozdravel je tudi »play-maker« Andrea Fumagalli, kar je seveda lepa karta več za trenerja Fratesa.

Danasnji spored (18.00)

Dinamica Gorica - Battipaglia, Casetti Imola - Montana Forlì, Juve Caserta - Srapide Pozzuoli, Genertel Trst - Faber Fabriano, Bando di Sardegna Sassari - Snai Montecatini, Barionia Neapelj - Bini Livorno, Ciri Avellino - Sicc Jesi.

Rokomet: Tržačani danes v Wrocławu

Tržaški rokometni prvoligas Genertel bo danes ob 18. uri igral prvo tekmo evropske lige proti poljskemu prvaku Slasku iz Wrocława.

Poljska ekipa je v glavnem zelo mlada in malo se ve o njej. Sicer pa je poljski rokomet že po tradiciji dokaj kakovosten in gotovo tudi mostvo iz Wrocława bo zato solidno.

Povratno sreñanje bo v Trstu 11. oktobra ob 17.30.

OD 20. SEPTEMBRA ZA 10 TEDNOV

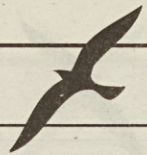
MASQUINI
ARREDAMENTI

RONKE, DRŽ. CESTA TRŽIČ - GORICA
PONAVELJA

ENKRATNO PRODAJO

VSEGA RAZPOLOŽLJIVEGA BLAGA
(KUHINGE, SPALNICE, DNEVNE SOBE, FOTELJI)

S POPUSTI
OD 30% DO 70%

GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA
KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče
Abonma 97-98 - vpisovanje abonentov vsak delavnik od 10. do 14. ure v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4, tel. (040) 632664.

Gledališče Rossetti

Stalno gledališče FJK - Gledališka sezona 1997/98

Pri blagajni gledališča (urnik: 8.30-13, 16-19 ob delavnikih), v Pasazi Protti (urnik: 8.30-12.30, 15-19 ob delavnikih), lahko podpišete nov abonma. Za informacije lahko pokličete zeleno številko 167-222088 (v sodelovanju s Telecom Italia). V teku je predprodaja vstopnic za abonma prostega reda. Danes, 5. t. m., ob 17. uri (reda D in G) »Dante« po Bozanski komediji. Nastopajo Vittorio Gassman, Roberto Herlitzka, Ugo Pagliai in Paola Gassman. Pri predstavi sodeluje Komorni orkester Furlanije-Juljske krajine, ki ga vodi Romolo Gessi. Predstava v abonmaju: odrezek st. 1 (rdec). Abonenti lahko pri blagajni gledališča rezervirajo vstopnice za predstavo »Rocky Horror Show«, ki bo na sporedu od 6. do 9. novembra (odrezek 11- moder). V nedeljo, 12. in v torek, 14. oktobra, ob 21. uri bo na sporedu balet Michaila Barisnikovega »An evening of music and dance«. Predstava izven abonmaja, za abonente je predviden popust.

Gledališče Verdi

Jesenska simfonična sezona 1997
Danes, 5. t. m., ob 18. uri (red B) koncert Orkestra gledališča Verdi. Violinist Giuliano Carmignola, dirigent John Neschling. Na programu Mozart in Mahler.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Pri blagajni gledališča Cristallo, pri UTAT v Pasazi Protti, na solah, pri sindikatih in raznih ustanovah, lahko podpišete nov abonma. Za informacije tel. 390613.

Danes, 5. t. m., ob 16.30 je na sporedu predstava La Contrade »Antonio Freno«. Nastopata Ariella Reggio in Orazio Bobbio. Režija Francesco Macedonio.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče

Gledališka sezona 1997/98

Abonmaji so na razpolago tudi pri UTAT v Pasazi Protti, pri Appiani v Gorici in pri Discotex v Vidmu.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kulturni center Srečka Kosovele

Na upravi KC »S. Kosovele« lahko vpišete gledališki abonma (do 10. t. m.) ali glasbeni abonma (do 17. t. m.). Za informacije: vsak dan, razen sobote in nedelje od 9. do 11. ure in od 13. do 15. ure (tel. 00386-67-73355).

PORTOROŽ

Avditorij - glavna dvorana

Danes, 5. t. m., ob 18.00 in 20.30 srhljivka W. Cravena »Krik« (Scream). V glavnih vlogah: D. Barrymore, Courtney Cox, David Arquette.

NOVA GORICA

Kulturni dom

Na upravi Kulturnega doma je še jutri, 6. t. m., v teku vpis glasbenega abonmaja za sezono 97/98 in sicer vsak dan od 9. do 12. ure in v sredo od 14. do 16. ure.

Primorsko dramsko gledališče

Jutri, 6. t. m., ob 10. in 11. uri gostovanje gledališča Ciciglej s »Pravljico o mezinčku«. Predstava za vrhce.

PDG gostuje s predstavo E. Ionesca »Plesasta pevka« na Mednarodnem gledališkem in plesnem festivalu v Cordobi v Argentini.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

V torek, 21. t. m., in v sredo, 22. t. m., ob 20.30 bo v Kosovelovi dvorani v okviru festivala Mesto žensk na sporedu delo M. Stuart in G. Hilla »Splayed Mind Out«.

GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA
KRAJINA

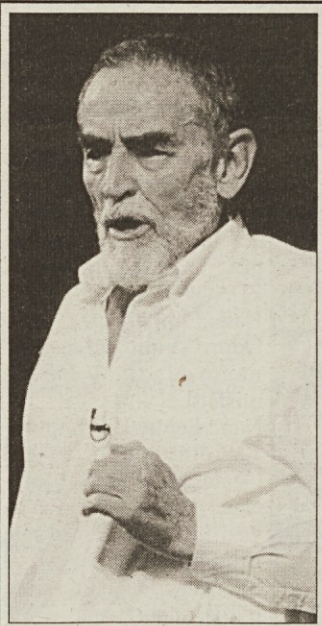
TRST

Provinciassieme 1997

Cerkev sv. Katarine Sienske (Ul. dei Mille 18): danes, 5. t. m., ob 20.30 koncert spiritualov in gospelov z Jubilee gospel ensemble.

Bar »Il Posto delle Fragole«

V petek, 10. t. m., ob 21. uri koncert skupine Jimmy Joe's Band, ki bo izvajala blues glasbo.

Vittorio Gassman v Rossettiju

Gledališče Miela

Jutri, 6. t. m., ob 20.30 koncert klavirskega dua Massimiliano Urbinati - Roberta Contrastini. Na programu Gershwin, Debussy in Poulenc.

Klub Hip Hop

V petek, 10. t. m., nastop skupine Fightin' Sisters.

ŠTIVAN

Stivanska cerkev

Jutri, 6. t. m., ob 21. uri zadnji koncert ciklusa »Timavske note«. Nastopil bo duo Andrea Di Corato (violončelo) in Carla Agostinello (klavir).

REPENTABOR

Repentabska cerkev
Glasbeni popoldnevi stare
in sodobne glasbe

danes, 5. t. m., ob 18. uri izvedba dela Janeza Krstnika Dolarja »Messa villana«.

PASSARIANO

Villa Manin

Glasbena srečanja v Vili Manin - danes, 5. t. m., ob 17. uri nastop Kvinteta za klavir in trobila.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Jutri, 6. t. m., ob 20. uri bo v Galusovi dvorani (zlati abonma) nastopil Komorni orkester Sv. Pavla. Dirigent Hugh Wolff, solist Richard Goode (klavir).

RAZNE PRIREDITVE

KOROŠKA

ŽITARA VAS

V Kumstu: danes, 5. t. m., ob 15.00 Culture live - »Hatski trio«.

BILČOVŠ

V Avli ljudske sole: danes, 5. t.

m., ob 14.30 ponovitev igre »Fagole, fagole«. Nastopa mladinska gledališka skupina SPD Bilka.

ŠENTPRIMOŽ

V Kulturnem domu: danes, 5. t. m., ob 14.30 ponovitev komedije »Sem pa tja«.

RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA
KRAJINA

TRST

TK Galerija - Trzaska knjigar- na: razstavlja slikarka Claudia Raza.

Miramar - Skulptura v parku:

na ogled je razstava del slikarjev-kiparjev A. Cavaliere, C. Ciussi, B. Munari, M. Staccioli in N. Zavagno, v organizaciji Trgovinske zbornice, trz. turistične ustanove, Studia Basanese Združenja Eos pod pokroviteljstvom trzaskе občine, pokrajine in dezele FJK.

Miramar - Konjušnica: do 30.11.

je na ogled velika razstava o zgodovini Dačanov. Obiščete jo lahko vsak dan od 9. do 19. ure.

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 8. do 19. ure (grad od 9. do 18. ure).

Grad sv. Justa: na ogled je razstava starodavne japonske grafične umetnosti.

Galerija LipanjePuntin (Ul. Diaz

st. 4): na ogled je razstava »Zmerni optimizem - mlada slovenska arhitektura, devet realiziranih projektov v letu 1996«.

Galerija Torbandena: razstavlja Wolfgang Wiedner.

Obcinska dvorana (Trg Unità st.

4): do 16. novembra je na ogled je razstava »Jadra. Jadranje v 19. stoletju«. Urnik razstave: ob delavnikih in praznikih - 10-13/17-20; do 12. oktobra, ob priliki Barcolane, bo razstava zvečer odprta do 22. ure.

Gledališče Miela: do 16. t. m. je na ogled fotografska razstava Oscarja Vecchiata.

Muzej Sartorio: do 9. novembra je na ogled razstava »Omaggio a Sissi - ventagli della collezione Aldo Dentec«.

NABREŽINA

Zupnijska dvorana: na ogled je fotografska razstava o delujočih opuščenih kamnolomih.

MILJE

Sedez turistične ustanove: na ogled je fotografska razstava Silvia Stagnija »Muja med preteklostjo in sedanostjo«.

SESJAN

Sedez turistične ustanove: razstavlja Luigi Perelli.

GORICA

Pokrajinski muzej na gradu: še danes si lahko ogledate razstavo »Perujski zakladi«. Urnik ogleda: 10-22.

Kulturni dom: na ogled je fotografska razstava Valterja Nanuta o Doberdobskem jezeru.

Ars Galerija v Katoliški knjigarni: do 18. 10. razstavlja Claudia Raza.

Kulturni center Lojze Bratuz: na ogled je razstava del Lojzeta Gorseta ob 100-letnici rojstva.

TRŽIČ

Galerija »Alle antiche mura«: do 9. t. m. razstavlja svoja olja in akvarele Majda Srebotnjak - Ostan.

SLOVENIJA

PIRAN

Galerija Meduza 2: do 7. novembra je na ogled prodajna razstava slik in keramike Fulvie Zudic.

KROMBERK

(Nova Gorica)

Grad Kromberk: na ogled je retrospektivna razstava Negovana Nemca »Poezija v kamnu - deset let pozneje«.

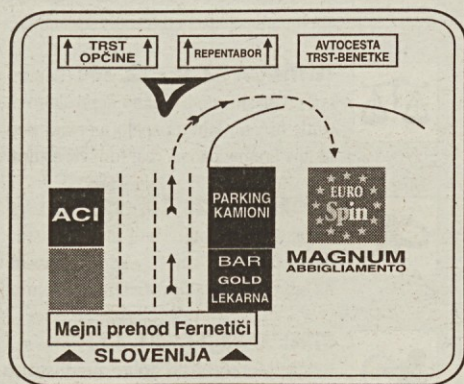

LA QUALITÀ
CONVENIENTE

FERNETIČI 24 (TS)

200 M od mejnega prehoda na desno

URNIK NON-STOP 9.00-18.00

OGRSKA SALAMA
"MASTRO BOTTEGAR"

150 g
kg po 15.200

~~2.950~~
2.280

TESTO "PIADINA"

390 g

2.150

FIŽOL "BORLOTTI"

400 g kg po 950

~~480~~

380

MOKA "TRE MULINI"

1 kg

~~550~~

380

KAVA

250 g
kg po 5.520

~~1.850~~

1.380

TORTELINI "TRE MULINI"

500 g
kg po 3.960

~~2.650~~

1.980

KREMNI NAMAZ, DVA OKUSA

400 g
kg po 3.450

~~1.790~~

1.380

LEŠNIKOV KREMNI NAMAZ

400 g
kg po 3.450

~~1.790~~

1.380

HRANA ZA PSE "RADAMES"

1.250 g
kg po 1.024

~~1.580~~

1.280

TOALETNI PAPIR

8 KOMADOV 3 SLOJNI

~~2.980~~

2.380

KROŽNIKI ZA MIKROVA-
LOVNO PEČICO 32 kosov

2.980

TEKOČI DETERGENT ZA
VOLNO "DEXAL"

1 lt

~~2.450~~

1.480

DETERGENT V PRAHU ZA
STROJNO PRANJE "DEXAL"

6 kg
kg po 1.263

~~9.450~~

7.580

TEKOČI DETERGENT S KISOM ZA
ROČNO POMIVANJE "DEXAL"

1,5 lt

1.850

GEL ZA LASE

1 kg

3.750

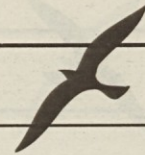
NAŠI OSTALI PROIZVODI

PONEV ZA KOSTANJE
Z LESENIM ROČAJEM

5.450

ŠPORTNA TORBA

29.900

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugl) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Koticek
20.30 TV dnevnik
Sportna tribuna
20.55 Senatorju Darku Bratini v spomin

BORIS S.

popravila TV - VCR
antene - SAT

Ul. degli Alpini 91
OPCINE
Telefon: (040) 214871

RAI 1

6.00 Aktualno: Euronews
6.45 Dokumenti: Levi in hijene, večni sovražniki
7.30 Otroški variete Aspetta la banda! (vodita Alessandra Bellini, Marco Del Buono), vmes risanke
8.00 Variete: Otok Rimba
8.30 Variete: La banda dello Zecchino (vodita Alessandra Bellini in Marco Di Buono)
9.15 Aktualno: Rio - Družina v papeževem srcu (sve-tovno srečanje papeža z družinami na stadionu Maracanã)
10.45 Masa
11.45 Nabozna oddaja: Sedmi dan
12.20 Aktualna oddaja: Linea verde - Zelena črta (vodi Sandro Vannucci)
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: La Domenica in... (vodijo Fabrizio Frizzi, Antonella Clerici, Gian Piero Galeazzi), vmes sportni oddaji (16.20) Cambio di campo, (17.20) Solo per i finali
18.00 Dnevnik
18.10 Sportna oddaja: 90. minuta
19.50 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.35 Sportne vesti
20.45 TV film: La Piovra 8 - Hobotnica (dram., It. '96, r. G. Battiatto, i. Raoul Bova, Anja King, F. Contri)
22.35 Dnevnik
22.45 Dokumenti: Filumena in arte Titina

RAI 2

7.00 Film: I due Foscari (zgod., It. '42)
8.30 Film: Un ettaro di cielo (kom., It. '57) dnevnik
9.00 10.00 Dnevnik
10.05 Nedeljski Disney: Risanke, 11.05 nan. Zarek lune za Dorothy Jane
11.30 Dnevnik
11.35 Varieteja: Scanzonatissima, 12.00 Cercando cercando
13.00 Dnevnik, 13.20 Tg2 Motori, 13.35 Telecamere
14.05 Glasba: Dan «Che» - Koncert Jovanottija
14.15 Film: Sotto tiro (dram., ZDA '83, i. Nick Nolte)
16.25 Dok.: Spomini na Ernesta «Che» Guevara
16.40 SP v kolesarstvu
17.50 Aktualno: «Che», trideset let kasneje
19.00 Sport: Domenica sprint, vmes IP v kosarki
20.00 Nan.: Extralarge
20.30 Dnevnik Tg2
20.50 Film: Piccolo diavolo (kom., It. '88, r.-i. R. Benigni, W. Matthau)
22.40 Dok.: Che Guevara
23.15 Dnevnik, vreme
23.35 Protestantizem

RAI 3

6.55 Motociklizem: VN Avstralije, 500 cc.
7.50 Dok.: Geo magazine
8.10 Dober dan, glasba!
8.55 Sport: IP v kanuju
11.00 Dok.: V kraljestvu zivali
12.45 Motociklizem: VN Avstralije, 125, 250 in 500
14.00 Deželni dnevnik, 14.15 dnevnik
14.30 Sport: Quelli che aspettano..., 15.25 Quelli che il calcio...
17.30 Sport: Stadio Sprint
17.55 Tenis: ATP Tour
18.50 Vreme, dnevnik, deželne vesti, sportne vesti
20.00 Aktualno: On the Road
20.15 Variete: Blob
20.40 Oddaja o zdravju: Elisir (vodi Michele Mirabella)
22.25 Sport: Sportna nedelja
23.30 Dnevnik, deželne vesti
23.50 Sport: Sportna nedelja
0.20 Dnevnik, vreme
0.30 Variete: Fuori orario, vmes film: Due o tre cose che so di lei (dram., Fr. '96, r. J.-Luc Godard, i. Marina Vlady)

RETE 4

6.00 Nan.: Wings, 6.30 Sodnik ponoci, 6.50 Z odprtim srcem, 7.40 Burk, 8.30 Pregled tiska
10.00 Masa
10.45 Aktualno: La domenica del villaggio, vmes (11.30) dnevnik
12.30 Dok.: L' altro azzurro
13.30 Dnevnik Tg4
14.00 Film: La casa Russia (krim., ZDA '90)
16.00 TV film
18.00 Nan.: Chicago Hospital (i. Hector Helizondo)
18.55 Dnevnik, vreme
19.25 Dnevnik Tg4
20.35 Film: Moglie a sorpresa (kom., ZDA '91, i. G. Hawn, Steve Martin)
22.40 Film: I buchi neri (fant., It. '95, i. Iaia Forte)
1.00 Film: Nel bel mezzo di un gelido inverno (kom., VB '95, i. M. Maloney)
2.20 Pregled tiska

CANALE 5

6.00 Na prvi strani
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
9.00 TV film: Affittasi papà (kom., ZDA '95, i. Nick Cassavetes, Wallace Shawn)
11.00 Nan.: Papà Noè (i. Daniel Hugh-Kelly, Betsy Brantley)
13.00 Dnevnik
13.30 Variete: Buona Domenica (vodijo Maurizio Costanzo, Paola Barale, Claudio Lippi, Enrico Papi, 1. del)
18.15 Nan.: Io e la mamma (i. delia Scala, Gerry Scotti)
18.45 Variete: Buona domenica
20.00 Dnevnik TG 5 in vreme
20.30 Film: Jurassic Park (fant., ZDA '93, r. Steven Spielberg, i. Sam Neill, Ariana Richards, Laura Dern)
22.45 Aktualna oddaja: Non-solomoda (vodi Alef Jnifen)
23.15 Film: Zabriskie Point (dram., It.-ZDA '70, r. M. Antonioni, i. Mark Frechette, Daria Halprin, H. Ford), vmes (1.00) nocni dnevnik
2.00 Nan. Hitchcock: Dianina skrivnost
3.00 Nočni dnevnik
3.30 Nanizanki: Missione impossibile, 4.30 Attenti a quei due

ITALIA 1

6.30 Otroški variete, vmes nan. in risanke ter varieteja Bim Bum Bam
9.25 Variete: Magazine, risanke, 9.55 La nostra inviata Manuela, risanke
10.55 Variete: Sorridi, c'è Bim Bum Bam, risanke
11.30 Nan.: Genitori in blue jeans
12.00 Sport: Grand Prix (vodi Andrea De Adamich)
12.25 Odprti studio
13.00 Sport: Vodic nogometnega prvenstva
13.35 Glasba: Janet Jackson
13.40 Nan.: Tequila & Bonetti - Med dvema ognjema
14.35 Film: Corto circuito 2 (fant., ZDA '88)
16.30 TV film: In fuga per un grande pasticcio (kom., ZDA '96, i. H. Butler)
18.30 Nan.: Flipper
19.30 Odprti studio, vremenska napoved, 19.50 Fatti e misfatti
20.00 Nan.: Benny Hill Show
20.20 Variete: Mai dire gol (Gialappa's Band)
20.40 Nan.: Millennium - Krvne vezi (i. Lance Henriksen, Bill Smitrovich)
22.30 Sportna oddaja: Pressing
0.30 Italija 1 sport

TELE 4

13.00 Nogomet
16.10 Film: Cerco il mio amore
18.00 Dokumentarec
19.40 Nan.: Katts and Dog
20.30 Film: La lunga cavalcata
22.00 Nan.: First and Ten
22.30 Osebnosti in mnenja
0.00 Film: Una ragione per morire

MONTECARLO

14.25 19.30, 22.35, 0.55 dnevnik, 12.10, 18.15 Sport
11.55 Papezev blagoslov
13.00 Nan.: Ironside
14.00 Film: Guadalcanal ora zero (vojni, ZDA '60)
15.30 TMC Race, 16.00 avtomobilizem
18.00 Crono
18.55 Variete: Goleada, vmes nogomet, goli, itd.
22.10 Biscardijev proces
0.00 Koncert: Liftiba

Slovenija 1

7.30 Vremenska panorama
8.15 Včeraj, danes, jutri
8.20 Ozare (ponovitev)
8.25 Otroški program. Risana nan.: Cebelica Maja, 8.50 Ziv zav, 9.40 nad. Med vetrom in vodo
9.55 Masa
11.00 Poljudnoznanstvena serija: Divja Avstralija
11.30 Obzora duha
12.00 Oddaja o TV Koper: Pomagajmo si
12.30 Na vrtu (pon.)
13.00 Porocila
13.05 Ljudje in zemlja
13.35 Agencija (pon.)
15.05 Film: Kristina (Fr. '58, i. R. Schneider, J.C. Brialys)
17.00 Obzornik
17.10 Nan.: Zmenki (ZDA, 5.)
17.35 Po domače
18.35 Na kamnu nov gozd
19.00 Včeraj, danes, jutri
19.05 Risanka, 19.15 Loto
19.30 TV Dnevnik, vreme, sport
19.50 Zrcalo tedna, 20.10 Zoom
21.15 Večerni gost
22.05 Porocila, vreme
22.10 Ciklus filmov Cassavetes: Premiera (ZDA '77, i. G. Rowlands, J. Cassavetes)

TV PRIMORKA

8.00 16.30 Videostrani
16.30 Otroška glasb. lestvica: Mini pet
17.00 Primorski plesalci o sebi
17.50 Reševalna vaja Idrjica '97
18.10 Film: Globoko v gozdu
20.00 Napovednik, videospot
20.10 Program za otroke: Dezela palčkov (OS Sempas)
20.45 Brez skrbi
21.15 Portret letalca Edija Lorenconca, 21.45 Film

Slovenija 2

8.00 Euronews
11.15 Tedenski izbor: V vrtincu
11.45 Lahkih nog naokrog
12.30 Zlata sedeseta: Nostalgija z beatniki - Prolog. Iskanje korenin beata
13.30 Nadaljevanka: Pacific Drive (Avstralija, 62. del)
13.55 Opera: Cenerentola (G. Rossini)
16.25 Motociklizem za VN Avstralije (posnetek iz Philip Islanda)
17.55 PPZ v rokometu: Robit Olimpija - Baekkelagets
19.30 Nad.: Pacific Drive (Avstral., 63. del)
19.55 Včeraj, danes, jutri
20.00 Dobrodelni koncert Odprimo vrata upanju
21.30 Nan.: Sedem smrtnih grehov (Avstral., 3. ep.)
22.20 Slovenski magazin
22.50 Dokumentarna serija: Prelomni trenutki zgodovine
23.15 Sport v nedeljo

Koper

15.10 Film: Mr. Deed goes to Town (kom., ZDA '36, r. F. Capra, i. G. Cooper)
16.30 Rokomet: Celje Pivovarna Lasko - Redberglids
18.00 Program v slov. jeziku: Kam vodijo naše stezice
19.00 TV dnevnik, vreme, sport
19.30 Risanke: Julie, 20.00 Vesolje je, 20.30 Istra in...
21.00 Nan.: Joe Forrester
21.40 TV Dnevnik Vsedanes, vreme
22.00 Sportni dnevnik
22.15 Koncerti: resna glasba
23.10 Folkfest '95 Tolovaj Mataj
TV Dnevnik-Vsedanes, vreme

Horoskop

zapisal B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Čeprav imate močan, skoraj neustrašen značaj, boste ta teden zmedeni in neobgljeni kakor otrok. Nic vam ne bo slo od rok, poleg tega pa boste pretirano občutljivi.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Zelo živahni boste, pa tudi nepredvidljivi: Zdj nasmejani in polni energije, naslednji trenutek pa že na smrt uzaljeni. Skusajte obvladati svoja čustva. Ne dejalte nactrov brez krčmarja.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Končno ste se nekoliko umirili. Če so bili pred kratkim večeri doma pred televizijo redki, bodo zdaj vse pogostejši. Zazeleni si boste miru in družinske topline.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Mučijo vas dvomi in strahovi. Občutek imate, da ne obvladate položaja, a temu ni tako. Težavam, ki so se pojavile na delovnem mestu, boste kos! Pazite na vaše zdravje.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Z živci ste skoraj na koncu, saj se preveč obremenjujete. Prijeten klepet med prijatelji vas bi sprostil, zato se nikar ne zadržujte doma med stiri stenami. Ljubezen: dobro.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ne bodite tako nečakani! Nicesar se ne da čez noc spremeniti. Sicer pa hvala bogu da je tako, saj čas pogosto pokaže, da je sprememba slabša od trenutnega stanja.

TEHINICA 23. 9. - 22. 10.: Čeprav vam gre vse kot po maslu, ste psihično neprestano napeti. Z malo truda bi vam lahko uspelo pregnati nervozo, ki vam ni le v breme, pač pa rusi tudi vaše zdravje.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: V vasi glavi se bo dogajalo marsikaj, a bolj malo koristnega. Če boste dosegli, da vam zavist, maščevalnost in zamerljivost ne omrežijo uma, boste v tem obdobju zelo uspešni.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Obeta se vam zanimiv teden. Morali boste dobro premisliti o nekem dogodku, ki vam je prinesel več slabega kot dobrega. Poiščite način, kako bi popravili svojo napako.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Delujete precej zmedeno in nespametno. Cas je, da se poglobite v stvari, zaradi katerih prihajate navzkriž z drugimi ljudmi. Skusajte se držati dogovorov.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Nikar ne rinite z glavo skozi zid! Morali se boste disciplinirati in prek sodelovanja z drugimi poiskati kompromise, ki bodo pošteno do vseh. Povabite partnerja na večerjo.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vasi nactri so padli v vodo, a to vas niti ne moti toliko, bolj vam je neprijetno, da bi se o tem razvedelo. Branili boste svoj ponos z lažmi, čeprav to ni pametno. Iznajdljivi boste.

RADIO

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00, 17.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Masa iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Mladinski oder: Stara jablana (D. Gogala, r. A. Rustja); 10.40 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.10 Orkestri; 11.30 Nabozna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Koroški obzornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena: Medvoja (Evripid, prir. L. Rehar, r. M. Prepeluh); 15.00 Iz krajevnih stvarnosti (1. del), nato Potpuri; 16.30 Šport in glasba; 17.00 Poročila; 18.00 Iz krajevnih stvarnosti (2. del), nato Zabavna glasba; 19.30 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slov.; 8.30, 12.30, 18.30 Poročila in ital.; 9.30 Zmo v etru (pon., vsakih 14 dni); 10.30 Nedeljska matineja ali Jutranji val; 14.00 Radio gol.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 7.15 Otvoritev; 7.30 Vreme, cestne informacije; 7.45 Ali ljubite klasiko?; 8.00 OKC obveščajo; 8.30 Jutranjik; 9.15 Kmetijski nasvet; 9.30 Glasb. reportaža; 10.10,

11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du, jes?!; 14.30 - 19.00 Glasba in šport; 15.30 DIO; 19.00 Dnevnik; 19.30 Večer večnozelelih T. Prica; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Koper

(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 7.50 Horoskop; 8.00 Opereta; 9.00 Kulturna poročila; 9.30 V knjigarnah; 10.00 Kino-Gledališče; 10.15 Sigla single; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Šport; 13.40 Bella Bellissima; 14.00 Lestvica LP; 15.15 London Calling; 16.00 Ferry sport, 18.00 Smešne zgodbe; 19.25 Sigla single; 19.30 Dnevnik in Šport.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Sledi časa; 9.35 Prizma optimizma; 11.05 Poslušalci čestitojo; 12.05 Na današnji dan; 13.25 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Pod lipo domačo; 17.05 Reportaža; 17.35 Minute za; 18.05 Detektivka; 18.35 ŽPZ GM iz Trsta in MPZ V. Vodnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Za prijeten konec dneva; 23.05

Literami nokturmo.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.30 Kulturne prireditve; 9.35 Popevki tedna; 10.00 -ori, doli; 10.35 Gost; 11.35 Obvestila; 12.00 Stergo ergo; 13.00 Športno popoldne, zimzelene melodije, nogomet; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda niste vedeli; 18.45 Črna kronika; 19.30 Top albumov; 20.30 Študentski rock; 21.30 Na piedestal; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Drugi val.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 8.05 Na poljani jutro; 9.00 Masa; 10.05 Solisti in orkestri; 10.40 Izbrana proza; 13.05 Domžalski komorni zbor; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkevna glasba; 20.15 Nedeljski portret; 22.05 Prevodne strani; 22.30 Vokalno-instrum. glasba; 23.50 Napoved sporeda; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koroška

6.08-7.00 Dobro jutro, Koroška!-Guten Morgen. Kärnten - Duhovna misel (Monika Novak); 18.00-18.30 Glasbena oddaja.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 **Gustav**
20.30 **TV DNEVNIK**
Sportna tribuna

RAI 1

6.30 Jutranji dnevnik
6.45 Jutranja oddaja Unomattina (vodita Antonella Clerici, Maurizio Losa), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35 Film: Rascel marine (kom., It. '58, i. Renato Rascel)
11.05 Aktualna oddaja o vrtnarstvu: Verdemattina (vodita Luca Sardella in Janira Majello), vmes (11.30) dnevnik
12.25 Vreme in kratke vesti
12.35 Nan.: Gospa v rumenem - Nov recept za ribe (i. Angela Lansbury)
13.30 Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo
14.05 Variete: Fantastico più (vodi Milly Carlucci)
15.00 Aktualno: Evropski dnevi
15.40 Mladinski variete Poletni Solletico, vmes nan. risanke Scooby Doo, Free Willy, Tarzan in nan. Zorro (vodita Elisabetta Ferracini, Mauro Serio)
17.50 Danes v parlamentu
18.00 Dnevnik
18.10 Aktualno: Prima di tutto
18.45 Variete: Colorado (vodi Alessandro Greco)
19.30 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik in sport
20.40 Aktualna odd.: L' inviato speciale (vodi Piero Chiambretti)
20.50 TV film: La Piovra 8 - Hobotnica (dram., It. '97, i. R. Bova, Anja Kling)
22.45 Dnevnik
22.50 Aktualno: Magia oggi
0.00 Nočni dnevnik
0.30 Aktualno: Media/Mente, 0.55 Filozofija: Vincenzo Vitiello

RAI 2

7.00 Nad.: Zelene jagode
7.25 Jutranji Go cart: risanke, 9.05 nan.: Lassie Zidovska kultura
9.25 Nad.: Quando si ama, 10.20 Santa Barbara
11.00 Rubrika o zdravju Medicina 33, 11.15 devnik
12.00 Variete: I fatti vostri (vodi M. Giletti, 1. del)
13.00 Dnevnik
13.30 Tg2 Navade in družba, 13.45 Tg2 Zdravje
14.00 Variete: Ci vediamo in TV
14.40 Film: Mi vedrai tornare (kom., It. '66, i. G. Morandi, Elisabetta Wu)
16.15 17.15 Porocila
16.30 Aktualna odd.: Cronaca in diretta - Kronika v živo
18.10 Vreme, dnevnik, sport
18.40 Rubrika o izletih in potovanjih Sereno variabile
19.00 Nan.: Rex, 19.55 Extralarge
20.30 Večerni dnevnik
20.50 Nan.: Inspektor Derrick
23.05 Aktualno: RAI 2 za vas
23.30 Dnevnik, v parlamentu, vreme, sport
1.00 Film: Legge della giungla (krim., ZDA '95)

RAI 3

6.00 Jutranji dnevnik
8.30 Dok.: Geo magazine
8.50 Film: L' amante di ferro (pust., ZDA '52)
10.30 Aktualni odd.: Media/Mente, 11.00 Grand Tour
12.00 Dnevnik, 12.15 Sport
12.20 Nad.: In nome della famiglia
14.00 Dezelne vesti, dnevnik
15.00 Nan.: Ma che ti passa per la testa?
15.30 Sportno popoldne: nogomet B in C lige, 16.25 atletika, bezbol
17.00 Dok.: Geo & Geo
Vremenska napoved
18.25 Nad.: In nome della famiglia
19.00 Dnevnik, dezelne vesti, deželni sport
20.00 Od 20. do 20. ure
20.15 Variete: Blob
20.40 Dok.: V kraljestvu zivali
22.30 Dnevnik, dezelne vesti
22.55 Aktualna odd.: Misteri
23.45 Sport: Sportfolio
0.30 Dnevnik, pregled tiska, kultura, vreme

RETE 4

6.00 Nad.: Lasciati amare, 6.30 Perla nera
6.50 TV film: Venti di guerra (vojni, ZDA '88, 1. del)
8.50 Nad.: Vendetta d' amore, 9.20 I due volti dell' amore, 10.00 Regina, 10.30 Sei forte papà, 11.30 dnevnik
11.40 Forum (vodi P. Perego)
13.00 Kolo sreče
13.30 Dnevnik
14.30 Nad.: Sentieri - Steze
15.30 Film: Kramer contro Kramer (dram., ZDA '79)
17.45 Kviz: OK, il prezzo è giusto! - Cena je prava
18.55 Dnevnik in vreme
19.30 Variete: Game Boat
20.30 Film: Un bambino chiede aiuto (dram., ZDA '95, i. Veronica Hamel)
22.40 Film: Cugini (kom., ZDA '89, i. Ted Danson, Isabella Rossellini)
0.55 Pregled tiska
1.15 Film: American graffiti

CANALE 5

6.00 Na prvi strani, vreme
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
8.45 Nan.: Komisar Scali
9.45 Variete: Maurizio Costanzo Show
11.30 Rubrika: Ciao Mara (vodi Mara Venier)
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.45 Nad.: Beautiful
14.10 Aktualne teme: Uomini e donne - Moski in zenske (vodi Maria De Filippi)
15.45 Aktualna kronika: Verissimo
15.50 TV film: Mai amore più grande (dram., ZDA '94, i. Candice Bergen, Richard Kiley)
17.50 Aktualne teme iz dnevne kronike: Verissimo
18.35 Variete: Tira & Molla
20.00 Dnevnik TG 5
20.30 Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio in Enzo Iacchetti)
20.45 Film: The Flintstones (kom., ZDA '94, r. Brian Levant, i. Rick Moranis, Rosie O'Donnell, Elizabeth Taylor)
23.00 Dnevnik
23.20 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (1.00) nočni dnevnik
1.30 Striscia la notizia
1.45 Nan.: Hitchcock

ITALIA 1

6.10 Otroški variete, vmes nanizanke in risanke
9.20 Nan.: Genitori in blue jeans, 9.50 Classe di ferro, 11.30 Chips
12.20 Sport studio, 12.25 Odprti studio, 12.50 Fatti e misfatti
12.55 Variete za najmlajše: Ciao Ciao Parade in risanke
14.00 Variete: Le iene (vodi Simona Ventura)
14.20 Aktualno: Colpo di fulmine
15.00 Nan.: Beverly Hills
16.00 Variete za najmlajše, risanke
17.30 Nan.: Sweet Valley High, 18.00 Willy, pric v Bel Airu
18.30 Odprti studio, vreme, 18.50 Sport studio
19.05 Varieteja: Fuego (vodi Alessia Marcuzzi), 19.40 Le iene
20.00 Glasb. odd.: Sarabanda (vodi Enrico Papi)
20.40 Film: Commando (pust., ZDA '85, i. A. Schwarzenegger, D. Hedaya)
23.40 Sportni oddaji: Goals, veliki angleski nogomet
0.10 Fatti e misfatti
0.20 Sport studio

TELE 4

19.30 16.45, 23.00, 1.30 Dogodki in odmevi
13.45 Kosarka
17.30 Sportquattro
19.00 Zoom - Svet dela
20.10 Kosarka lige A2: Faber Fabiano - Genertel Trieste
21.30 Sportquattro
23.30 Zoom - Svet dela

MONTECARLO

12.45 19.25, 22.35, 1.15 Dnevnik
10.00 Film: Una cena speciale (kom., ZDA '90)
14.15 Film: Il villaggio dei dannati (fant., VB '60)
16.00 Variete: Tappeto volante
18.00 Variete: Zap Zap
20.10 Aktualno: Quinto potere?
20.30 Sport: Biscardi je proces
23.05 Film: Guerrieri dell'inferno (pust., ZDA '77, i. Nick Nolte)

Slovenija 1

7.30 Vremenska panorama
9.15 Včeraj, danes, jutri
9.20 Videoring
9.50 Tedenski izbor: nan. Zmenki (ZDA, 5. epizoda)
10.15 Ciklus filmov J. Cassavetes: Premiera (ZDA)
12.30 Utrip
12.45 Zrcalo tedna
13.00 Porocila
13.05 TV igrice: Hugo (pon.)
13.40 Tedenski izbor: Zoom, 14.40 Ljudje in zemlja, 15.10 Večerni gost: Marija Ahacić - Pollack
15.55 Dober dan, Koroska
16.25 TV prodaja
17.00 Obzornik
17.10 Otroški program: Radovedni Tacek: KOsara
17.30 Nad.: Pouka je konec (Nizozemska, 6. del)
17.45 Dokumentarna serija: Mejniki (Nemčija, 19.)
18.00 Po Sloveniji
18.40 TV igrice: Lingo
19.05 Včeraj, danes, jutri
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik, vreme, sport
20.05 Pro et contra
21.00 Oddaja o turizmu: Homo turisticus
21.20 Osmi dan
21.55 Včeraj, danes, jutri
22.00 Odmevi, vreme, sport
22.40 Nanizanka: Hudsonova ulica (ZDA, 14. epizoda)
23.05 Film: Kika (Španija, 1993, r. Pedro Almodovar, i. Veronica Foirque, Petr Coyote, Victoria Abril, Bibi Andersen)
0.55 Osmi dan (ponovitev)
1.25 Videoring
1.55 Videostrani

TV PRIMORKA

8.00 16.30 Videostrani
16.30 Program za otroke: Dežela palčkov (OS Sempas)
17.05 Oddaja o narodnozabavnih glasbi: Brez skrbi
17.35 Portret letalca: Edi Lorenzon
18.05 Film: Priznanja
19.50 Napoved, videospot
20.00 Dnevnik TV Primorka
20.30 Sportni ponedeljek
21.30 Nogomet: Hit Gorica - SCT Olimpija
23.10 Dnevnik TV Primorka

Slovenija 2

9.00 Euronews
12.50 Otroški program: Na potep - Po spominu... (oddaje iz arhiva otroškega in maldinskega programa)
13.50 Tedenski izbor: Humanistika
14.20 Sport v nedeljo
15.05 17. Srečanje tamburaskih skupin in orkestror Slovenije (6. oddaja)
15.30 Dokumentarna serija: Lazji od zraka (1. del)
16.20 Obzorja duha
16.50 Nanizanka: Sedem smrtnih grehov - Nevoščljivost (Avstralija, i. Belinda McClory, Richard Sutherland, 3. del)
17.40 Nanizanka: Karina in Ari (Francija, 4. ep.)
18.05 Nanizanka: Lovejoy (VB, i. Ian McShane, Phyllis Logan, Malcolm Tierney, Chris Jury, 4.)
19.00 Recept za zdravo življenje
19.30 Nanizanka: Simpsonovi (ZDA, 85. epizoda)
19.55 EPP
20.00 Nadaljevanka: Banan ni (VB, i. Ginnie Hole, Lisa Evans, Sam Snape, 4.)
20.55 Dokumentarna serija: Kri na snegu - Vojna v Rusiji Obleganje Konstantinopola (ZDA, 6. del)
21.50 Pomp
22.50 Brane Roncel izza odra
0.20 Recept za zdravo življenje (ponovitev)

Koper

15.00 Euronews
16.15 Tečaj italijanskega jezika
16.45 Nan.: Joe Forrester
17.30 Istra in...
18.00 Program v slovenskem jeziku: Studio 2 sport
18.45 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - Tv Dnevnik, vreme, sport
19.30 Risanke: Super Book
19.55 Alpe Jadran
20.25 Evropski kulturni magazin: Alica
20.50 Nad.: Trn v srcu (It., i. A. Canovas, R. Petruziello;)
22.10 Vsedanes - TV dnevnik
22.30 Program v slovenskem jeziku: Sportel (oddaja o zamajskem sportu in spotnikih)

RADIO

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kalendar; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 iz četrtkovih srečanj, nato Soft music; 9.15 Odprta knjiga: Pogovori s Kosinskim (i. Škamperle, r. M. Sosič, 3. del); 10.10 Koncert simfonične glasbe; 11.00 Draga '97: 50 let po podpisu mirovnega sporazuma (G. Ban-chig); 12.40 Cecilijanka '96: MePZ Podgora; 13.15 Orkestri; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Na otroškem valu (pripr. P. Cvelbar); 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Simf. orkester RTV Slovenija; 18.00 Znanstveno raziskovanje: Nezakonska mati v slovenski književnosti; 18.20 Glasba za vse okuse; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

8.30, 12.30, 18.30 Porocila v Ital.; 11.30, 15.10, 17.10 Porocila v slov.; 10.30 Matineja; 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loža v operi - Un palco all' opera.

Radio Koper

(slovenski program)

6.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Osmrt-nice; 7.30 Noč in dan; 7.40 Agencijske zanimivosti; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.50 Kultur-

ni koledar; 10.00 Reggae; 11.00 Intervju; 11.30 Aktualnosti; 13.00 Daj, povej; 15.30 DIO; 16.15 Glasba po željah; 17.00 Iz parlamenta; 17.30 Primorski dnevnik, osmrtnice; 18.00 Glasba in informacije; 19.00 RD RASLO; 20.00 Bla bla radio; 19.30 Večerni program; 22.00 Zrcalo dneva; 21.00 Glasba.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 32-322; 9.15 Glasbene želje; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Sigla single; 11.30 Souvenir d' Italy; 12.55 pesem tedna; 13.00 Glasba po željah; 13.55 Locandina; 16.00 E. state freschi; 18.45 Istrske legende; 19.20 Sigla single; 19.45 Sport.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Porocila; 19.00 Dnevnik; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 9.45 Ringaraja; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila in osmrtnice; 14.30 Varnostna kultura; 15.30 DIO; 17.05 Ob 17-ih; 18.25 Kultura; 18.30 Minute za...; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 So-točja; 21.05 Odrske luči; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 22.40 Etnogra-

sba sveta; 23.05 Literami nočno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.05 Poslovne zanimivosti; 8.45 Koledar prireditelj; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Stokovnjak svetuje; 11.35 Obvestila; 13.45 Gost izbira glasbo, drobtinice; 15.30 DIO, vmes šport, vreme; 17.00 Evro-pop; 17.35 Obvestila; 18.00 Vroči stol; 18.50 Črna kronika; 19.00 Popularnih 40; 21.00 Telstar; 22.00 Zrcalo dneva, vreme; 22.30 Vsojo žarometov; 23.15 Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Čas in glasba; 13.05 Repriža; 13.30 Zborovske pesmi 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 DIO; 16.05 Divertimento; 16.45 Enciklopedija Slovenije; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Kulturni globus; 18.15 Slov. glasb. ustvarjalnost; 19.30 Dvignjena zavesa, Intermezzo; 20.00 S tujih koncertnih odrov; 22.30 Komorni studio; 23.50 Napoved sporred; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kratki stik.

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik z o.z. - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.o.o. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699, fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, visina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaj po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 60 SIT

Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373
ziro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad južno Evropo ter Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. Od zahoda priteka v visinah k nam postopno spet toplejši in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.12 in
zatone ob 18.34.
Dolžina dneva 11.22.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 10.53 in
zatone ob 21.09.

MORJE

Morje mirno, temperatura morja 19,6 stopinje C.

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.29 najnižje -28 cm, ob 11.39 najvišje 45 cm, ob 18.18 najnižje -45 cm, ob 0.31 najvišje 23 cm.

Jutri: ob 5.58 najnižje -21 cm, ob 12.07 najvišje 40 cm, ob 18.57 najnižje -40 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C		°C
500 m.....	16	2000 m.....	8
1000 m.....	13	2500 m.....	7
1500 m.....	10	2864 m.....	5

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

DANES

Pretežno jasno bo. Zjutraj ponekod po kotlinah megla. Najnižje temperature od 1 do 6, ob morju 9, najvišje od 17 do 20, na Primorskem okoli 23 stopinj Celzija.

JUTRI

V ponedeljek in torek bo v zahodni Sloveniji pretežno oblačno, drugod pa se večinoma sončno. Pihati bo začel jugo-zahodni veter. V torek bo v hribovitem svetu zahodne Slovenije že rahlo deževalo.

Sputnik 1: začela se je tekma

Pred 40 leti je Sovjetska zveza uspešno izstrelila prvi satelit. S tem dogodkom se je začela tekma v vesolju med SZ in ZDA.

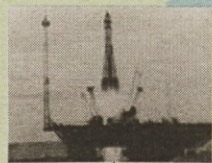
Dogodki

- ▶ Sputnik so izstrelili 4. oktobra 1957
- ▶ Sputnik 1 je bil aluminijasta krogla s premerom 58,4 cm, teža 83 kg, s štirimi jeklenimi antenami, ki je oddajala radijske signale.
- ▶ V tirnici je ostal 92 dni, do 4. januarja 1958

Učinki

- ▶ Uspeh je razburil zahodne voditelje
- ▶ ZDA so se odločile, da tehnološko prehitijo Sovjetsko zvezo
- ▶ Julija 1958 je predsednik Eisenhower sklenil, da ustanovi vesoljsko agencijo NASA.

Nekaj pomembnih datumov v zgodovini vesoljskih poletov

4. okt. 1957
SZ je izstrelila prvi umetni satelit Sputnik 1.

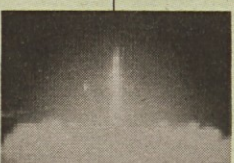
12. apr. 1961
Jurij Gagarin je bil prvi človek, ki je poletel v vesolje

15.-21. jul. 1975
V vesolju sta se združili ameriška ladja apollo in sovjetska sojuz

19. feb. 1986
SZ je izstrelila vesoljsko postajo Mir

3. feb. 1994
Sergej Krikalev je prvi ruski kozmonavt na raketoplanu Discovery.

31. jan. 1958
ZDA so izstrelile prvi satelit Explorer 1.

20. feb. 1962
John Glenn je bil prvi Američan, ki je obkrožil Zemljo.

20. jul. 1969
Neil Armstrong je prvi človek, ki je stopil na Luno.

28. jan. 1986
V eksploziji raketoplana Challengerja je umrlo sedem kozmonavtov.